

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

FORUM FOR SLÆGTSHISTORIE

Nr. 40. Juli 2009

SSFs bestyrelse og udvalg

SSFs bestyrelse

Gitte Bergendorff Høstbo, fmd., Obovej 14,
2730 Herlev, ☎ 4484 9131.

E: janhb@mail.danbbs.dk

Jytte Skaaning, næstfmd., Vinkældervej 6 A,
5000 Odense C, ☎ 6614 8877.

E: skaaning@email.dk

Hans Toudal, kass., Flintøksen 24, Mejrup,
7500 Holstebro, ☎ 9742 3140. E: hans@toudal.dk

Nicolai Johannsen, Kystvej 9,
6320 Egersund, ☎ 7444 2383.

E: nic@egernsund.dk

Knud Rahbek Frederiksen, sekr., Fællesejvej 14,
4700 Næstved, ☎ 5572 5508.

E: aogkfr@mail1.stofanet.dk

Anton Blaabjerg, suppl., Fredensgade 38,
8800 Viborg, ☎ 8661 0436.

E: blaab@webspeed.dk

SSFs hjemmeside

www.ssf.dk

SSFs kursusudvalg

Varetages af SSFs bestyrelse samt

Tove Glud Rasmussen, praktisk kursusleder,
Nøddevej 2, 8260 Viby J, ☎ 8614 4311.

E: toveglud@stofanet.dk

SSFs internetudvalg

Jan Høstbo, webmaster, Obovej 14,
2730 Herlev, ☎ 4484 9131.

E: janhb@vip.cybercity.dk

Hvem Forsker Hvad

Gitte Bergendorff Høstbo, fmd., bestyrelsens
repræsentant, adresse tidligere.

Dansk Historisk Fællesråd

Knud Rahbek Frederiksen, bestyrelsens
repræsentant, adresse tidligere.

Arkivalieronline

Jytte Skaaning, nstfmd., bestyrelsens
repræsentant, adresse tidligere.

Nord-Gen

Gitte Bergendorff Høstbo, fmd., bestyrelsens
repræsentant, adresse tidligere.

De svenske slægtsforskerdage

Gitte Bergendorff Høstbo, fmd., bestyrelsens
repræsentant, adresse tidligere.

SSF blev stiftet 23. april 1981 og omfatter
nu 36 foreninger med tilsammen ca. 4.600
enkeltmedlemmer.

Listen over medlemsforeningerne fin-
des ikke længere her i SLÆGTEN, men kan
ses på SSFs hjemmeside.

Aktiviteter

27. - 30. august

Kartoffeltyskernes 250-års jubilæum i og
omkring Frederiks.

18. - 20. September

SSFs Slægtsweek-end i Bjerringbro

1. november

Sidste frist for indsendelse af indlæg og
programmer til SLÆGTENS redaktør.

10. - 15. december

SLÆGTEN nr. 41 udkommer.

SLÆGTEN (ISBN 0905-7064) udgives af Sammenslutningen af Slægtshistoriske Forenin-
ger, p.t. 1. januar og 1. juli. Stof fra bladet må benyttes med kildeangivelse, hele artikler
eller større dele deraf dog blot efter tilladelse og aftale med forfatteren.

For uopfordret indsendt stof påtager SLÆGTENS redaktion sig intet ansvar.

Forsiden

*Det er i år 250 år siden, de første kartoffeltyskere kom til Danmark for at opdyrke Allheden og Randbøl
Hede, og for at fejre jubilæet viser forsidebilledet Rådhuset på Römerberg i Frankfurt am Main, hvor
kolonisterne samledes inden rejsen mod nord. Se artikel s. 9. Foto: Børge Winkler Jakobsen, Esbjerg.*

Indhold

Anmeldelse og småstykker	s. 7
Blichfeld-fantomer	s. 26
Brev fra præsten	s. 72
Californien og Arizona	s. 61
De første tyske indvandrere	s. 9
Fra redaktøren	s. 21
Fra SSFs bestyrelse	s. 4
Haderslev-egns drømme	s. 17
Leveforhold på Grønland	s. 23
Livet på de store have	s. 66
Min tipoldefar bortgiftede	s. 19
Nekrolog	s. 6
Reitzels kartotek	s. 25
Se til venstre	s. 68
Slægtens publikationer	s. 74
Sommerens gamle skikke	s. 22
Tåstrup by i Harlev	s. 8
Årets badenymfer	s. 21

Redaktion, ekspedition og betaling

Birte Steffensen, ansv. red., Teglgårdvej 36,
7451 Sunds, ☎ 9714 1323.
E: tippe@post.tele.dk
modtager **senest** 1. maj og 1. november
programmer, artikler og indlæg til SLÆGTEN
Anton Blaabjerg, ekspedition og forlagsred.,
Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 8661 0436.
E: blaab@webspeed.dk
Ole Bech Knudsen, red.medl., Jyllands Allé 2, 3.
tv., 8000 Århus C, ☎ 8611 5547.
E: obk.aarhus@stofanet.dk
Hans Toudal, kass., Flintøksen 24, Mejrup,
7500 Holstebro, ☎ 9742 3140. E: hans@toudal.dk

SLÆGTENs giro 0 94 55 87.

Privat-abonnement opkræves én gang
årligt (giro vedlagt januarnummeret), be-
tales senest 1.2., efterfølgende opkrævning
pålægges 10 kr.

Foreningsprogrammer

F.33 Brønderslev	s. 29
F.37 Djursland	s. 29
F.02 Grindsted	s. 31
F.39 Guldborgsund (Storstrøm)	s. 30
F.20 Haderslev	s. 31
F.48 Hedeboegnen	s. 32
F.03 Herning	s. 33
F.04 Hjørring	s. 34
F.42 Horsens	s. 35
F.34 Hvidovre	s. 36
F.26 Kolding	s. 37
F.22 Korsør	s. 38
F.43 Løgstør	s. 39
F.06 Mors	s. 40
F.41 Nordsjælland	s. 40
F.16 Nordvestjysk (Holstebro)	s. 41
F.07 Odense	s. 42
F.08 Randers	s. 43
F.24 Roskilde	s. 44
F.31 Ry	s. 45
F.18 Saltlandet - Sæby	s. 45
F.29 Silkeborg	s. 46
F.50 Skibby	s. 46
F.09 Storkøbenhavn	s. 47
F.32 Sydkysten i Gersagerparken	s. 48
F.25 Sydsjælland	s. 49
F.14 Sønderjylland	s. 49
F.44 Thy	s. 51
F.10 Trekantområdet	s. 51
F.46 Vejle	s. 53
F.47 Vestegnen	s. 54
F.40 Vestlolland	s. 55
F.12 Viborg	s. 55
F.49 Ø. V. N. Horne Herred	s. 56
F.15 Aalborg	s. 57
F.13 Århus	s. 59

Priser

Privat abonnement (2 numre, incl. forsendelse) 75 kr. - Abonnenter bosat i udlandet (også Norden), der benytter giro til betaling, dog 100 kr.

Ældre numre 10 kr. pr. stk. + forsendelse.

Annoncer: 600 kr. pr. trykside, bagsiden med mulighed for farvetryk 800 kr., en halv eller en kvart side henholdsvis 300 kr. og 150 kr.

Alle priser er + moms.

SAMMENSLUTNINGEN af SLÆGTSHISTORISKE FORENINGER

Sammenslutningens årsmøde 2009 blev afviklet 25. april i Odense, hvor den stedlige slægtshistoriske forening havde bidraget til, at holde omkostningerne i bund ved at hjælpe os til gratis lokaler ved Skt. Knuds Kirke, og hertil kom praktisk hjælp ved forplejningen. – Men lokalerne var med trapper til gene for gangbesværede.

Før mødet fortalte Jens Benoni Wilumsen, arkivleder, Nr. Lyndelse, om sin interessante afstamning fra en kvindelig slave i Dansk Vestindien. Hendes efterkommere – af meget blandet sort/hvid afstamning - klarede sig godt, både økonomisk og socialt; en datterdatter var generalguvernør Peter v. Scholtens samleverske og fik vel derved indflydelse på hans forhold til slaveriet og dets ophævelse!

Årsmødet med repræsentanter fra foreninger med tilsammen 33 stemmer blev afviklet med Per Maack Andersen, Hjørring, som dirigent.

Han gjorde opmærksom på, at vedtægtsændringen, hvorefter kontingentet fremover betales på én gang inden udgangen af januar kvartal, også indebærer en mindre justering af teksten andetsteds i vedtægterne, hvilket der naturligvis var enighed om. Dagsordenen blev desuden tilrettet, så forslaget fra Viborg-foreningen om genindførelse af ret til logoer i Slægten og Holstebro-foreningens forslag om helt at droppe programmer i bladet og udelukkende basere foreningernes medlemskontakt på hjemmesider og på anden vis, naturligvis skulle behandles i omvendt rækkefølge, da en vedtagelse af det første ville være absurd, hvis det andet blev vedtaget. – Dagsordenens oplysning om, at Hans Toudal, Holstebro, modtog genvalg som revisor var naturligvis også

en misforståelse, idet bestyrelsen ønskede ham indvalgt i bestyrelsen (for at overtage kasserer-posten).

Som stemmetællere blev valgt en repræsentant for de to forslagsstillende foreninger, og som referent Birgitte Hansen, Aalborg, sammen med sekretæren.

Formanden fremlagde bestyrelsens beretning, der ikke optrykkes her i sin fulde ordlyd, da den dels ligger på hjemmesiden (sammen med det fuldstændige referat fra årsmødet, som også udsendes), dels en måned før årsmødet var udsendt til rette vedkommende i en sammenslutning af denne karakter, nemlig medlemsforeningernes bestyrelser.

Men nævnes skal det, at Hvem Forsker Hvad, der udgives af alle tre landsdækkende slægtshistoriske organisationer - i aldersrækkefølge – Samfundet for dansk genealogi og Personalhistorie, SSF og DIS-Danmark, fortsat lever, og med den nye redaktør, Tommy P. Christensen (tidl. redaktør af Personalhistorisk Tidsskrift), er der ingen tvivl om, at alle sejl bliver sat til for sikre bladets fremtid – sikkert også med nye tiltag i vente!

Af de midler, der er samlet i HFH-regi, har de tre organisationer som bekendt besluttet at anvende en hel del på forskellige projekter. Det første blev filmningen af Københavns politis registerblade, som København Stadsarkiv sidst på året lægger på hjemmesiden til fri afbenyttelse, og hvem har ikke ledt "længe" efter forsvundne i storbyen i slutningen af 1800-tallet? Nu får vi det meget lettere takket være dette projekt, som stadsarkivet selv har investeret endnu flere penge i, men initiativet kom altså fra de tre organisationer!

Samarbejdet mellem disse tre organisationer fortsætter – bl.a. med at tilgængelig-

gøre pasprotokoller til belystning af rejser mellem de danske landsdele i 1800-tallet; et projekt som slægtsforskere får meget gavn af. – SSF slutter fortsat op omkring samarbejdet mellem de tre organisationer, der også dagen efter årsmødet udvekslede synspunkter.

SSFs hjemmeside udbygges fortsat og bør indgå i et endnu bedre samarbejde medlemsforeningerne imellem med henvisninger begge veje! – Slægtshistorisk Weekend blev en succes, både m.h.t. deltagere og økonomi. Det nordiske samarbejde blev dyrere end forventet, men derpå rettes der op fremover – selv om vi også nu ønsker at se nærmere på bl.a. tyske forhold.

Økonomien har præget året, besparelser på bl.a. bestyrelsesmøder (erstattet af mails) har dog fået slutresultatet i nogenlunde balance. –Der skal fortsat spares, men ikke unødigt!

Så vidt bestyrelsens beretning, hvortil der var et par kommentarer bl.a. om synliggørelse af både det nordiske og det gryende tyske samarbejde, ligesom beløbene i budgettet burde være mere realistiske.

Beretningerne fra Slægten var også udsendt, og redaktøren fik ros for et flot layout med farvet omslag; selv opfordrede hun til indsendelse af artikler. – Forlagsredaktøren opfordrede til at indsende forslag til udgivelser – for de midler, der er samlet i forlagsvirksomheden.

De enkelte delregnskaber blev fremlagt og kommenteret, bl.a. ønskedes der en fælles oversigt over de midler, som SSF råder helt eller delvist over. – En tydeligere sammenhæng mellem aktivitetsplan og budget blev også efterlyst.

Vedtægtsændringen med én samlet betaling af kontingent inden udgangen af januar kvartal blev vedtaget med 31 stemmer af de 33.

Holstebro-foreningens forslag om udeladelse af de enkelte foreningers programmer i medlemsbladet blev nedstemt med 29 stemmer. – Viborg-foreningens

forslag om genindførelse af ret til logoer ved programmerne blev ligeledes nedstemt. Kun 8 stemte for, 18 imod og 7 var neutrale. – Før de to afstemninger var der naturligvis livlig debat.

Slægtens redaktør fik tilsagn om redaktionel frihed efter de retningslinier, som bestyrelsen har fastsat. Hendes helbred tillader ikke deltagelse i fremtidige årsmøder.

Valgene faldt således ud, at Ingrid Bonde Nielsen, hidtidig kasserer, afgik et år før tid og blev afløst af suppleanten Knud Rahbek Frederiksen indtil næste årsmøde. Nic Johannsen og Hans Toudal blev valgt til bestyrelsen; det hidtidige bestyrelsesmedlem, Anton Blaabjerg, trak sig og blev valgt som ny suppleant.

Nyvalgt revisor blev Ole Pilegaard Hansen, Næstved-foreningen, og revisor-suppleanten, Georg Agerby, blev genvalgt.

Under eventuelt blev det anbefalet at samarbejde med andre lokale foreninger eller biblioteket vedr. foredrag, og bestyrelsen blev opfordret til at nævne de foreninger, hvorfra omtalte personer i bl.a. indkaldelsen til årsmødet kommer eller hvem de repræsenterer.

Bestyrelsens forslag om næste årsmøde i Slagelse blev forkastet, og dette årsmøde fastsatte stedet for næste årsmøde – med baggrund i Danmarks geografi - til et sted vest for Storebælt, (altså på Fyn eller i Trekantområdet). En skiftet mellem de tre landdele ville ikke virke fremmende for sammenholdet i SSF.

Efter årsmødet konstituerede bestyrelsen sig, se bladets side 2.

Dagen efter årsmødet blev der afholdt møde mellem de tre ovennævnte landsdækkende slægtshistoriske organisationer. I den forbindelse er det bedrøveligt, at det nu efter knap to års møder ikke er lykkedes for SSF at få etableret et formelt samarbejde mellem de tre organisationer som ligeværdige partnere under en

ny overbygning under Dansk Historisk Fællesråd, således at praktisk talt alle organiserede slægtsforskere i Danmark derigennem kunne komme til at tale med én stemme over for både arkiver og lovgivningsmagt. Der foretrækkes derimod "uforpligtende éngangsftaler"; og de problemer, der er forbundet med en sådan ny

organisation, er der tydeligt nok ingen lyst til at konkretisere – og gøre noget ved!

Så meget mere glædeligt er det, at der fortsat arbejdes intenst med bestræbelserne på at etablere en fælles Slægtsforskerdag i København i efteråret 2010 – med deltagelse fra alle tre landsorganisationer.

AB

Nekrolog

Carl Langholz

Som følge af en mindre brand efter piberygning en uges tid tidligere døde den 87-årige forhenværende bibliotekar Carl Nielsen Langholz i Aabenraa 27. februar 2009.

Han var sønderjyde og født 1921 i Foverup (Fogderup) i Ravsted Sogn, hvor han voksede op i en stor søskendeflok med stærke rødder i det sønderjyske – også syd for den nuværende grænse. Gården ejedes af hans morfar, efter hvem han var opkaldt, og opvæksten med tre generationer under samme tag vakte tidligt hans historiske og specielt slægtshistoriske interesse, så allerede som 14-15-årig besøgte han landsarkivet i Aabenraa – og blev afvist, "det er ikke noget for børn!"

Men snart efter lykkedes det – bl.a. sammen med skolekammeraten Aage Bonde, sidst stadsbibliotekar i Viborg – at komme i gang med slægtshistoriske undersøgelser, og den interesse varede absolut resten af livet. Han nåede således at markere 70-årsdagen for sit første arkivbesøg på arkivet i Aabenraa 2006. – Efter at være blevet student fra Aabenraa Statsskole 1941 læste han historie, dansk og tysk på Københavns Universitet, men afbrød og ernærede sig kort tid som erhvervsgenealog. De ordinære jyske bondeslægter kunne dog ikke fastholde hans interesse, hvorfor han blev uddannet som bibliotekar.

Som bibliotekar kom han til Viborg og fik sin gamle skolekammerat Aage Bonde til chef, men efter nogle års forløb måtte deres veje skilles, og Langholz kom til

biblioteket i Skive. Her kom han med i bestyrelsesarbejdet i Historisk Samfund (udgiver af Skive-bogen), og sidst var han tilknyttet det byhistoriske arkiv på biblioteket. Efter at være blevet pensioneret 1984 flyttede Langholz tilbage til Sønderjylland – til Aabenraa i 1990.

Carl Langholz' interesse for personalhistorie i bredere forstand – f.eks. den gamle diskussion om arv og miljø var usvækket til det sidste, men personalhistorie, biografi og levnedsskildring var ikke hans stærke side. Hans litterære interesse udmærkede sig vist blot i et enkelt bidrag, nemlig Hr. Peter Flor Worsøe og Madame Dorthea, en sammenligning mellem digtning og virkelighed i Sigrud Undsets roman "Madame Dorthea". Dette arbejde er publiceret i Hans H. Worsøe og Henning Aarups Wilhelm Adolph Worsøes slægtsbog, 1965, - og (naturligvis) sammen med et typisk Langholz-arbejde, Ahnetavle for Sigrud Undsets moder Anna Charlotte Gyth(!).

De rent genealogiske arbejder med kun få og kortfattede biografiske oplysninger var Langholz foretrukne arbejdsfelt; dog suppleret med flere korte artikler i Sønderjysk Månedsskrift. Ældst er en halv snes maskinskrevne/dupliserede slægts- eller anetavler fra Sønderjylland, 1944-56, registreret i Olav Christensens bibliografi over sønderjysk slægtstavlelitteratur, 2. udg. 1959, og tilgængelige på landsarkivet i Aabenraa. – For læserne af Personalhistorisk Tidsskrift er Langholz' navn

kendt for artiklerne om de sønderjyske slægter Outzen/Rostgaard og Zoëga samt præsteslægten Hemmet fra det sydligste Vestjylland (Søren Kierkegaards gejstlige forfædre), alle fra 1980'erne – og oftest efterfulgt af rettelser og tilføjelser (for helt færdig bliver man ofte ikke i første omgang!).

Vægtigst – også i bogstaveligste forstand – blev hans sidste værk, den store bog (lige knap 550 sider), som han naturligvis også selv opfattede som sit "livsværk", Ane-tavler for berømte danskere, 1. samling, digtere og forfattere, udg. 1989 af Dansk Historisk Håndbogsforlag. – I så stort et arbejde kan der naturligvis – specielt i de ældre generationer – påpeges unøjagtigheder, mangler og deciderede fejl! Men bogen er meget god at få inspiration af, litteraturhenvisninger i massevis og teorier, som er mærket med spørgsmålstegn – i al fald for de flestes vedkommende.

Alle slægtsforskere ved jo (eller burde i al fald vide! – men det får man absolut ikke altid indtryk af på "det gode net"), at de kun må stole på det, de selv har set i de originale kilder, så hvis man vil være på den sikre side, skal oplysningerne (slægts-sammenhænge) i denne bog – men også i værker som Dansk biografisk Leksikon og da specielt Kraks Blå Bog(!) – naturligvis altid efterprøves!

Carl Langholz efterlod sig en større bog-samling – dog slidt af flittig brug og lidt røgskadet – men i disse måneder arbejdes der seriøst på, at disse mange bøger kan komme slægtsforskere over det ganske danske land til nytte og glæde, ligesom værdifulde optegnelser skal afleveres på offentlige arkiver. – Så denne nekrolog bliver efter alt at dømme ikke det sidste, slægtsforskerne kommer til at høre til nu afdøde Carl Langholz!

AB

Anmeldelse og småstykker,

se også s. 25

Slægtens Offer

af Josefine Ottesen, udgivet af forlaget Høst & Søn 2009. ISBN 978-87-638-1150-7. Uindb. 266 sider, 229,95 kr.

Med denne historiske roman, den første af en trilogi om Daneriget, har forfatteren løftet arven efter B. S. Ingemann. Hun støtter sig til arkæologiske fund, historiske kendsgerninger og et udbredt kendskab til området. Dette første bind handler om de sidste år af 11. århundrede på Svendborg-egnen og skildrer meget fint brydningen mellem den gamle gudetro og kristendommen. Hvis man vil, kan man såmænd trække paralleller til brydningerne i vor tid.

Bogen har nok ikke den største værdi som kilde for slægtsforskere, men den kan være god til at "sætte billeder på". Jeg har i hvert fald genkendt flere steder og kan sagtens forestille mig, hvordan det har været.

Hovedpersonen er en ung pige, der meget mod sin vilje skal troloves med sønnen på nabogården for at sikre freden med naboerne. Hun bliver omvendt til kristendommen, men nabosønnen, som (selvfølgelig) er en utiltalende fyr, dyrker den gamle gudetro.

Bogen er vist egentlig beregnet på unge, men jeg synes, den har været spændende at læse. Sproget er godt og gamle betegnelser bliver brugt, men jeg blev dog rystet på side 171, hvor hovedpersonen skulle vende sig til noget, som hun egentlig skulle **vænne** sig til.

Jeg glæder mig til at læse de sidste to bind, men jeg håber, forlaget finder en mere omhyggelig korrekturlæser, navnlig da, hvis målgruppen er unge mennesker.

De skal have al den sproglige hjælp, de kan få.

BS

Tåstrup by i Harlev sogn. Gård- og slægtshistorie 1544 til omkring 1770.

ved Kirstin Nørgaard-Pedersen, Agernvej 95, 8330 Beder, ☎ 8693 6258. E: kirstin@mail.dk

Nogle år før årtusindskiftet arbejdede jeg på at udgive en lille bog med ovenstående titel. Dette arbejde blev forsinket af mit arbejde med Herredsfogedslægten (2004). Dog blev en noget mindre del af manuskriptet trykt i Århus Stifts Årbøger år 1997.

Endelig er det nu så vidt, at jeg udgiver bogen 20. november 2008. Det bliver dog i PDF-format på CD, men sat op på en sådan måde, at den kan skrives ud i bogform. Foretrækker man at læse bogen på PC skærmen, kan det lade sig gøre med Adobe Reader, et program, som findes på de fleste computere, og hvi s det ikke gør, kan programmet uden vanskelighed downloades fra internettet.

Tåstrup by i Harlev sogn bestod oprindelig af 10 fæstegårde, hvis historie jeg med denne udgivelse har forsøgt at belyse gennem de oplysninger om beboerne, det har været muligt at spore i lens- og amts-

regnskaberne, Framlev og Framlev-Gern herreders tingbøger og fjerde jyske rytterregiments kop- og kvægskatte regnskab 1678, Skanderborg rytterdistrikts fæste- og skifteprotokoller og kirkebøgerne såvel fra Harlev og Framlev som flere andre steder.

De oplysninger jeg fandt, blev derefter sammenholdt med en særdeles grundig analyse af, hvem de folk var, der mødte op som faddere, når Tåstrups beboere fik deres børn døbt. Efter en indledning om de ældste tider følger en skematisk udredning af hvor fadderne kom fra, og hvor de var faddere. Derefter følges hver enkelt gårds beboere fra 1544 op igennem tiderne, og slægten beskrives inden for hver enkelt gård og forbindelsen til folk i de øvrige gårde, samt til Harlev og Lillering. Til oversigt er der udarbejdet en slægtstavle for hver af de ti gårde, samt fem supplerende slægtstavler.

CD-en kan erhverves hos mig for 60 kr. (fremstillingspris plus forsendelsesomkostninger). Se øvrige publikationer på hjemmesiden: www.dragtilminde.dk

Taastrup bygade (forte) tegning efter fotografi fra omkring 1910 brugt til artiklen "Slægts- og Gårdshistorie gennem 450 år" i Århus Stifts Årbøger 1997.

De første tyske indvandrere i 1759.

af Jan Hyllested, Typevej 38, 8930 Randers NØ, ☎8642 8649. E: jan-hyllested@gmail.com

Indledning

Året 1759 er et vigtigt år for "Kartoffel-tyskerne på Alheden", for det var dette år, at de første tyske kolonister ankom til landet for at opdyrke de jyske hedestrækninger. Forud for denne indvandring var der foregået en større hvervekampagne i kolonisternes hjemlande gennem den danske regerings repræsentant i Frankfurt am Main, *Johann Friedrich Moritz*, hvilket vi skal høre nærmere om i det følgende.

Tanken om opdyrkning

En stor del af heden i Danmark var fra gammel tid krongods, og den blev brugt som kongelig vildtbane, men den blev også brugt af de omkringboende bønder til fodring/græsning, og lyngen brugte de desuden til at tække deres gårde med samt til brændsel. Men heden tilhørte ikke kongen alene, de omkringboende herremænd ejede også en del af heden, selvom de til tider havde besvær med at bevise deres adkomst til den. Heden var den fattigste del af dette krongods, og på et tidspunkt opstod tanken om opdyrkning af de jyske hedestrækninger.

De mange tanker om hedernes opdyrkning opstod bl. a. i kølvandet af "*Store Nordiske Krig*" (1700-1720), der gjorde det klart, at Skåne, Halland og Blekinge for evigt var gået tabt. Derfor begyndte man at se sig om efter andre muligheder for landvinding – akkurat som efter tabet af Slesvig-Holsten i 1864. Blikket rettedes derfor mod de øde hedestrækninger i Nørrejylland, som man mente kunne opdyrkes med fordel.

Forgæves opdyrkningsforsøg

Ved forordning af 23/5 1723 lovede den danske konge *Frederik IV* (1699-1730) enhver, der ville bosætte sig på hederne, en række privilegier såsom 20 års frihed for kongelige skatter, frihed for udskrivning

til militærtjeneste, frihed for kørselspligter og ret til at brygge og brænde (brændevin) uden afgift. Men ingen meldte sig, så det blev ikke til noget denne gang.

Der skulle nu gå 9 år, inden man hører noget til hedesagen igen. I 1732 befalede *Christian VI* (1730-1746) – bl. a. på grund af en anonym person, der mente, at hederne med lethed kunne opdyrkes og give plads til 1000 familier – sine stiftamtænd i Jylland sammen med amtmændene at tage stilling til etablering af en del familier på de jyske hedestrækninger i Nørrejylland. Amtmændene konkluderer i deres svar, at man af økonomiske årsager måtte afvise forslaget. Kongen rettede sig efter svaret, og hér strandede endnu et forsøg på at få sat en opdyrkning af de jyske hedestrækninger i gang.

Men fordi amtmændene i 1732 havde afvist forslaget om opdyrkning af hederne, ansås hedesagen dog ikke for afsluttet. *Christian VI*'s søn, *Frederik V* (1746-1766), gjorde et nyt forsøg. Den 3/5 1751 nedsatte han – på opfordring af sin personlige rådgiver, greve *Adam Gottlob Moltke* til Bregentved – en kommission på 3 personer, som skulle undersøge mulighederne for en bebyggelse og opdyrkning af Alheden. Efter en rejse på Alheden kom man til den konklusion, at man måtte fraråde kongen at lade hans del af heden bebygges. Men uanset kommissionens negative rapport, udsendtes en kongelig forordning 30/11 1751 om hedernes opdyrkning, som var en gentagelse af privilegierne fra 1723 med en udvidelse om bestandig fritagelse for korn- og kvægtiende. Heller ikke denne gang lykkedes det.

Men der var et lille håb forude. Der meldte sig nemlig en enkelt mand – kaptajn *Ludwig von Kahlen*. Han indsendte en række forslag til, hvordan hedeopdyrkingen kunne gribes an og finansieres. I

1754 godkendte kongen von Kahlens plan om at bosætte sig på heden og begynde hedeopdyrkingen. I Resen sogn lod han "Kongenshus" opføre, hvor han i perioden 1755-1765 fik opdyrket et mindre areal. I maj 1755 indgik han i Lübeck aftale med 3 mecklenburgske familier om at bosætte sig på heden, men efter 8 dages ophold i den øde hede opgav de, og måtte efter endt stridigheder med von Kahlen og indsættelse i Viborg Tugthus sendes hjem igen. Kaptajn von Kahlen fortsatte imidlertid det slidsomme arbejde alene, indtil han i 1765 gav op.

Nyt håb for en opdyrking

Man havde altså i første omgang forsøgt at finde dansk arbejdskraft, og siden også udenlandsk, men det lykkedes ikke. Her så det hele ud til at skulle strande. Man frarådede kongen at opdyrke heden, han havde gjort forsøget uden resultat. Men kongen gav ikke op. Nu var hedens opdyrking blevet en hovedsag for hoffet i København, især for Frederik d. V's hovedrådgivere, greve A. G. Moltke og greve *Johann Hartwig Ernst Bernstorff*.

For at løse op for problematikken, lod de i 1758 den tyske statsøkonom *Johann Heinrich Gottlob von Justi* indkalde. Efter en rundrejse i hedeområderne, fremkom han med en faglig vurdering af mulighederne for at opdyrke de jyske hedestrækninger. Han var optaget af de progressive strømninger i Europa, og hans hovedtese, at et lands velstand afhang af antallet af dets producerende borgere, var kærkommen for det krigstrætte Europas tanker om landvinding uden krig og blodsudgydelse. Efter rundrejsen afleverede han en betænkning fuld af optimisme. Hederne kunne give plads nok til 10.000 familier, og kunne give kongen megen rigdom på længere sigt. Ja, det hele så meget rosenrødt ud, og betænkningens optimisme og håb gjorde de jyske amtmænds negative holdning fra 1732 til skamme. Opstemt over denne betænkning pressede kongens

rådgivere på, og kongen gav sit bifald til hedernes opdyrking. Nu var man overbeviste. Nu måtte man igang.

Hvervning af de første kolonister

I 1757 havde man igangsat en opmåling og skelsætning, altså før Justis rundrejse. Så med denne igangsætning samt Justis temmelig optimistiske rapport havde regeringen klart givet grønt lys for koloniseringen af de jyske hedestrækninger. Men nu opstod et nyt problem: Hvorfra skulle arbejdskraften komme? De foregående forsøg havde jo ikke givet noget resultat, ingen dansk bonde ville bosætte sig på hederne.

Der kom mange forslag om hedernes opdyrking, og ét af disse kom fra kancellipræsident i Fredericia, *Hans de Hoffman* til Skerrildgård, hvori han hævder, at det aldrig ville kunne gå an med danske kolonister, man måtte indkalde fremmede efter hans mening. Det samme havde Justi gjort opmærksom på i hans betænkning. Grev Moltke var åbenbart ikke i tvivl om, hvor han skulle søge efter egnede kolonister i Europa. I Sydtykland var der en overbefolkning, og nybyggere herfra havde i de foregående årtier med succes været pionerer ved kolonisationen af Brandenburg i Preussen og Pennsylvanien i Amerika samt området Banat i Ungarn. Tidspunktet var også belejligt, eftersom "Den Preussiske Syvårskrig" (1757-1763) havde lukket for yderligere indvandring til Preussen. Ligeledes havde Englands blokade af skibsfarten på Atlanterhavet under den engelsk-franske kolonikrig sat udvandringen mod Amerika i stå. Dette var forhold, som Moltke selvfølgelig var bekendt med.

Man havde rent faktisk en hverver i den frie rigsstad Frankfurt am Main. Hofrat *Johann Friedrich Moritz* blev i 1756 ansat som kongelig legationsråd i Frankfurt for den frankiske kreds med henblik på at skaffe tysk arbejdskraft til Danmark. Derudover skulle han sende ugentlige

eller anden grund forsinkede, og ankom først til Moritz i juli måned samme år. Dette passede sikkert den danske regering meget godt, for intet var klar fra myndighedernes side hjemme i Danmark, så man bad ham om at slå koldt vand i blodet.

Men det var ikke uden problemer at hverve i Tyskland, hvor fyrsterne regnede Justis ideer for god latin. Det blev Moritz forbudt at medvirke ved hvervningen, og de underagenter som han havde anskaffet sig, skulle arresteres og tages i forhør. Meget tyder på, at en række underagenter overtog den egentlige hvervning af kolonister, men det er ikke meget man får at vide om dem i arkiverne, men nogle af dem deltog selv i udvandringen. Af disse kendes 2, nemlig den reformerte skolemester i Leutershausen/Bergstraße, *Johann Anton Pauli*, og den lutherske feltskærer samme sted, *Johann Christoph Raue*, begge fremtrædende mænd. Sidstnævnte stod for de første indskrivninger for året 1759.

I august 1759 udarbejdede han en lang liste over familier og personer, der var interesserede i at udvandre til Jylland. Nedenstående er Raues liste, men langt fra de fleste udvandrede. Andre ventede, og udvandrede først det efterfølgende forår.

Raues liste, aug. 1759. Moritz's relation nr. 147

Fra Leutershausen:

Johann Christoph Raue med hustru og 2 børn.

Michael Vogt med hustru.

Johann Nicolaus Vogt.

Fra Großsachsen:

Elisabeth Sauerin, som vil borttinge sig.

Johann Christoph Kraut med hustru og 1 barn.

Fra Schriesheim:

Georg Eberhard med hustru.

Johannes Dietz med hustru og 3 børn.

Valentin Brumm med hustru.

Wendel Schwan med hustru.

Stephan Rupertus/Rubertus, med hustru.

Melchior Kraft med hustru.

Michael Agricola med hustru og 3 børn.

Heinrich Würtz med hustru og 4 børn.

Johannes Mell (Möll) med hustru og 1 barn.

Nicolaus Ewig med hustru.

Marcus May, hans hustru og 3 voksne børn.

Fra Ursenbach:

Hermann Oesterreicher med hustru og 1 barn.

Peter Reinhard med hustru og 1 barn.

Fra Ober-Flockenbach:

Jacob Schmidt med hustru og 3 børn.

Fra Schriesheim:

Carl Jeck/Jäck med hustru.

Fra Altenbach:

Valentin Fuchs, i stedet for sine forældre.

Hans Adam Müttel, i stedet for sine forældre.

Fra Birkenau:

Johann (Georg?) Erhard med hustru.

Peter Keil med hustru.

Fra Ladenburg:

Jacob Dittmar med hustru og 3 børn.

Conrad Ritter med hustru og dennes søster.

Mathias Herholdt/Herold med hustru.

Fra Weinheim:

Johannes Kuntzmann med hustru og 4 børn.

Georg Dieter med hustru.

Georg Seemeyer med hustru og 2 voksne børn(?).

Fra Bruchhäuser Hof:

Johann Jacob Würfel med hustru.

Fra Bruchhausen:

Georg Reuter med hustru.

Johannes Zimmermann med hustru.

Johann Peter Besser med hustru.

Fra Ober Schönmatte/wag:

Theobald Öhlenschläger med hustru og 2 børn.

Fra Sandhausen:

Johannes Wegesser med hustru.

Af alle disse 36 familier, var det dog kun de 24 familier, markeret med kursiv, der endelig besluttede sig for at udvandre til Jylland i 1759. De øvrige familier udvandrede til Jylland i foråret 1760. Listen er

oprindeligt længere, men de øvrige familier og personer udvandrede aldrig.

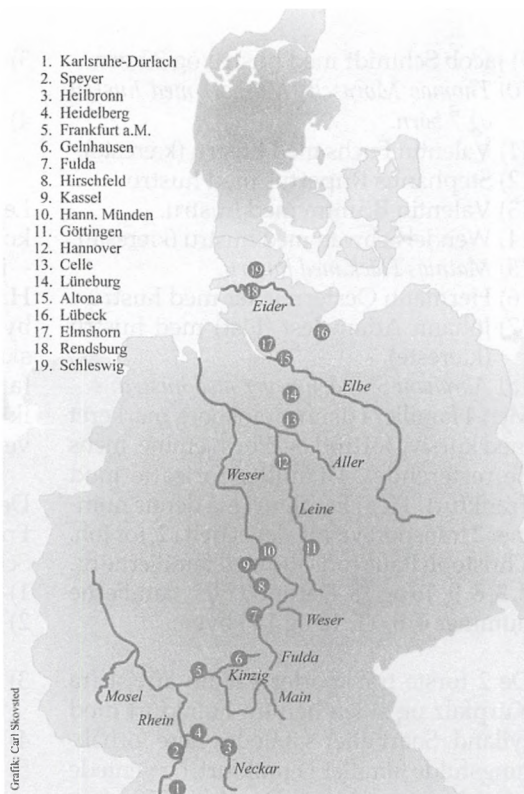
De første transporter

Langt om længe var de første transporter af udvandrere klar til afrejse. Den 28/8 1759 brød den første transport bestående af 15 familier op fra Kurpfalz for at begive sig til Frankfurt am Main, som var udvandrernes samlingssted inden den lange rejse mod nord. Her skulle de vente på at kunne komme afsted, når de havde modtaget det kongelige danske pas. Denne første gruppe bestod af følgende 15 familier:

- 1) Augustus Kahrman med hustru og 3 børn.
- 2) Thomas Faulhaber med hustru og 2 børn.
- 3) Johann Georg Seymert med en kvinde.
- 4) Johannes Weckesser med hustru.
- 5) Mathias Herholdt/Herold med en kvinde, vil gifte sig.
- 6) Theobald Öhlschläger med hustru og 1 barn.
- 7) Johannes Zimmermann med hustru.
- 8) Johann (Peter) Besser med hustru.
- 9) Johann Jacob Würfel med hustru.
- 10) Johann Paul Müller med hustru, svingerinde og 1 barn.
- 11) Michael Lautenschläger med hustru og 2 børn.
- 12) Georg Reuter med hustru.
- 13) Johann Peter Keil med hustru.
- 14) Johann Georg Eichner med hustru og 2 børn.
- 15) Balthasar Barthold med hustru og 2 børn.

Rejseruten for denne første transport var blevet fastlagt, og den kunne afgå den 31/8 1759. Ruten var som følger:

Frankfurt – Gelnhausen, fra da af vejen mod Fulda-området ved Kassel, sådan at man ikke støder på arméen (Preussiske

Syvårskrig 1756-1763) – Hirschfeld (Bad Hersfeld), hvor man spørger om den næste vej til Göttingen, Göttingen – Lüneburg – Lübeck – Schleswig – Flensburg – Haderslev, her skal man vise passene for byens råd og henvises til at rejse over vandet med skib til Århus og dér melde sig hos byens råd.

Den 30/8 1759 skulle endnu en transport afgå fra Kurpfalz mod Frankfurt, bestående af 18 familier:

- 1) Johann Christoph Raue med hustru og 3 børn.
- 2) Conrad Ritter med hustru (og 3 børn?).
- 3) Jacob Dittmar med hustru og 2 børn.
- 4) Heinrich Würtz med hustru og 4 børn.
- 5) Johannes Mell/Möll med hustru og 1 barn.
- 6) Michael Agricola med hustru og 3 børn.
- 7) Daniel Heim med hustru og 3 børn.
- 8) Peter Helwig med hustru (og 3 børn?).

- 9) Jacob Schmidt med hustru og 3 børn.
- 10) *Thomas Morasch (Morast) med hustru og 7 børn.*
- 11) Valentin Fuchs med hustru (kæreste).
- 12) Stephanus Rupertus med hustru.
- 13) Valentin Brumm med hustru.
- 14) Wendel Schwan med hustru (kæreste).
- 15) *Mathias Häck med hustru.*
- 16) Hermann Oesterreicher med hustru.
- 17) Johann Adam Jest (Jöst) med hustru (kæreste).
- 18) *Abraham Staudenmeyer med hustru.*

Men 4 familier i denne transport, markeret med kursiv, fortrød og blev hjemme, mens de resterende 14 familier fortsatte mod Frankfurt. Her i Frankfurt må denne nummer 2 transport været blevet delt i 2, for Joh. Christoph Raue fortsatte med familierne nr. 2, 3, 8, 9, 16 og 18. Derimod blev familierne nummer 4, 6, 11, 12 og 14 i byen.

De 2 første transporter var nu afrejst fra Kurpfalz og siden hen fra Frankfurt mod Jylland. Snart efter samledes flere forhåbningfulde familier i Frankfurt, og ventede på at komme af sted. Den 4/9 1759 afgik den 3. transport fra Frankfurt, bestående af 5 familier og forsynede med pas:

- 1) Johann Adam Mützel med hustru (forlovede?). Fra Kurpfalz.
- 2) Georg Adam Grüning og hustru. Fra Kurpfalz.
- 3) Johann Peter Philbert med hustru og 9 børn, for det meste voksne børn. Fra Erbach.
- 4) Johann Gottlieb Pfitzinger (Pfützner) med hustru og 1 barn. Fra Erbach.
- 5) Johann (Georg Adam) Beckler/Böckler med hustru og 2 børn. Fra Erbach.

Nummer 2 familie i denne transport ankom imidlertid ikke, og må være vendt om, og nummer 4 kom først året efter til Jylland.

Strømmen af rejselystne fortsatte, og den 15/9 1759 ankom 4 familier, som alle blev forsynet med rejsepas, nemlig:

- 1) Philipp Werle med hustru og 4 børn.
- 2) (Johann) Georg Breuner med hustru og 7 børn.

- 3) Christoph Wackershausen med hustru og 4 børn.
- 4) Johann Leonhard Schneider med hustru og 1 barn.

Legationsråd Moritz noterer sig, at disse kolonister – der udgjorde den 4. transport – i hvert fald gik over Hamburg mod Haderslev, hvor de selv skulle forevise byens råd deres pas, og vente på, at dette skulle vise dem yderlig vej. Den første familie i denne transport ses imidlertid ikke ankommet, og må formodes at være vendt om igen.

Den 25/9 1759 afgik den 5. transport fra Frankfurt, bestående af 9 familier, alle fra Schriesheim an der Bergstraße, nemlig:

- 1) Heinrich Würtz med hustru og 4 børn.
- 2) Michael Agricola med hustru og 3 børn.
- 3) Georg Eberhard med hustru og 2 børn.
- 4) Carl Jäck og hustru.
- 5) Johann Georg Ewig og hustru (kæreste).
- 6) Nicolaus Ewig og hustru.
- 7) Stephan Rupertus/Rubertus med hustru.
- 8) Valentin Brumm og hustru.
- 9) Wendel Schwan med hustru (kæreste).

Af disse familier er familie nummer 3, 4, 5 og 6 stødt til senere. Denne transport ser ud til at være blevet ledet af Heinrich Würtz fra Schriesheim. Legationsråd Moritz noterer sig, at i denne transport havde de 2 førstnævnte 2 stærkt læssede vogne med henholdsvis 2 og 3 heste spændt for. Denne transport skulle i al fald over Haderslev, og skulle der vise deres pas for byens råd, og af dette vises til rette med den videre færd.

I en videre skrivelse til den danske regering i København skriver Moritz, at Heinrich Würtz i særdeleshed var en mand, der dels medbragte ca. 2000 gylden i rede penge, og dels endnu havde noget tilgode,

og havde hos Moritz deponeret 34 stk. gamle Louisd'or, hvorimod Würtz havde modtaget en seddel, der kunne udbetales i landet, såfremt der skete uheld undervejs, så han ikke mistede alt. Sedlen ville så ved tilbagelevering udløse udbetaling af de 34 louisd'or. Om dette skete, vides ikke.

Transporterne undervejs.

Den 3/10 1759 skriver Moritz i sine ugentlige relationer (indberetninger) til København, at han har modtaget breve fra Kassel fra den tredjesidste transport, der bestod af ca. 14 familier, der var ankommet dertil 26. september samme år, og som var ledet af feltskærer Johann Christoph Raue. Man var undervejs stødt på de allierede husarer, der havde borttaget 2 mænd af transporten, hvorfor Raue bad om deres frigivelse. Han (Moritz) skriver videre, at endnu to transport er undervejs, og der havde meldt sig flere, der ville rejse medio oktober, som var temmelig formuende. Han har dog rådet dem til først at rejse til foråret, eftersom det ikke var tilrådeligt at rejse med børn på denne årstid. Det skinner noget igennem, at Moritz påpeger, at der er en del formuende blandt kolonisterne, og at det ikke var lutter fattigfolk, han sendte afsted på den lange rejse mod nord. Ja, han virker nærmest behagesyg overfor den danske konge.

I samme skrivelse fortæller legationsråd Moritz, at der til nævnte Raues transport var tilstødt endnu en pfälzer ved navn *Johann Adam Herboldt (Herbelschmidt)* med 6 voksne børn, og som derfor inet pas kunne fremvise, eftersom han havde ilet afsted, og ikke var kommet til Frankfurt.

Kolonisterne havde en lang og besværlig vej til Danmark, og en del – især ældre – klarede den ikke. Børn fødtes på rejsen, man kan se det på ud- og indvandrerlisterne fra hhv. Tyskland og Danmark, idet nogle familier havde ét barn mere ved indrejsen end ved udvandringen. Ligeledes blev unge par viede undervejs, idet udvandrerlisterne angiver, hvem der

var gifte eller ugifte, og ved indvandringen var en del af de ugifte blevet viede undervejs. Nogle par kendte hinanden i forvejen før afrejsen, andre igen mødte hinanden i udvandrertransporterne.

Altona

Det var nødvendigt, at kolonisterne måtte gøre kortere eller længere ophold undervejs, og det var som regel i de større byer, at man gjorde holdt og hvilede ud i længere tid. Frankfurt am Main var samlingssted inden afrejsen mod det ukendte nord. Det sidste større ophold inden Jylland var Altona, og hér blev mange unge par viede ligesom børn og voksne døde og blev begravede efter strabadserne, og ligeledes blev der født børn hér. Men det er en anden historie.

De mange små grupper, der rejste for sig selv og de lidt større grupper skulle også hvile ud i Altona, og hér blev en del grupper slået sammen til større transport. De 5 grupper/transporter, der afgik fra Frankfurt, blev i Altona slået sammen til 3 transport, der afgik med få dages mellemrum. Om disse første udvanderes ophold i Altona vides imidlertid ikke noget.

Kolonisternes ankomst

Efter en del omrokeringer i transporterne, begyndte disse nu at komme til landet. Den første transport kom med skib til Århus, hvor familierne - 10 i alt - blev dirigeret videre mod Viborg. I dagene 15. - 19. oktober 1759 ankom 9 familier til Viborg, hvor de skulle overvintre, indtil de kunne komme til heden. Det drejede sig om følgende familier:

- 1) Balthasar Barthule (Barthold) med hustru, 2 børn og søsteren Apollonia. Han er 30 år, fra Hofheim, ½ mil fra Worms.
- 2) Hans Georg Eichner, gift, 2 børn, 24 år, fra Selos (?) ved Bentzen (?) by.
- 3) Theobald Öhlenschläger, 34 år, gift, 1 barn. Fra Ober-Schönmatte, Amt Lindenfels.

- 4) Johann Peter Keil, 32 år, gift, ingen børn. Fra Birkenau v/Weinheim.
- 5) Johann Georg Reuter, 23 år, gift, ingen børn. Født i Nußloch, 2 mil fra Heidelberg.
- 6) Johannes Zimmermann, 30 år, gift, ingen børn. Fra Eppelheim v/Heidelberg.
- 7) Johannes Weckesser, 25 år, gift, ingen børn. Født i Obernberg 10 mil fra Heidelberg.
- 8) Johann Peter Besser/Betzer, 27 år, gift. Født v/Heidelberg (Bruchhausen).
- 9) Johann Jacob Würfel, nygift, født 3 mil fra Heidelberg (Sinsheim).

Vi får at vide i myndighedernes diverse korrespondancer, at der oprindeligt havde været 15 familier, men at 5 familier skulle være gået bort fra transporten i Schleswig.

De næste 2 transporter ankom til Fredericia, hvor familierne skulle overvintre, indtil de kunne komme på heden. Den 22/10 1759 ankom en transport bestående af 14 familier. Det drejede sig om følgende familier:

- 1) Johann Christoph Raue, 66 år, gift, 3 børn. Ej langt fra Heidelberg (Leutershausen).
- 2) Hermann Oestreicher, 30 år. Gift, 1 søn. Fra Ursenbach/Odenwald.
- 3) Jacob Dittmar, 52 år, gift, 2 børn. Fra Ladenburg.
- 4) Conrad Ritter, 40 år, gift, ingen børn. Medbragte konens søster. Fra Ladenburg.
- 5) Mathias Herold, 26 år, gift, ingen børn. Fra Ladenburg.
- 6) Christopher Wackerhausen, 34 år, gift, 4 børn. Fra Kohlhof v/Heidelberg.
- 7) Johann Adam Herbelschmidt, 48 år, gift, 6 børn. Fra Kreuznach, Oberamt Mainz, 4 mil derfra.
- 8) Johann Georg Breuner, 44 år, gift, 7 børn. Fra en gård v/Heidelberg (Kohlhof).
- 9) Leonhard Schneider, 28 år, gift, 1 datter. ½ mil fra Heidelberg.
- 10) Jacob Schmidt, 37 år, gift, 3 børn. Fra

Oberamt Heidelberg (Ober-Flockenbach).

- 11) Adam Geist/Jeest/Jöst, 18 år, ugift. Fra Amt Lindenfels v/Weinheim.
- 12) Johann Adam Mützel, 18 år, ugift (fra Altenbach).
- 13) Johannes Möll, 24 år, gift, 1 søn. Fra Schriesheim.
- 14) Johann Valentin Fuchs, 24 år, ugift. Fra Altenbach/Odenwald.

Den 2/11 1759 ankom yderligere en transport til Fredericia, bestående af 12 familier – hovedsageligt fra Schriesheim og omegn. Det drejede sig om følgende familier:

- 1) Michael Agricola, 35 år, gift, 3 børn. Fra Schriesheim.
- 2) Valentin Brumm, 19 år, ugift. Fra Schriesheim.
- 3) Johann Heinrich Würtz, 36 år, gift, 4 børn. Fra Schriesheim.
- 4) Nicolaus Ewig, 30 år, gift, ingen børn. Fra "ved Heidelberg" (Schriesheim).
- 5) Carl Jäck, 50 år, gift, børnene døde. Fra Schriesheim.
- 6) Georg Ewig, 20 år, ugift. Fra "2 mil fra Heidelberg".
- 7) Johann Georg Eberhard, 30 år, gift, 2 børn. Fra Schriesheim.
- 8) Stephan Rupertus, 21 år, gift, ingen børn. Fra Schriesheim.
- 9) Wendel Schwan, 20 år, ugift. Fra Schriesheim.
- 10) Johann Peter Philbert, 50 år, gift, 9 børn. Fra Erbach (Gronau) v/Pfalz's grænse.
- 11) Georg Adam Böckler, 44 år, gift, 2 børn. Darmstädter (Hessen-Darmstadt).
- 12) Peter Helwig, 49 år, gift, 4 børn samt konens søster. Würzburger.

Hertil kommer 2 familier, der ikke findes optegnet i ankomstlisterne, nemlig:

- 1) Johann Nicolaus Bartmann, 21 år, gift, ingen børn. Fra Erbach (Rothenberg).
- 2) Johann Nicolaus Beisel, 35 år med tilkommende hustru. Fra grevskabet Degenfeld.

Med den sidste transport i november 1759 var indvandringen foreløbig stoppet, og ved årets udgang var således 35 familier indvandet til Jylland. Men det blev som bekendt ikke ved det. I løbet af 1760 fortsatte strømmen af indvandrere fra Tyskland til Jylland, og det var først i 1761, at selve indvandringen var stoppet.

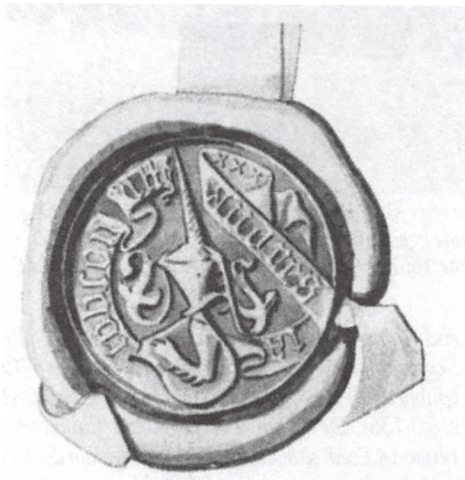
Foreningen "Kartoffeltyskerne på Alheden" fejrer kartoffeltyskernes 250-års jubilæum i og omkring Frederiks i dagene 27. - 30. august. I anledning af jubilæet er der udgivet en bog, som foreningen sælger. Sekretæren Anna Dürr kan kontaktes på E: annadurr@privat.tele.dk

BS

Haderslev-egns-drømme, der brast - et par tilføjelser

af AB

Nedenstående kursiverede tilføjelser og rettelser fra AB nåede ikke med i SLÆGTEN 39, men bringes her med henvisning til placeringen af de afsnit i SLÆGTEN 39, der skiftes ud.

Den oprindelige artikels 1. generation, ridderen Anders Jackimsen (Jacobsen) af slægten Bjørn benyttede både 1477 og -78 dette segl med slægtens bjørnelab i skjoldet og overtroens enhjørning-horn (egenlig stødtanden fra en narhval) på hjelmen, mens datterdatteren, 3. generation, Sophie Ottos- eller "Emmiksdat-ter" af Emmiksen-slægten 1536 og -37 beseglede med slægtens skrædelte skjold med "tagsten" i nederste venstre (heraldisk højre) side. - Her gengivet efter Anders Thisets værk om Danske adelige Sigiller, 1905.

S. 16, spalte 2 ff.

Kan denne afstamning tåle et kritisk gen-nemsyn?

Ja, jeg mener det, men detaljer må rettes! Og så langt kirkebøgerne rækker tilbage, er det jo ingen sag.

Vedrørende 9. og 10. generation er det så heldigt, pastoratet Tyrstrup-Hjerndrups kirkebog synes bevaret lige siden 1660, altså påbegyndt af netop 9. generation, Lauge

Iversen, ved tiltrædelsen nævnte år (*fantastisk er det tillige, at præstegårdens nye lade bygget i den på denne egn herskende bul-teknik, som han lod bygge i 1660'erne, endnu i fredet tilstand kan studeres på stedet!*) - Ved nærmere eftersyn viser det sig dog, at kirkebogen mangler mange indførsler før 1695. Hele den ældste kirkebog er nemlig blot en af- eller renskrift foretaget af den næste præst, sønnen Peder Laugesen (Straarup) fra ca. 1695 eller måske lidt senere;

af mangler kan således nævnes alle døde før 1695 og de fødte mellem 1685 og -95.

morbror, men så *absolut* faderens, altså præstens morbror, *idet han 1668-87 nævnes ikke færre*

Ved præstegården i Tyrstrup lod Lauge Iversen i årene efter sin tiltræden 1659/60 bygge denne nu lige knap 350 år gamle lade i bul-teknik med vandrette, solide egeplanker; byggeriet var vel en følge af de omfattende ødelæggelser på egnen under Svenskekrigene 1657-59. Fotograferet 2009 af Lene Majlandt, gift med bygherrens efterkommer!

Fra gejstlig til bonde

9. generation, hr. Lauge Iversen, ca. 1630-1700, den gamle Tyrstrup-præst, hvis fornavn stavedes i flæng som Lauge, Lage, Lago, Lawe eller Laue i sønnens afskrift af kirkebogen, må være stamfar til rigtig mange nulevende, for han fik ikke færre end 9 børn med Magdalene, der var enke efter formanden i embedet, Baltazar/Baltzer Petersen Brun, død 1659, med hvem hun var blevet gift 1656. Men hendes herkomst er uklar; slægtsbogen hævder, hun hed Brunsling, mens hun nævnes som Brunling (Brun?) i Arends værk om den slesvigske gejstlighed. Hun døde 1716, 84 år gl., altså født ca. 1632, og skal ifølge sønnen havde været brordatter af den Anders Hansen, kaldet Waagensen, der døde 1701 i Tyrstrup Præstegård, 69 år gl. – altså ligeledes født ca. 1632; så det ser absolut mærkeligt ud! – Og den ”morbror Hans Jacobsen”, der 1668 nævnes som fadder til præstens barn, var *overhovedet* ikke barnets

end 16 gange som boende ”på Strårup(gård) i Dalby Sogn i hovedsognet Vonsilds kirkebøger 1659-1708 (publiceret i trykt form af Hans H. Worsøe, 1982, s. 70-136). De 7 gange nævnes han tilmed med tilnavnet Foed, så afstammingsforholdet kan der ikke være tvivl om; hans datter Elsabe blev troløvet – og vel også gift – 1687 med en enkemand ved Stenderup Strand ved navn Jørgen. – Så slægtsbogens påstand om, at denne Hans Jacobsen boede i Haderslev holder i al fald ikke vand!

S. 17, sp. 2

10. generation, Maria Lawis- eller Laugesdatter, f. 1667, d. 1719 i Hjerndrup i Hjerndrup Sogn, ...

Jochum Clausen Schnor(e) var ifølge Vonsild kirkebog (den trykte udgave s. 4, 15, 267 og 311) bosat 1694-98 i den gård i Vonsild i Vonsild Sogn, hvor den senere soldat Claus Andersen og Hans Gottfriedsen Gymoos henholdsvis tidligere og senere boede. Fra Vonsild flyttede ...

S. 18, sp. 1

Af Maria Laugesdatter og Jochum Schnors børn kendes flg. 5:

1 *Ann Margareta*/An-Margret Schnor, f. 1688/94 i Tyrstrup, se 11. generation.

2 *Law Schnor*, f. 1688/94 i Tyrstrup.

3 *Claus Schnor/Snor*, f. 1688/94 i Tyrstrup, nævnt i Seggelund i Tyrstrup Sogn 1721, da han stod fadder hos søsteren An-Margret.

4 *Iver/Ivar Schnor*, f. 1695 i Vonsild (også ifølge Tyrstrup-Hjerndrup kirkebog).

5 *Henric(h)-Christoff(er)* eller blot *Henrich*

Schnor(e), f. 1698 i Vonsild, nævnt som foged i Arendal i Norge 1740, da broderen Peder fik fødselsskudsmål ifølge Tyrsted-Hjerndrup kirkebog. *Henrik Christoffer/blot Henrich Schnore* nævnes 1735 og -46 som foged i Arendal/Nedernæs ifølge *Personallhist. Tidsskrift, henholdsvis* 1906 (s. 124) og 1881 (s. 57).

6 *Peder Schnor(e)*, f. 1703 i Hjerndrup, nævnt som foged i Frederiksstad i Norge 1740, da han fik fødselsskudsmål. Han var da gift med Elsebe Hansdatter Lagesen fra Favrvrå, tydeligt nok en kusine.

Min tiptipoldefar bortgiftede min tiptipoldemor

af Niels Gundestrup, Blåbærvej 6, 8900 Randers, ☎ 8643 5955. E: n.gundestrup@elromail.dk

Det blev hun 7. maj 1810 – i Veflinge kirke – 8 måneder efter, hun havde født ham en datter Maren – til en 40 år gammel ungkarl! Min tiptipoldefar Niels Larsen, Røde Mølle, havde påtaget sig faderskabet, men var forlover ved brylluppet! Det tyder på en slægtshistorie med indbygget drama.

Det spanske blod

I *SLÆGTEN* 1999 bringer Ole Bech Knudsen Uffe Ellemann-Jensens anetavle med ovennævnte Maren. Og afviser, at en spansk soldat skulle være faderen.

Min mor er opvokset hos Marens datter, og fortalte at min oldemor ikke ville høre tale om sagen. Det var en skamlet! Hendes mor havde ingen far! Så var der ikke mere at tale om!

Men det lukkede jo ikke for snakken i slægten op gennem tiden, om en spaniol. Især ikke, da der stadigt bliver født børn med sydlandsk udseende!

Min mors to mostre fortalte, at deres oldemor, Ane Pedersdatter, tjente oppe på slottet, og blev gravid i 1808. Dengang var de spanske soldater "fritgående" på Fyn.

Det var jo nærliggende at give en soldat skylden. Måske også, fordi barnet ikke var lys i huden og havde mørke øjne! Men hvorfor ikke sige sandheden, når mølleren i Røde Mølle til kirkebog i Odense og Veflinge har

taget skylden? Det var dog bedre at have en gift møller som far end en spansk soldat!

Var mølleren betalt for at påtage sig faderskabet og plejeophold? Der er jo nogle huller og mærkelige hændelser, når vi søger at finde familiens livsforløb omkring Røde Mølle!

Notater til en slægtshistorie fra Morten Korchs hjemegn. (*kendte data*).

Ane Pedersdatter er født 1. april 1781 i Veflinge. I 1801 – 20 år gammel – er hun tjenestepige i Veflinge.

28 år gammel er hun avanceret til pige på slottet Langesø?, hvor hun møder en mand med spansk blod i årenerne.

Han kunne jo være i familie med greveparret. Men der var jo mange fremmede der arbejdede på godserne dengang. Men forholdet får følger. De kan ikke blive gift. Han skal måske på et senere tidspunkt giftes og f.eks. overtage et gods i Sydfrankrig!

Ane sendes på "diskret ophold" i Odense. 1. september 1809 føder hun en uægte datter i Odense, der 7. september bliver døbt Maren, i Vor Frue Sogn i Odense. Møller Niels Larsen, Røde Mølle, bliver udlagt som barnefaderen. Faderen har tilsyneladende taget sit barn med hjem til møllen, og sandsynligvis også moderen, så hun kunne amme barnet.

7. maj 1810 bliver Ane 29 år gammel gift i Veflinge, med ungkarl, husmand Rasmus

Jørgensen, Forhaugestedet i Veflinge. Han var 40 år gammel.

Så findes der ikke flere data på Ane!

Hvis datteren Maren blev konfirmeret, har præsten glemt at notere det. Men måske har en katolsk fader ikke ønsket hende konfirmeret!

I Vigerslevs afgangsliste 1831 er Maren noteret som rejst hjem til stedfaderen Rasmus Jørgensen. (Hvorfor er hun ikke noteret som rejst hjem til moderen?).

Lige fyldt 22 år bliver hun gift 3. september 1831 i Veflinge med Lars Christiansen, Sevadshuse, Vissenbjerg, og føder 12. oktober 1846 som 6. barn min oldemor, Ane Marie Larsen.

Min tiptipoldefar Niels Larsen er født i Ørslev 1773. Bliver 15. november 1799 gift i Vigerslev kirke med den 30 år gamle Margrete Pedersdatter, datteren i Røde mølle, og overtager sikkert samtidigt møllen.

I 1801 er der ingen børn, men 2 plejebørn på 6 og 10 år.

I de følgende år er der nok født en søn Lars og en datter.

7. september 1809 bliver han indskrevet som far til Maren, i Vor Frue Sogn i Odense.

Han har tilsyneladende Maren hjemme på møllen, til hun bliver gift.

Familien flytter ind i Møllelykkehus før 1834, måske da møllen brændte i 1831.

Hans kone, Margrete Pedersdatter, f. i Røde Mølle 1769.

Moderen Ingeborg Michelsdatter f. i Røde Mølle 1731, gift 2. gang med møller Peder Jørgensen. I 1787 bor de på møllen sammen med Michel på 20 år og Margrete på 19 år, samt 2 yngre børn til "opdragelse".

Margrete var jo "mølledatteren" og den ældste i ægteskabet. Så det var nok "mor" der bestemte!

Hvad sker der i Røde Mølle?

Niels kommer og bekender, at han er far til Ane's barn.

Vil Margrete acceptere at betale for diskret ophold. Ane kunne jo have født i møllen, når han alligevel tager barnet med hjem!

At mandens elskerinde skal bo under samme tag i 8 mdr.

At Maren skal have samme betingelser som hendes egne børn.

At Maren ikke sendes ud at tjene efter konfirmationen, som hendes egne børn sandsynligvis blev.

Der kan kun være én forklaring, PENGE!

Der var næsten tradition for, at man i møllen supplerede den knappe indkomst ved at have børn i pleje. Men nu havde man ingen betalende plejebørn. Derfor tilbyder man at tage Maren i pleje. Men det udviklede sig til mere! Dengang var det ikke ukendt, at man påtog sig et faderskab, for at få et fæste.

Det skete også her. Den rigtige far skulle betale mølleafgiften, så længe datteren opholdt sig på møllen!

7. september 1809 hentede mølleren Ane og Maren i Odense. Ane skulle blive i møllen, så længe hun gav bryst, og Niels skulle finde en mand til Ane. Det blev husmand Rasmus Jørgensen.

Husmændenes koner arbejdede jo ofte på godset. Døgnet rundt. Det blev derfor kun et proforma ægteskab. Uden børn.

Måske tog den rigtige far Ane med, da han rejste hjem! Maren skulle blive i møllen!

Betalingen var:

Ingen mølleafgift, så længe Maren boede i møllen!!

Derfor beholdt mølleren hende, til hun blev myndig, og selv kunne bestemme. Da hun fandt en mand, flyttede hun.

Det blev en katastrofe. Nu skulle der betales mølleafgift igen, og det kunne møllen ikke klare!

Der var ingen af egnens beboere der troede at mølleren var faderen. Barnet var i modsætning til faderen mørk. Man var vant til, at der var plejebørn i møllen.

Den stride møllerkone ville nok ikke godtage mandens afkom.

Når en ugift kvinde med barn blev gift, var det en selvfølge, at barnet fulgte moderen!

Der mangler mange ting for at kunne skrive en slægtshistorie om Røde Mølle.

Det er ikke let for en mand på 80, der ikke kan læse gammel skrift, og bor langt borte fra arkiverne på Fyn, så jeg håber,

at nogle læsere vil bidrage med data, så vi i næste nr. af SLÆGTEN kan læse en revideret udgave, ikke for at finde faderen med det spanske blod, men for at beskrive forholdene dengang!

Fra redaktøren

Jeg glæder mig meget til at sende dette nr. af SLÆGTEN "på gaden", selvom jeg er noget bekymret for, om bladet overhovedet kan lukkes, med alle de gode artikler, der er proppet ind i det.

I år er det 250 år siden, at de første "kartoffeltyskere" rejste fra Sydtykland for at opdyrke de jyske heder. Det var dog først, da de var her, at det gik op for dem, at det var deres opgave. Nogle drejede om på hælen, men rigtig mange blev her, og da jeg er sikker på, at andre end jeg har en rod solidt plantet i den jyske hedejord, vil jeg reklamere lidt for "Kartoffeltyskerne på Alheden" og de festligheder, foreningen afholder i dagene 27., 28., 29. og 30. august i Grønhøj, Frederiks og Havredal i anledning af jubilæet. Vi har således en udførlig artikel om indvandringen fra foreningens næstformand Jan Hyllested, og både hans og foreningens sekretærs mailadresser findes i artiklen.

Men vi har jo også udvandrere – til USA f. eks., hvor nogle slog rod og satte nye skud. Andre rejste ud og kom hjem igen, såsom præster og sømænd, og nogle har gode oplevelser i bagagen og andre rigtigt dårlige. Alle fortæller os noget om, hvordan vore ikke særligt fjerne forfædre har levet. Jeg synes, det er spændende at høre om dem alle, for slet ikke at tale om den tipoldemor, der blev bortgiftet af sin mand! Vi læser om en forarget præst, men det er nu ikke det forestående, der bringer ham i affekt.

Vi hører også om sommerens skikke, og vi får en rigtig god beskrivelse af, hvordan man kan finde aner i Sverige.

Netop i Sverige er der gjort uhørt meget for at digitalisere gamle arkiva-

lier, og hold da op, hvor er de gode til det "hinsidan".

Jeg har en fornemmelse af, at nabolandet også er "baggrund" for dette års badenymfer, og hvis jeg har ledt rigtigt, så ligger Lillevik lige midt i "Astrid Lindgren-land", ikke langt fra Lönneberg og Vimmerby, så vi når langt omkring i dette blad.

Der ligger endnu et par indlæg på bunden af "skuffen", men der kan sagtens blive plads til flere, så I skal ikke holde jer tilbage. Jeg kommer også snart til at mangle badenymfer, så et billede af en sommerstemning - helst med vand - vil være velkomment. Billedet skal være fra før 1940. Kun tid og sted offentliggøres.

Endelig vil jeg ønske alle bladets læsere en rigtig herlig sommer, vi er jo i årets næstskønneste tid lige nu, men når den værste varme er overstået, kommer vi til årets smukkeste tid.

BS

Årets badenymfer - Lillevik 1920

Sommerens gamle skikke i Østjylland – Sankt Hans

af Erland Skovbjerg, Ingasvej 50, 8220 Brabrand, ☎ 8625 2095. E: eskovbjerg@hotmail.com

Vi er nu nået til Skt. Hans, og så er det sommersolhverv. Den ældgamle skik at fejre midsommer går helt tilbage til Thors og Odins dage. Det er årets længste dag – naturen blomstrer – nætterne er lyse, og der er lunt og skønt overalt. Skt. Hans er det danske helgennavn for Johannes Døberen, som jo døbt Jesus i Jordanfloden.

At tænde bål på bakker og høje denne aften er en ældgammel skik, som har været brugt over hele Norden siden tidernes morgen. Én af grundene var bl.a. at holde heksene væk – de skyede ilden, og samtidig skulle man lyse op, så heksene kunne se at finde vej til Bloksbjerg, når de kom flyvende på deres kosterkafter. En anden gammel skik var også besøgene ved de hellige kilder Skt. Hans aften. Man mente, at vandet ved disse bestemte kilder havde en helbredende kraft. På denne aften var naturens kræfter på sit højeste, og man mente derfor også, at vandet i Helligkilderne havde den største helbredende kraft på denne aften. Her i Østjylland besøgte man dog nogle af kilderne Valborgaften i stedet for. Disse kilder er blevet besøgt i umindelige tider – helt fra bronzealderen, ja måske stenalderen, for man har i kilderne fundet stenredskaber, potteskår og småmønter, der kan dateres helt op til 1900-tallet, altså indtil for 100 år siden. Man ofrede jo en lille ting til kilden efter besøget som tak. Man drak af vandet eller tvættede de svage lemmer med kildevandet eller sov ved siden af kilden.

Jeg har selv et særligt forhold til Helligkilder, idet jeg har studeret dem lidt og sat skilte op ved 2 kilder i Nimtofte sogn på Djursland, hvor jeg har arbejdet med egns-historie i 40 år. Den ene kilde var glemt, men jeg har selv genfundet den efter 20 års forsøg. Den var nu udtørret. Fra Nationalmuseet fik jeg kopier af en indberetning fra 1893 om kildens placering på en bakke i en skov. – Jeg indkredsede området, men der var ingen vand. Sammen med en kam-

merat prøvede jeg endda at finde vand med en pilegren, og tro det eller ej – pilegrenen gav virkelig udslag flere steder, men der var ikke noget vand eller fugt at se.

Tilfældigt kom jeg til at spørge en mand på 84 år om kilden.- ”Jow, sagde han, der er sådan et whol”. Han havde fået den vist da han var 8 år gammel og huskede stedet endnu. Han var med ude og påvise stedet, og da vi fik raget nogle grene og blade til side, var der virkelig et hul med lidt fugt i bunden. Vi kunne stikke en bambusstang på 2 m ned i den bløde undergrund. Jeg satte et skilt op ved kilden sammen med Naturstyrelsen.

Så er spørgsmålet:

Var der så noget særligt i vandet, som man troede var helbredende ? Der er 618 registrerede helligkilder her i Danmark ifølge Danmarks geologiske institut, men der er aldrig foretaget nogle analyser af vand fra helligkilder - mærkeligt nok, at en så gammel ting aldrig er blevet videnskabeligt undersøgt. I kilderne har vandet jo været friskt og koldt sammenlignet med det stillestående vand, man havde i brøndene på gårdene, og sammen med lidt overtro kan det derfor have haft en forfriskende og lindrende virkning.

Der fandtes masser af varsler og overtro i forbindelse med Skt. Hans. Som forsvar mod hekse skulle man sætte stål op ved vinduer og døre – det var leblade og synåle mm. man brugte. Der fortælles at på Sjælland havde en gammel mand sat stål op helt ind til 1907. Ja selv fremtiden var der mulighed for at få indblik i. Man skulle have fat i en kost og kl. 12 Skt. Hansnat stille sig ved en korsvej med kosten. Så kunne man se ind i fremtiden. Gøgen kunne bruges som vejrprofet. Når den kikkede et enkelt kuk, varslede det tørvejr, men kikkede den stærkt og meget længe, betød det regn. Man kan helbrede gigt ved at gå med en blyring, men blyet skal være taget fra kirkens tag Skt. Hansnat. Jeg har engang undersøgt noget om blytage på

kirker. Det kræver håndelag, at lave disse blyplader, og der knytter sig megen magi til det gamle blytækkerhåndværk.

Gennem Nationalmuseet kom jeg i forbindelse med de 3 blytækkerfirmaer, der stadig eksisterer. Iflg. traditionen skulle det være munkene, der i 1200-tallet bragte blytækning til Danmark. En af blytækkere, som jeg talte med, var 8. generation, og når fagets traditioner bevares, skyldes det meget, at faget går i arv fra far til søn. Blypladerne, som er 160 cm lange, støbes i trækasser med sand, som stilles op på kirkegården. Sandet fugtes og glattes derefter med et varmt strygejern, som i forvejen er strøget med et alterlys. Og dette alterlys skal

være stjålet ved midnat i den kirke, hvor man sidst arbejdede. Stearinen virker som glidemiddel, og lyset stjæles endnu den dag i dag ved midnatstide. Når det smeltede bly hældes ud i træformen, siger blytækkeren en hemmelig remse. Remsen siges over hver plade og gør, at pladerne bliver 2½ cm tykke og fuldstændig ens. Kun hvis en hedning overværer støbningen, mister formularen sin kraft. Remsen læres fra far til søn og bevares som en dyb hemmelighed. Da jeg talte med de 3 blytækkere, brugte de 2 endnu fuldstændig alle gamle regler. Og alle 3 brugte endnu den ældgamle hemmelige remse. Jeg fik dog ud af dem, at remsen varer 5 sekunder og er på hebræisk.

Leveforhold på Grønland i 1830'ernes Upernavik

af Ove Garnæs, Firhøj 44, 2690 Karlslunde, ☎ 3964 2643. E: garnæs@webspeed.dk

Trangen til at dykke ned i fortiden ligger vel hos os alle sammen, men det er ikke alle, der får lejligheden dertil. Det kræver en indsats, enten gennem samtaler med ældre mennesker eller hvis disse har efterladt sig breve eller andre skriftlige ting. Slægtsforskere er af natur nysgerrige og opsøgende om fortiden. Mange timer tilbringes ved computer eller på arkiver for at dyrke fortiden.

Jeg har været så heldig at arve nogle breve skrevet i 1830'erne, der beskriver livet for et missionærpar, der havde taget et kald til at udbrede kristendommen på Grønland til et folkefærd helt uden nogen tidligere forbindelse med kirken.

Det drejer sig om min oldefars søster **Lovise Nicoline Hedevig Garnæs (1802 – 1837)** og hendes mand **Christen Christensen Østergaard (1804 – 1883)**.

Østergaard blev via Dansk Missions-selskab cand. theol. i 1832 og udsendt som missionær i 1833 til Upernavik i Grønland. Han giftede sig 30. marts 1833 før udsendelsen med Lovise i København.

Omtalte breve er skrevet på Grønland og stilet til hendes broder **Frederik**, som er

min oldefar. Dette fik mig til at prøve, om der fandtes andre kilder med beskrivelse af livet på denne egn af Grønland. Her fandt jeg nogle udgivelser på "Arktisk Institut" netop af disse mennesker skrevet til deres familie i Danmark. De trykte breve, der er ret personlige, viser noget om det liv, der levedes i denne meget isolerede afkrog omkring Upernavik.

Lad mig starte med breve skrevet af Lovise til hendes søster **Julie**, som hun var meget tæt knyttet til. Der er en meget levende og meget tankevækkende beskrivelse af de forhold, de som nyankomne og ikke specielt inviterede danskere, måtte tage til takke med.

Situationen for præsteparret var, at de ikke på forhånd havde det ringeste kendskab til grønlandske forhold, hverken klima, menneskene eller boligforholdene deroppe. Lovises beskrivelse af boligen taler for sig selv:

Vi have en Stue, omtrent 7 al: lang og 4 al: bred, og et Sovekammer som er lidt meer end 4 al: i quadrat, et endnu mindre Kjøkken, ingen Spisekammer, men et lille mørk Hul bagved Sovekammeret; og i Kjøkkenet Opgang til et rummeligt lyst Loft; dette er hele Præsteboeligen; og den er utæt baade i

Loft, Gulv, Vægge, Vinduer og Dørre. Til at Koge, Bage, Brijgg, Vadske, og varme os ved, have vi kun 3 Føne Brænde, og 6 Tønder Steenkul, og det i et Land, hvor man i det mindste maae have varme i Kakkellovnen de 9 Maaneder af Aaret.

Lovise var hurtigt blevet gravid med deres første barn, han blev født i december 1833 og var meget lille og mager. Det var en svær fødsel og som Lovise skriver:

Jeg leed meget, men Herren styrkede mig, og min troe Christen veeg ikke fra mig, før han med Glæde tog sin Søn i sine Arme. Kjøbmandens Kone, (en Grønlanderinde) og hendes gamle Moder, som agerer Gjordemoder her, vare tilstæde; den første tog sig kjerligt af min barn og da der i flere dage ikke viste sig nogen Die for mig, ammede hun ham; men just dette gjorde at han blev meget syg, fik Trædske i høi Grad og var i det hele ussel; selv led jeg meget, og havde aldrig Øiet lukket for det grædende Barn..... i min Nød anraabte jeg Gud om Hjælp, og see, ogsaa her bönhørte han mig; Melken faldt til...

Barnet blev efter tidens skik opkaldt efter sin morfar (**Jens Johan**).

Forholdene i huset med et sygt og svageligt barn og en moder der er svag efter en anstrengende fødsel beskrives således:

Stuen have vi hele vinteren brugt som til Sovekammer, endskjøndt det frøs der saaledes, at naar der i 5 Minutter stod noget Flydende, saa var det frossen; og der var saa fugtigt at vi hver Aften maatte rive Overdijnen fra Væggen, hvortil den var frossen, uagtet jeg havde beklædt Væggen bag ved Sengen; og engang imellem maatte vi lægge lidt i Kakkellovnen der, for at törre Sengeklæderne, ellers havde de raadnet op. Desuden var Loft og Vægge overalt belagte med Riim, og Vindueskarmene næsten udfjldt med Iis..... En Alen fra Kakkellovnen var min Havresuppe bundfrossen. Her maatte vi foretage Alting.....min stakkels Mand forberede sine Prækener, ved siden afsin klagende Kone, og det stakkels skrigende Barn...

I det daglige havde de næsten ingen hjælp, der var ikke nogen fra den derboende befolkning, der ville selv mod betaling

eller tilbud om skolehjælp og lignende yde dem noget. Det får **Lovise** til at skrive:

I det daglige Liv, ere Grønländerne bedrageriske, og løgnagtige; Taknemmelighed kjende de intet til, og den der gjør dem mest godt ere de værst imod. Saaledes er jeg af Skade bleven klog.

Ovennævnte er skrevet ud fra adskillige ubehagelige oplevelser med grønlandere, der snød dem på alle mulige måder. Stjal deres ting, lånte ting, som ikke blev leveret tilbage, de var snavsede og urenlige, de øvede slagsmål med præsten og mange andre ting, der er beskrevet i brevene.

Nu var de jo missionærer, og det er tydeligt i brevene, at i dagligdagen er det Gud, der råder og som man beder til. I et af brevene skriver Lovise:

Ja, vi har prøvet meget i disse Aar, min elskede Søster; men ogsaa havt store Beviser paa Guds Bistand; og den vil vist heller ikke vige fra os...

Den danske menighed på stedet bestod af meget få personer, købmanden, 2 tømmere, 2 bødkere og 2 arbejdsfolk samt købmandens kok, hvorom hun skriver:

Kjøbmandens Kok kan Ø ikke tage til Herrens Bord fordi han har begaaet offwentlig Synd i Menigheden, ved at besvangre en Grønlanderinde, som han ikke ville ægte.

Hver 3. søndag prædiker Østergaard for danskerne hjemme i deres stue. Parret har ellers ingen rigtig omgang med nogle af beboerne på stedet og har ikke kunnet tilegne sig det grønlandske sprog, og kun meget få forstår dansk.

Lovise får i løbet af nogle år yderligere 3 børn, **Christen** 1835-1835, **Withe Elisabeth** 1836-1837 og **Lovise Nicoline Withe Elisabeth** 1837-1838, som det ses alle dør i løbet af deres første leveår. De ligger alle begravet deroppe.

Lovise bliver svagere både efter fødslerne og af det anstrengende liv, hvor hun må gøre alting selv under de meget primitive forhold, og nu kommer det, der satte mig i gang med undersøgelsen, det var en bemærkning i et af de først omtalte breve til sin broder **Frederik** fra september 1836:

Du vil derfor vist ikke forundre Dig over kjære Broder! At, uagtet man engang tager Beslutningen at vende hjem med det elskede Barn for om muligt at redde hans Liv, at jeg dog i Guds Navn tog i Land igjen og beredte mig til at blive, da Kaptajn Schw. erklærede det saa langvarigt og besværligt ud, og at han var bange for at faae saa smaae og hjælpeløse Børn med, som han forsikrede vi meed den bedste Villie ikke kunde Vogte for Stød, end sige andet Ondt, da det saa sildigt paa Aaret altid gaaer paa Liv og Død. Vi må nu sætte vort Haab til Gud, at Johan maa leve til næste Aar...

Det må have været en frygtelig beslutning at tage for den fysisk svækkede **Lovise** at opgive den planlagte hjemrejse på så sent et tidspunkt, og det skulle da også gå helt anderledes. De går i land med bagage og alting og forbereder sig på endnu en vinter. Om **Lovise** er gravid på dette tidspunkt er ikke klart, men hun får et barn året efter i 1837, og fødslen tager så meget på hende, at hun dør senere på året. Hun og de 3 børn ligger begravet i Upernavik, og gravene med gravsten er bevaret og kan stadig ses.

Østergård, der nu var blevet enlig far, er bundet af sin kontrakt, der ikke er så let at ophæve. Han fortsætter sin gerning, og der er en del breve fra ham til forskellige embedsmænd, hvor han fortæller sin mening om forholdene på stedet. Det er ikke altid det pæneste skudsmål, grønlænderne får.

Her må det nok bemærkes, at ved Østergårds udsendelse lige efter teologisk eksamen og uden nogen praktisk erfaring med missionsarbejde har de begge været

meget dårligt forberedte på et liv under de forhold, der blev budt dem. Måske er deres psyke blevet slidt, og modgangen, de møder, er overvældende.

Der er flere samtidige og tidligere beskrivelser fra missionsarbejdet på Grønland, der fortæller om et behageligt og imødekommende folkefærd. Kontrakten for udsendte missionærer lyder på 10 år for gifte og 8 år for enlige. Dette sidste kommer Østergård til hjælp, han kan vende hjem til Danmark i august 1841. Rejsen går til Norge og derfra over land gennem Norge og Sverige og han kommer til København i januar 1842. Den overlevende dreng er nu knap 8 år.

Hjemkommen til Danmark søger Østergård et præstekald og bliver kaldet til Sønderfelding og Assing sogne. Her oplever han en stor glæde ved sit arbejde og regner det for den bedste tid i sit liv. Hertil kommer, at han på et tidspunkt (1844) bliver gift med sin hustrus søster **Juliane Eleonora Garnæs**. Senere blev han kaldet til Husby og Sønder Nissum sogne indtil han i 1877 tog sin afsked.

Han dør i 1883 og overleves af sin anden hustru, der dog dør senere samme år.

Kilder:

Christen Christensen Østergaard: Breve fra Grønland. Glimt fra en præstetilværelse i 1830erne.

Louise Østergaard: Breve fra Grønland. Glimt af præstekones dagligdag i 1830erne.

Begge udgivet af Arktisk Institut, København.

Reitzels kartotek

Fra Helge G. Sørensen har vi modtaget følgende, som kan være af interesse for bladets læsere:

På Slægtsgårdsarkivet på Gammel Estrup findes et kartotek udarbejdet af den heraldiske forfatter, kontorchef Poul Reitzel. "Reitzels kartotek" består af 110 lange fiberkartotekskasser, der indeholder

sedler, der er ordnet alfabetisk efter navne, som findes i trykt årbogs- og håndbogslitteratur med slægtshistorisk- og heraldisk interesse frem til slutningen af 1950erne.

Slægtsgårdsarkivet **Gammel Estrup**, Randersvej 4,8963 Auning, ☎ 8648 4816.

E: arkiv@slaegtsgaardsforening.dk

Arkivet har åbent hver onsdag kl. 11 - 15 eller efter aftale.

Blichfeld-fantomer og om at læse ...

Af Flemming Aagaard Winther, Kronshagen E: winther@phc.uni-kiel.de

Selv så velanskrevne folk som H. Ehrencron-Müller kan tage grueligt fejl. - I Personalhistorisk Tidsskrift. 8. rk., bd. 2, 1923, har han en artikel "Gamle danske Bryllups- og Ligvers i Norske Biblioteker", s. 158-218. Deri er på side 169 følgende:

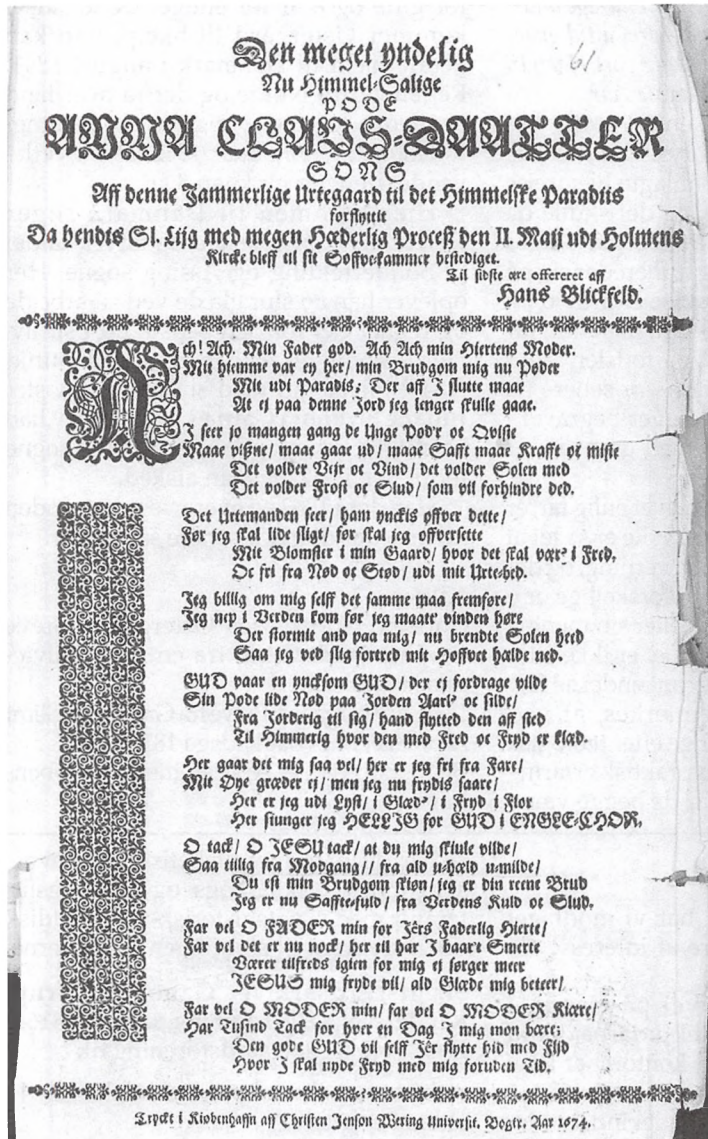
Clausdatter, Anna. Ligvers over Anna Claus-Daatter, begr. 11. Maj 1674 i Holmens Kirke. Kbh. Fol. (Af hendes Søn Hans Blickfeld). - Ligvers over samme. Kbh. Fol. (Af Sønnen J. Bomand).

Det har ført endnu en velanskreven

forsker, A. Blichfeldt-Petersen på vildspor, så han i Personalhist. Tidsskrift 11. rk., bd 5, 1944, s. 280 diskuterer identiteten af de to "sønner af Anne Clausdatter" nærmere. (Se desuden nederst i teksten).

Jeg har nu skaffet digitaliseringer af de to digte fra Nasjonalbiblioteket i Oslo, og hvad står der? Anna Clausdatter Sohn, datter af Claus Sohn og Catharina Poulsdatter af den kendte københavnske familie, der siden lægger navn til Sohngaardsholm ved Aalborg. - For at det ikke skal være løgn, citerer Ehrencron-Müller senere i sin artikel (s. 207) endnu et ligvers over den lille pige (af S. Petri Montros), denne gang under navnet Sohn, Anne, med samme begravelsesdatum og med forældrene angivet.

Holmens kirkebyg 1674 har det rigtige begravelsesda-

tum, 11. maj; men der står "Johan Sohns Barn, om Aftenen hensat". Det skulle man jo have bevilling til, og en sådan findes ganske rigtigt, dateret 5.5.1674 og refereret i *Personalhist. Tidsskrift* 6. rk., bd. 5, 1914, s. 150. Grunden til, at der står Johan Sohn i kirkebogen, er nok, at han er gravstedets ejer. Det passer med, at O. Nielsen i *Kjøbenhavns Hist. og Beskr. V.* (Kbh. 1889), s. 445f. har en rådmænd i Kbh. (1681-88) Claus Johansen Sohn, hofkøkkenskriver. Søn af hofbager Johan Sohn og Anna Mule og 2. gift med (enken) Catharina (Poulsdatter) Riese. Hofbageren havde også sønnen Johan Sohn (ca. 1639-1690), som købte Filsted Ladegaard, der efter ham kom til at hedde Sohngaardsholm.

Vender vi nu tilbage til Hans Blichfeld, optræder han endnu en gang s. 173 i Ehrencron-Müllers artikel. Sammen med en række andre disciple er han 1672 forfatter til et latinsk æredigt til Metropolitanskolens rektor Jørgen Eilersen, da denne efter 31 års skolevirksomhed trækker sig tilbage.

I *Hist. Tidsskr.*, 3. rk., bd. 3, 1862-64, s. 663 refereres, at Hans Christensen Blichfeld (Iohannes Christianus Blichfeld) er søn af præsten Christen Pedersen (Christiernus Petri) til "Verrum", og at han dimitteres 1672 efter at have besøgt Metropolitanskolen ca. 2 år og 4 måneder. (Artiklens forfatter identificerer fejlagtigt Verrum med Veirum og får studenten til at være den senere præst Hans Blichfeld i Søften-Folby, død 1704. Denne hed imidlertid Hans Frandsen Blichfeld og tilhører en anden gren af familien).

"Verrum" kan kun være Værum, hvor præsten Christen Pedersen Vivild (død 1699) var gift med forgængerens datter Maren Pedersdatter Blichfeld (ca. 1625-1688). Uheldigvis kendes hverken hendes bryllupsdato eller børnenes fødselsår nøjagtigt. Sønnen Peder menes født omkring 1650 og vides fra Christen Pedersen Vivilds skifte at være hans søn.

En søn Hans nævnes ikke i skiftet; men det udelukker ikke helt, at studenten ovenfor tilhører Værum-familien. Han synes jo at have været i København fra ca. 1670 til 1674, og studieomkostningerne kan have været modregnet hans arv.

Christen Pedersen Vivild blev fradømt embedet 1677 og hutlede sig tilsyneladende gennem resten af sit liv som hjælpepræst hos kolleger i omegnen. Han døde 1699 i Røgen, hvor han havde sine ejendele stående. Der var ikke noget at arve. - I sin tid som præst gjorde han sig uheldigt bemærket ved talrige trætter og retssager. Sønnen Peder tog til Norge i en ung alder, og de to kendte døtre havde heller ikke noget godt ry på sig - se Aage Brask: *Tordrup og Marsk Stigs Slægt*, s. 143 (Kbh. 1953). Så man kan meget vel forestille sig, at Hans Christensen Blichfeld ikke har været stolt af sin familie, der hverken var "velædel eller ærlig".

Der foreligger yderligere den mulighed, at Hans Blichfeld er en (ægte eller uægte) søn af en anden Christen Pedersen i Værum. Præstekonen Maren Pedersdatter Blichfeld havde nemlig en hidtil ubemærket lillebror af dette navn, født ca. 1631, student fra Aarhus 1651, baccalaureus i København 1654. Han opholdt sig året efter i Randers, hvor han 23.4.1655 anklages af Christoffer Adamsen Badskeer for at have indslået to vinduer i hans lillestue uden al årsag. Han kendes også skyldig, men bliver alligevel frikendt 7.5.1655, fordi han som gejstlig kun har Universitetets konsistorium som retsinstant. *Randers Byfoged Tingbog* 1655, fol. 145, 195 & 200. (Uddrag v. Bjarne Nørgaard Pedersen, Beder). Siden bliver Christen Pedersen Blichfeld hører i Aarhus (nævnt 1660) og begravet dér 24.3.1661 (Frue). Der synes ikke at være skifte efter ham. Se H. Friis-Petersen: *Personalhist. Bidrag til Aarhus Kathedralskoles Hist.* (Manuskript, Statsbibl., Århus 1939-48), s. 7 & *Suppl.* s. 26.

Konkluderende mener jeg, at tilknytningen til Sohn-familien og dermed til Sohngaardsholm er et nyt indicium for, at studiosus Hans Christensen Blichfeld fra Værum kan være identisk med stamfaderen til den store Svenstrup-Blichfeld-slægt. Et af hans børn med Maren Jørgensdatter blev iflg. Svenstrup kbg. "hjemmedøbt af faderen", så denne må vel mindst have været teologistudent, og der kendes ingen andre studiosi af navnet, født omkring 1655. - Måske har han på et tidspunkt været skriver på Sohngaardsholm og dér lært sin kone at kende? Blandt deres børns mange faddere er også en Christen Andersen fra Sohngaardsholm; men det kan skyldes et senere lokalt bekendtskab.

De to andre studenter, der har skrevet ligvers over Anne Clausdatter Sohn kan identificeres ved hjælp af Friis-Petersens fortegnelse over Studenterne v. Kbh.'s Universitet. De var begge fra Metropolitantaskolen.

1. Just Bomand Henriksen (eller Just Henriksen Bomand), stud. Kbh. 1670. (Må være opkaldt efter Viborg-købmanden, ellers mig ubekendt).

2. Søren Pedersen Montros, stud. Kbh. 1671. Han blev senere degn i Nykøbing F., se A. Larsen, Lolland Falsters Degne, nr. 1560 (Kbh. 1960).

Ingen af dem synes at have noget med Blichfeld-slægten at gøre. Man kunne formode, at Hans Blichfeld og de andre har været i kost hos hofkøkkenskriver Claus Sohn og derfra kendte hans datter.

Clara Lund foreslog i sin bog *Fire jyske Slægter* (Dansk Hist. Håndbogsforlag 1988), at Hans C. Blichfeld kunne være præstesøn fra Odder, fordi to sønner derfra optræder som faddere i Svenstrup; men han passer ikke godt sammen med familien, som den for tiden kendes.

1. Efter Hans B.'s rimeligt velkendte fødselsår 1655/53 ville han være ældste søn. Christen Hansen Blichfeld måtte så have været gift med en hidtil ukendt hustru

allerede ca. 1655, da han først viedes til Margrethe Hansdatter 8.9.1661. For muligheden af en hidtil ukendt første hustru taler, at den ældste datter i Odder 28.8.1662 døbes Anna Cathrine. Ingen af navnene kan p.t. forklares som opkald.

Der er to sønner af navnet Hans, der dør som små 1666 og 1667. De kunne være opkaldt efter deres morfar, hvis den ældste søn tænkes opkaldt efter farfar og levede.

2. De to kendte sønner Niels og Ulrik blev studenter fra hhv. Aarhus og Randers, ikke fra Metropolitantaskolen. I givet fald ville de jo også kun være halvbrødre til Hans og væsentligt yngre.

A. Blichfeldt-Petersen spørger i Personalhist. Tidsskrift 11. rk., bd. 5, 1944, s. 280 også efter en "Jens Christensen Blichfeldt", der 2.7.1664 var fadder i Vor Frue i København. - Det har han heller ikke været så heldig med, for ser man efter i kirkebogen, står der som faddere (med originalens stavemåde og linieinddeling):

Niels Mickelßön i Kattesund, Cornelij Reickes Kusk Jens

ChristenBlickfeldt till Mogns Frijses Margrette

Jacob Bagers paa Vestergadeo.s.v.

Det må være kusken, der hedder Jens, fordi Mogens Friis tjener næppe kan være andre end den velkendte Christen Christensen Blichfeld (1639-1693), præstesøn fra Lyngaa. (Se F.Aa. Winther: *Præstehustruen i Lyngaa og hendes familie* (Slægten 2008), s. 14). Christen Blichfelds eneste efterlevende søn var opkaldt Mogens. Det er blot et kuriøst tilfælde, at det var Christen C. Blichfelds klager over Christen Pedersen Vivild, der senere førte til dennes afsættelse!

Rentemester Mogens Friis ejede fra 1658 matr. 114 A-F i Vester Kvarter (Frue sogn), se H.U: Ramsing, *Københavns Ejendomme 1377-1728, IV* (Kbh. 1945), s. 53.

Slægtshistorisk Forening Brønderslev

Onsdag 6. oktober

Peter Ussing giver et foredrag om skudehandelen fra Løkken.

Der serveres kaffe med kage.

Lørdag 24. oktober kl. 10 – 15

Åbent hus i foreningens lokaler Mejerigade 9, 9700 Brønderslev. Vi hjælper nye forskere i gang, og viser, hvilke arkivalier vi har adgang til.

Tirsdag 24. november

Julemøde. Ketty Johansson holder et foredrag om emnet: "Kvindernes historie i 1000 år, skik og brug på land og i by".

Der serveres kaffe og julegløgg med kage.

Åbningstider

Mejerigade 9, 9700 Brønderslev.

Hver onsdag: Åbent hus kl. 13 – 17.

Hver torsdag: Åbent hus kl. 19 – 22.

Lukket helligdage.

Første åbningsdag efter sommerferien er 19. august.

Sidste åbningsdag inden jul er 10. december.

Gotisk læsning - Studiekreds for medlemmer starter onsdag 16. september kl. 9:30

Slægts- og Lokalhistorisk Forening Djursland

Tirsdag 1. september

Toni Martin fortæller om kronprinsesse Marys stamtavle.

Tirsdag 8. september

Klubaften.

Vi holder begynderkursus i slægtsforskning følgende tirsdage:

15. september, 29. september, 20. oktober og 17. november.

Tirsdag 22. september

Arkivbesøg på Nørre Djurs Egnarkiv.

– 11:30 i Mejerigade 9. Derefter hver onsdag samme tid og sted til og med 25. november. Dog afbrudt af efterårsferie i uge 42.

Tid og sted

Foredragene begynder kl. 19 og finder sted i Sognegården, Bredgade 104, Brønderslev.

Kontingenter

125 kr. Par 175 kr.

Bestyrelse

Anders Sørensen, fmd., Markedsvej 7, 9700 Brønderslev, ☎ 5131 0735. E: sternas@mail.dk
Mette Kjøl Pedersen, nstfmd., Danevej 14, 9700 Brønderslev, ☎ 9882 0397.

E: mette.pedersen@nordjyske.dk

Jens Dybro, kass., Løkkenvej 452, Stenum, 9700 Brønderslev, ☎ 9883 8050.

E: kaerholt@worldonline.dk

Leif Olesen, sekr., Bundgårdsvej 13, 9700

Brønderslev, ☎ 9882 5821. E: leifo@mail.dk

Arne Kristiansen, Niels Bohrs Plads 6, 9700

Brønderslev, ☎ 9882 5882. E: arnec@mail.dk

Hjemmeside

www.slægtshistoriskforeningforbroenderslevegnen.dk

Nyhedsmails

Send din mailadresse til sekretæren.

Tirsdag 6. oktober

Foredrag – se vores nyhedsbrev.

Tirsdag 3. november

Foredrag – se vores nyhedsbrev.

Tirsdag 10. november

Klubaften.

Tirsdag 1. december

Foredrag – se vores nyhedsbrev.

Lørdag 5. december

Ekskursion til en kirke på Djursland.

Tid og sted

Såfremt intet andet er anført, foregår alle arrangementer kl. 19 på Grenaa Egnarkiv

ved Grenaa Bibliotek, N. P. Josiassensvej
17, 8500 Grenaa.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 145 kr. Par 220 kr. -
inkl. SLÆGTEN.

Bestyrelse

Hanne Lillemark Bild, fmd., Glentevej 4, 8500
Grenaa, ☎ 2962 0626. E: hanne.b@privat.dk
Bent Klim Johansen, nstfmd., Nellikevej 50,
8500 Grenaa, ☎ 8630 9387.
E: de-niis.johansen@stofanet.dk

Ulla Bugtrup Jensen, kass., Ludvig Holbergs
Vej 10, 8500 Grenaa, ☎ 8632 1106.

E: bnygaard@vip.cybercity.dk

Hanne Andersen, sekr., Fasanvej 6 B,
8500 Grenaa, ☎ 8630 0365.

Geert Henriksen, Duevej 24, 8500 Grenaa,
☎ 8632 5193. E: geerthenriksen@stofanet.dk

Niels Kjeldsen, Bellisvej 10, 8500 Grenaa,
☎ 8632 0093. E: nckp@stofanet.dk

Ivan Jensen, Hyldehaven 60, 8520 Lystrup,
☎ 8622 3718. E: ij@oncable.dk

Hjemmeside

www.djursllaegt.dk

Slægtshistorisk Forening Guldborgsund

Lørdag 26. september

Birgitte Solmose, underviser i slægtsforsk-
ning, København: Børn undfanget og/el-
ler født uden for ægteskab.

Der gives et kort rids om omgivelsernes
syn på dem og deres mødre gennem tiden
samt kort om lovgivningen på området.
Krydret med eksempler vises nogle skæb-
ner samt gives råd om, hvordan I finder
oplysninger i arkivalierne på arkiverne.

Lørdag 24. oktober

Når anerne ikke vil, som vi vil.

Kørt fast eller nybegynder?

Efter mottoet: "Problemer, der bliver talt
om, har større chance for at blive løst", ser vi
fællesskab på, hvordan sagen kan gribes an.
Alle kan bidrage med noget, så kom og
vær med!

OBS, holdes på **Nørre Skole**, Thorsensvej
11, 4800 Nykøbing F. **Computerrummet**.

Lørdag 21. november

Ole Hjæresen (foreningens eget medlem),
fortæller om de sygdomme, vores aner
led af, hvad de kunne stille op og hvad
følgerne var. Præsten skrev af og til døds-
årsagen i kirkebogen, men bruger for det
meste begreber, vi i dag har svært ved
at forstå. Foredragsholderen går ind på
disse betegnelser, og medlemmerne kan
bidrage med eksempler fra egen slægts-

forskning som på forhånd bedes sendt til
bestyrelsen.

Møderne er åbne for alle interesserede.

Interesserede og medlemmer der sidder
inde med spændende forskningsresultater
eller andre oplysninger af almen interesse
har i tilslutning til møderne mulighed for
i korthed at fortælle herom. Men husk at
ringe til formanden i forvejen.
Ret til ændringer forbeholdes.

Tid og sted

Foredragene holdes, hvis ikke andet er
anført, kl. 13 på "Det Gamle Bibliotek",
Rosenvænget 17, Nykøbing F.

Kontingent

Kr. 170 for enkeltmedlemmer, kr. 220 for
ægtepar, kr. 75 for biblioteker/arkiver og
kr. 30 for gæstekort.

Bestyrelse

Susanne Poulsen, fmd., Saksøbingvej 13,
4891 Toreby L., ☎ 5485 9885. E: spp@privat.dk

Inger G. Rasmussen, nstfmd., Bøsserupvej 11,
Fuglse, 4960 Holeby, ☎ 5460 6393.

E: i.rasmussen@email.dk

Lisbeth Christensen, kass., Skovvænget 28,
4861 Guldborg, ☎ 5477 0196.

E: lis.gul2@gmail.com

Hans-Jørgen Olsen, sekr., Stubbekøbingvej 58,
4800 Nykøbing F., ☎ 5485 7557.

E: h-jolsen@post.tele.dk

Tove Boesen, 1. suppl., Egevangen 12,

4800 Nykøbing F., ☎ 5485 2528.
E: tk.boesen@privat.dk
Ole Hjæresen, 2. suppl., Granvænget 14, 4990
Sakskøbing, ☎ 5470 7401. E: bogohj@mail.dk

Karen M. Larsen, rev., Krårup Møllevej 5, 4990
Sakskøbing, ☎ 5477 9403. E: kmhl@mail.dk
Aase Diemer, rev. suppl., Strandvænget 6, 4990
Sakskøbing, ☎ 5477 0696. E: fsd@nypost.dk

Grindsted og Omegns Slægts- og Lokalhistoriske Forening

Tirsdag 29. september

Grindsted billeder fra tiden 1940-1945.

Jens Erik Starup fra Grindsted Lokalhistoriske Arkiv viser billeder fra besættelsestidens Grindsted.

Tirsdag 27. oktober

Egnens særprægede personligheder.

Finn Eg fra Stenderup-Krogager Lokalkarkiv vil fortælle historier om nogle af egnens særprægede personligheder.

Tirsdag 24. november

Billedeftermiddag.

Jens Erik Starup fra Grindsted Lokalhistoriske Arkiv fremviser nogle af arkivets mindre kendte billeder. Kom og fortæl hvad du eventuelt ved om motiverne.

Tid og sted

Ordinære møder holdes kl. 14 på Grindsted Bibliotek, hvis ikke andet er nævnt. Fri adgang for medlemmer. Alle er velkomne. Medbring selv kaffe til møderne, medmindre andet er nævnt.

Haderslev Slægtsforsknings Forening

Mandag 31. august kl. 19

Åbent Hus.

Onsdag 2. september

Sensommerarrangement.

Onsdag 23. september

Foredrag.

Mandag 5. oktober kl. 13

Åbent Hus

Kontingent

100 kr., par 150 kr.

Kursusvirksomhed

Gotisk håndskrift.

Har du lyst til at være med til at læse gotisk håndskrift?

Studiekredsen fortsætter i efteråret 2009. Første mødedag er torsdag 1. oktober kl. 19 på Grindsted Bibliotek. Vi mødes hver 14. dag. Materialeudgifterne deler vi. Leder af studiekredsen er Jens Erik Starup.

Kurser i slægtsforskning

Foreningen afholder kurser i slægtsforskning, såfremt den fornødne interesse er til stede. Ret venligst henvendelse til Judith Andersen Sørensen snarest muligt.

Bestyrelse

Jens Erik Starup, fmd., Horsbølvej 13,
7200 Grindsted, ☎ 7532 2353.

E: Jens.Starup@post2.tele.dk

Judith Andersen Sørensen, nstfmd.,
Ravlundvej 9a, 7200 Grindsted, ☎ 7534 8260.

Bent Krogsgaard, kass., Dalsøvej 47,
7200 Grindsted, ☎ 7532 1901.

Onsdag 14. oktober

Foredrag.

Mandag 2. november kl. 19

Åbent Hus.

Torsdag 12. november

Legacy aften.

Onsdag 9. december

Juleafslutning.

Tid og sted

Arrangementerne begynder, hvis ikke andet er nævnt, kl. 19.30, og mødestedet

er Bispen, Bispebroen 3, Haderslev.

Kontingent

Kr. 150 –par kr. 175.

Bestyrelse

Ejvind Lund Hansen, fmd., ☎ 7453 5353.

E: ejluha@mail.dk

Svend Aage Mikkelsen, nstfmd., ☎ 7462 1575.

E: svmi@post3.tele.dk

Hedeboegnens Slægtsforsker Forening

Torsdag 3. september

Almindeligt formiddagsarbejde, – herunder gotisk skrift.

Torsdag 24. september

Aksel Odgaard: Billedbehandling.

Torsdag 22. oktober

Ib Sandahl: Danske gårde.

Torsdag 19. november

Michael Dupont: Uægte børn og arme kvinder.

Torsdag 10. december

Årets sidste møde, hvor vi holder juleafslutning.

Vi har lokale indlæg om Gedcom-filer og deres brug, Excel i slægtsforskningen, brandassurance og skatter, juleskikke, og vi har ekskursion til vores lokalhistoriske arkiv og en filmaften om husmoderens rolle.

Vi deltager i år i kommunens frivillighedsdag lørdag 29. august kl. 10-14 – en fælles agitationsdag for alle frivillige foreninger.

I den forbindelse byder vi på "Åbent hus" for alle interesserede hvor man kan komme og blive sat i gang med slægtsforskning.

Vi starter igen 7. jan 2010

Torsdag d. 21. januar

Generalforsamling.

Hanne Franck, kass., ☎ 7453 0819.

E: hanne.franck@webspeed.dk

Alice Ringer, sekr., ☎ 7452 3155.

E: alihel2webspeed.dk

Per Graugaard Kristensen, ☎ 7454 2239.

E: prgk@webspeed.dk

Hjemmeside

www.haderslevslaegt.dk

Vi har normalt møder alle torsdage.

I de ulige uger mødes vi kl. 19–21.30, hver anden gang er der som regel foredrag om overordnede emner, hver anden gang er der klubaften, hvor vi udveksler erfaringer og søger hjælp hos hinanden.

I de lige uger mødes vi kl. 10-12,30 til forskellig studieaktivitet omhandlende alle områder inden for slægtsforskningen – læsning af arkivalier, brug af diverse slægtsprogrammer, brug af internet, samt læsning af gotisk skrift.

Af og til er der ekskursioner til arkiver eller til steder med relation til slægtsforskning/historie.

Læs i øvrigt det udførlige program på vores hjemmeside.

Tid og sted

Vi holder normalt vore møder på torsdage i Medborgerhuset, Taastrup Hovedgade 71, 2630 Taastrup.

Kontingent

150 kr. pr. medlem - 200 kr. for ægtepar.

Bestyrelse

Ole Søndergaard, fmd., Stillidsvej 34, 2630 Taastrup, ☎ 4399 1914.

E: ole.soendergaard@webspeed.dk

Birgit Larsen, nstfmd., ☎ 4656 5396.

Arne Ole Mortensen, kass., ☎ 4656 2330.

Claus Asmussen, ☎ 4656 2609.

Vagn Hansen, ☎ 4399 8239.

Benny Blom-Jensen, webmaster, ☎ 4364 5543.

E: webmaster@hedeboslaegt.dk

Hjemmeside

hedeboslaegt.dk.

Slægtshistorisk Forening Herning

Mandag 21. september (FU+DIS-Danmark)

Erik Kann, seniorkonsulent ved Kennedy Centret, København: Skifter eller dødsbo-behandlinger.

Skifteprotokollerne rundt om på vores arkiver rummer nogle af de vigtigste oplysninger overhovedet for slægtsforskere, og materialet markerer sig ikke blot som særdeles velbevaret, men også som noget af det kildemateriale, der rækker længst tilbage i tid.

Ud fra en række praktiske eksempler vil der i aftenens foredrag blive givet en introduktion til det omfattende materiale, dets benyttelse og det udbytte slægtsforskere kan have af at arbejde med skiftearkivalier.

Mandag 19. oktober (FU)

Kathrine Tobiasen, bibliotekar: Fæstevæsen og fæstebønder.

De fleste af os har fæstebønder blandt vore aner. I foredraget skal vi høre om fæstevæsenets historie, og om hvordan livet kunne forme sig for en fæster. Hvordan var de økonomiske forhold? Hvordan så andre grupper på bondestanden? Endelig vil forskellige kilder blive præsenteret.

Mandag 16. november

Medlemmernes aften

Denne aften vil adskillige medlemmer præsentere de bøger og hæfter de har lavet om deres slægt. Har du noget du vil vise – det behøver ikke være en hel bog, men blot et par sider - så tag det med.

Der vil blive vist eksempler på de illustrationer, man kan bruge. Der vil endvidere blive mulighed for at prøve slægtsforskerprogrammerne Winfamily 6.0, Family Tree Maker, Legacy og Brothers Keeper. Hvis der er nogle ord i et dokument fra arkivet, du ikke kan læse, vil vi prøve at hjælpe dig denne aften. Har du noget du vil spørge om eller fortælle de andre medlemmer – så tager vi det op denne aften.

Mandag 18. januar 2010

Generalforsamling, derefter et foredrag.

Tid og sted

Møderne begynder kl. 19 og foregår i Herning Frivillig Center, Codanhus, Fredensgade 14, 7400 Herning (indkørsel fra Dalgas Allé) – kaffe kan købes (5 kr. pr. kop) og brød må gerne medbringes.

Kontingent

175 kr. årligt for foredrag og abonnement på SLÆGTEN. Ikke medlemmer kr. 30 pr. foredrag.

Kursusvirksomhed

Ingelise Løvenholt: *Slægtsforskning for begyndere og gotisk skriftlæsning*, samt ekskursioner til Landsarkivet i Viborg 12 onsdage kl. 19-21.35 fra september 2009.

Ingelise Løvenholt: *Slægtsforskning på EDB*. Her gives et grundigt kendskab i slægtsforskerprogrammerne Brothers Keeper 6, Winfam 6 (ikke Winfamily 7), Legacy 6.0, og Family Tree Maker 2006 Undervisningen foregår d. 2. og 3. oktober. Alle kurser afvikles under FOF i Herning.

Bestyrelse

Ingelise Løvenholt, fmd., Granly 1, 7451 Sunds, ☎ 9714 1632. E:ingelise.nielsen@webspeed.dk
Anders Strøm, nstfmd., Snebjerg Hovedgade 27, 7400 Herning, ☎ 9716 1837.

E:a.stroem@mail.tele.dk

Helen Jensen, kass., Rugvænget 67, 7400 Herning, ☎ 9712 9571.

E:helen.jensen@webspeed.dk

Finn Larsen, Ilskov Hovedgade 24B, 7451 Sunds, ☎ 9714 5416.

E:finnlarsen@fiberpost.dk

Eli Ottosen, Ravnsbjerg Mark 7, Gjellerup, 7400 Herning, ☎ 9711 9496.

E:eli.ottosen@mail.dk

Bjarne Eg, suppl., Østerbyvej 7, 7400 Herning, ☎ 9714 7727. E:bjarneeg@adslHome.dk

Henny Wedel, suppl., Ålholmvej 62, Tjørring, 7400 Herning, ☎ 9726 7306.

E:hwedel@hund.dk

Slægtshistorisk Forening for Hjørring og Omegn

Tirsdag 8. september (FU)

Agnete Birger Madsen, historiker, Kvinde-museet: Den hvide slavehandel i Danmark 1870-1925. Virkelighed og myter.

I dag bliver afrikanske og østeuropæiske piger lokket til prostitution i Danmark. For hundrede år siden var "trafficking" rettet den modsatte vej. Foredragsholderen har skrevet en bog om unge danske piger, der blev narret og solgt til "en Skæbne værre end Døden".

Tirsdag 22. september

Ekskursion til Hjørring Kommunearkiv i Sindal Administrationscenter.

Arkivar Michael Johansen fortæller om og viser rundt i det nyoprettede arkiv, som rummer 2,5 hyldekilometer arkivalier fra de fire sammenlagte kommuner og de sognekommuner, som i 1970 indgik i storkommunerne. Kommunearchivet er beliggende i det tidligere Sindal Rådhus i Vendelbogade 7. Fra Hjørring-Frederikshavn hovedvejen drejes i lyskrydset ved Sindal Hotel mod nord ad Nørregade. Ved kirken drejes th. ad Vendelbogade og Sindal Administrationscenter ligger nu på venstre hånd over for Vendelbohjemmet.

Arkivet sørger for kaffen, og formandens arkivkringle serveres til.

Tirsdag 6. oktober (FU)

Jytte Skaaning, arkivleder, cand.mag., Odense: Begravelsesprotokoller og stolestaderegistre.

Som supplement til eller erstatning for manglende kirkebøger er disse arkivalier nyttige for slægtsforskere. Med eksempler fra et by- og et landsogn på Fyn vil foredragsholderen vise, hvordan de bruges, og hvor de findes.

Tirsdag 27. oktober

Samarbejdsaften.

Vi deler årets erfaringer fra slægtsforskningen og fortæller nye slægtshistorier.

Tirsdag 24. november (FU og DIS)

Mikkel Venborg Pedersen, seniorforsker, ph.d., Nationalmuseet: I søvnens favn. Om søvn og sovevaner på landet 1600 – 1850.

Foredragsholderen har i 2009 udgivet en bog med denne titel. Den bygger på studier af både skriftlige kilder som folkelivsskildringer og rejseberetninger og konkrete genstande som senge, alkover, dyner og natpotter og giver et billede af søvnens kulturhistorie i Danmark.

Tirsdag 15. december (FU)

Helga Sivesgaard Olesen, museumsleder, Vildmosemuseet: Jul i gamle dage. Traditioner og skikke med særlig henblik på Vendsyssel.

Vore traditioner med gløgg, knas og julesang skal heller ikke mangle.

Tid og sted

Alm. møder kl. 19 i Forsamlingsbygningen, Østergade 9, Hjørring. Ekskursionen til kommunearchivet begynder ved arkivet i Sindal kl. 19. Kaffe og brød kan købes i pausen ved møderne for 10 kr. På arkivet fås kaffe og brød gratis.

Kørelejlighed kan arrangeres via Asger Bruun.

Kontingent

175 kr.

Kursus

Slægtsforskning for begyndere v/ Hugo Kristensen starter onsdag 23. september kl. 19 under FOF.

Lange lørdage på Historisk Arkiv i Hjørring

Arkivet holder åbent kl. 10-16 følgende lørdage: 5. september, 3. oktober, 7. november og 5. december, hvor vores arkivlaug vil være til rådighed med hjælp på den nyindrettede læsesal. Studiekredsen i gotisk skriftlæsning fortsætter samme dage kl. 13-15. Alle er velkomne.

Bestyrelse

Per Maack Andersen, fmd., Christiansgade 24,
9800 Hjørring, ☎ 9892 7075.

E: permaack@slfhj.dk

Asger Bruun, sekr., Pileurtvej 1,
9800 Hjørring, ☎ 9891 1984.

E: asgerbruun@slfhj.dk

Ole Grau, sekr./mødereferent, Nøddekrige-
vej 4, 9800 Hjørring, ☎ 2395 4881.

E: olegrau@slfhj.dk

Erik W. Christiansen, kass., Vestergade 3A,
9800 Hjørring, ☎ 9890 9640.

E: erikwchristiansen@slfhj.dk

Jan Rasmussen, Stensgårdsvej 45,
9800 Hjørring, ☎ 9892 2477.

E: janrasmussen@slfhj.dk

Hjemmeside

www.slfhj.dk

Horsensegnens Slægts- historiske Forening

Der er medlemsmøde følgende tirsdage:
8. september, 6. oktober og 10. november.

Torsdag 24. september (FU)

Helle Bundesen fra Landsarkivet for Fyn:
Retsbetjentens arbejde – fra løsttogene
kvinder til mordsager.

Vi hører om retsbetjentens arbejde i
lokalsamfundet og får gennemgået de for-
skellige typer: Byfoged, herredsfoged, bir-
kedommer, sognefoged. Desuden vil Helle
Bundesen gennemgå nogle forskellige
sager: Forretninggangen i en faderskabs-
sag, et tyveri og en mordsag. Endelig vil vi
få en gennemgang af retsbetjentarkivernes
opbygning.

Torsdag 26. november (FU)

Ole Degn, seniorforsker, Viborg: Bispe-
arkiverne.

Mange slægtsforskere er ikke klar over,
at bispearkiverne rummer oplysninger om
langt flere end præster og skolelærere. I
foredraget demonstreres, at takket være
bispernes tilsynsmulighed finder man i
deres arkiver også materiale om beboere
af tidligere tiders alderdomshjem, hospita-
lterne, om de kirkelige forhold i sognene,
om personsager i almindelighed og ligele-
des gennem kongebrevene om vielser.
Administrationen af bispeembedernes
godsbesiddelser har efterladt sig fæste-og
skifteprotokoller, og selv lister over skat-
teborgere kan man være heldig at finde i
disse arkiver.

Tirsdag 8. december

Julehyggemøde.

Tid og sted

Alle møder begynder kl. 19 og foregår i
Åparkcenteret.

Kursusvirksomhed

FOF-Rosing Ræderske Aftenskole afholder
følgende kurser, tilmelding ☎ 7625 8988.
Hanne Bjørn: *Slægtsforskning trin 1* tors-
dage kl.14.

Horsensegnens Slægtshistoriske Forening
træffes i Lokalsamlingen på Horsens Biblio-
tek 1. og 3. mandag i måneden kl. 16-18.

Studiekreds mandage kl. 19 i Åparkcente-
ret, tilmelding til Hanne Bjørn.

Kontingent

175 kr. pr. husstand.

Bestyrelse

Knud Friis, fmd., Vænget 7, Vinten,
8700 Horsens, ☎ 7565 4179.

E: elknud@stofanet.dk

Leif B. Hansen, kass., Askevej 31,
8700 Horsens, ☎ 7562 0147.

E: leifbhansen@stofanet.dk

Helle Jensen, sekr., Dalagervej 41,
8700 Horsens, ☎ 7564 0619.

E: laksijensen@gmail.com

Hanne Bjørn, kurser, Bregnevej 6, Torsted,
8700 Horsens, ☎ 7564 7817.

E: habj@stofanet.dk

Britt Petersen, Mosegårdsvej 9, 8700 Horsens,
☎ 7564 4143. E: fam.peter@stofanet.dk

Hjemmeside

www.slaegt-horsens.dk

Hvidovre Slægtsforskere

Tirsdag 8. september

Chris Gade Oxholm: Nyheder i slægtsforskningsprogrammet BK6.3.

Tirsdag 15. september

Kontingentbetaling 150 kr., udlevering af SLÆGTEN, opfølgning på sidste foredrag.

Tirsdag 22. september

Alle folketællinger på CD-rom.

Tirsdag 29. september

Erik Larsen viser audio og video på slægtsprogrammer. Forslag til forårsprogram 2010.

Tirsdag 6. oktober

Susanne Vogt: Navnetraditioner.

Tirsdag 13. oktober

Opfølgning på sidste foredrag.

Tirsdag 20. oktober

Dåbsskikke og regler, skikke for faddere.

Tirsdag 27. oktober

Gotisk skrift (v/Lone, Jørgen og Jane).

Tirsdag 3. november

Jan Pedersen, koordinator på Rigsarkivet: Matrikler.

Har du et hus eller en grund, hvordan undersøger man dets historie? – eller fattigvæsen og lavsvæsen.

Tirsdag 10. november

Opfølgning på sidste foredrag.

Tirsdag 17. november

Nedsættelse af juleudvalg.

Tirsdag 24. november

Medlemsvalgt program.

Tirsdag 1. december

Gamle aviser, hvilke oplysninger gemmer de?

Tirsdag 8. december

Juleafslutning.

Der tages forbehold for ændringer i programmet, vi henviser til vores hjemmeside.

Vi udveksler erfaringer og hjælper hinanden videre med forskningen, samt viser nyheder fra BK6.3 i det omfang, tiden tillader.

Tid og sted

Kl. 14 på Rytterskolen, Hvidovre Kirkeplads 1, Hvidovre, hvis ikke andet er anført.

Vi påregner et par aflysninger, hvis der skal være udstilling på Rytterskolen.

Kontingent

150 kr. pr. halvår inkl. SLÆGTEN. Nye medlemmer betaler 250 kr. den første gang, de 100 kr. er indskud til hjælp til indkøb af materiel: PC osv. Gæster 25 kr. pr. foredrag.

Bestyrelse

Dan Olsen, fmd., Spurvehøjvej 17, st. tv., 2650 Hvidovre, ☎ 3678 8642.

E: davao@tdcadsl.dk

Marian Stenak, nstfmd., ☎ 3675 8195.

E: bm.stenak@webspeed.dk

Egon R. Andersen, kass., ☎ 3675 4891.

E: era@post11.tele.dk

Sven Hylsberg, ☎ 4063 0107.

E: svenhylsberg@webspeed.dk

Lone Klint, ☎ 3670 8024. E: nyboel@privat.dk

Arne Christiansen, rev., ☎ 3670 5147.

E: arne-gerda-christiansen@mail.dk

Koldinghus Forening af Slægtsforskere

Tirsdag 1. september (FU)

Michael Bregnsbo, lektor, Odense: Folk skriver til kongen.

Under enevælden var retten til at indsende bønskrifter (supplikker) til kongen en af de meget få rettigheder, der var undersåtterne beskåret. Disse supplikker udgør et omfattende, interessant og værdifuldt, om end også noget uoverskueligt kildemateriale, både til belysning af forholdet mellem konge og befolkning og til brug for slægtsforskere og lokalhistorikere. Ikke mindst samler interessen sig om den ubrudte række af supplikprotokoller; som findes i Danske Kancellis arkiv i Rigsarkivet for hele 1700-tallets vedkommende. Danske Kancelli var den gren af centraladministrationen der stod for datidens rets-, kirke- og undervisningsvæsen, og de supplikker, der blev indsendt hertil samt de svar, suplikanterne fik herfra, kaster lys over mange aspekter af datidens samfundsliv, også af interesse for slægtsforskning. I foredraget vil supplikkerne, navnlig i Danske Kancelli i 1700-tallet, blive præsenteret, og der vil blive givet eksempler på, hvad supplikkerne kunne handle om, samt hvordan de vil kunne anvendes i forbindelse med slægts- og lokalhistorisk forskning.

Tirsdag 6. oktober (FU)

Gitte Bergendorff Høstbo, formand for SSF, Herlev: Sådan fandt jeg min svenske slægt.

Om slægtsforskningens muligheder i Sverige. Hvordan og hvad kan vi finde af svenske forfædre på nettet i de svenske databaser. Om hvordan de svenske kirkebøger og "husforhørlængder" er opbygget og hvad de kan fortælle m.m. Desuden fortælles der om, hvordan du i Danmark kan sidde og finde din svenske slægt bl.a. ved hjælp af hjemmesiden SVAR (Svensk Arkiv Information). Hvad kan vi finde på denne flotte hjemmeside?

Tirsdag 3. november

Steffen Riis, slægtsforsker og medlem af foreningen, Kolding: Danmark får en grundlov.

Danmarks grundlov fejrer 160 år. Med udgangspunkt i Constantin Hansens store billede af den grundlovgivende rigsforsamling (Frederiksborg Slot), vil det folkelige og politiske billede for grundlovens tilblivelse blive beskrevet.

Billedets opbygning og de mange personers indbyrdes placering vil blive belyst ud fra Constantin Hansens tanker og mål med opgaven. Et imponerende billede som eftertiden har benævnt: "*Et partibillede, malet af en partimand, for partiet*".

Tirsdag 1. december

John Rasmussen og Per Thornberg, slægtsforskere og medlemmer af foreningen: Udpluk fra vores arbejde med slægtsforskning.

John Rasmussen er nybegynder og vil fortælle, hvordan han kom i gang med sin strategi med at bruge slægtsforskningen til at lave små fortællinger i relation til sine aner. Som eksempel: "Fra frikadeller til mørrebrød - en beretning om viktualieforretningen Schmidt Damkjær i Kolding". Per Thornberg er en mere erfaren slægtsforsker. Han vil fortælle om: "I oldefars fodspor", og lade de slægtshistoriske kilder fortælle om sin oldefars liv, fra husmandssøn til bryggeriarbejder på Carlsberg bryggeriet.

Tid og sted

Kl. 19.30 - 22 i Kirkesalen, Sct. Jørgens Gaard, Hospitalsgade 4, 6000 Kolding.

Gotisk Læsning

Forud for vore månedlige mødeaftner, som er den første tirsdag i måneden, afholder vi undervisning i gotisk skriftlæsning kl. 18. Kontaktperson: Steffen Riis. "Vi hjælper hinanden"

Fra oktober til marts mødes vi en gang om måneden: 14. oktober, 11. november,

9. december, 13. januar, 10. februar og 10. marts, alle dage kl. 19.30 på Sct. Jørgens Gaard, hvor vi hjælper hinanden med problemer i vores forskning. Kontaktperson: John Rasmussen.

Studieture til Landsarkiverne i Viborg, Aabenraa og Odense

På vore mødeaftner hjælper vi medlemmerne med at etablere fælleskørsel til de tre landsarkiver.

Den eller de af vore medlemmer, der ønsker at besøge et af arkiverne, melder dette på mødet eller til formanden. På den måde kan vi hjælpe hinanden med at fylde en bil.

Der betales 90 kr. til bilens fører for at køre med til Viborg. Til de to andre arkiver dog kun 60 kr.

Kontaktperson: Formanden.

Kontingent

200 kr., samlevende par 300 kr., gæster 50 kr.

Korsør Slægtshistoriske Forening

Torsdag 3. september

Foreningens egne medlemmer, Birthe og Ib Jönsson, fortæller om deres respektive slægter.

Bagefter er ordet frit.

Torsdag 17. september

Anni Iversen: Mine aner i Sønderjylland.
Hans Burchardt: Slægtsbogen fra Christensen-familien, Nørre Sundby.

Torsdag 1. oktober

Flemming Fejer Nielsen: Hvordan jeg fandt min tipoldemor, der fra små kår med 3 børn født uden for ægteskab endte som gårdmandsfrue.

Torsdag 15. oktober

Vi besøger Korsør Miniby i foreningens lokaler på Lilleøvej, hvor vi vil se, hvordan man fremstiller de tro kopier af huse fra det gamle Korsør.

Bestyrelse

Henning Haugaard, fmd., Brændkjærgade 46, 6000 Kolding, ☎ 7550 4339.

E: haugaardkolding@mail.tele.dk

Steffen Riis, nstfmd., Mazantigade 18, 1.tv., 6000 Kolding, ☎ 6471 3575.

E: steffen.riis@gmail.com

Henning Steen Højvælde, kass., Kongsholm 2, 6051 Almind, ☎ 7556 1088.

E: the-old@stofanet.dk

John Rasmussen, sekr., Kobbelskoven 10, 6000 Kolding, ☎ 7553 4955.

E: grejo@stofanet.dk

Ingrid Majgaard, red., Varmkærvej 10, 6040 Egtved, ☎ 7555 3709.

E: ingmaj@mail.tele.dk

Lene Flink Knudsen, suppl., Tingvej 2, 6650 Brørup, ☎ 4058 6032.

E: flinchk@hotmail.com

Hjemmeside

<http://www.kolding.dk/slaegtsforskerforening>

Torsdag 30. oktober

Genealog Erik Kann: Lægdsruller – en vigtig kilde i slægtsforskning.

Torsdag 12. november

Foreningens eget medlem, Jette Tybirk: Historie fra min farmors slægt.

Derefter almindelig drøftelse med ideer og hjælp medlemmerne imellem.

Torsdag 26. november

Juleafslutning. Fællesspisning og hyggeligt samvær.

Kontingent

200 kr., par 300 kr., gæster pr. foredrag 25 kr.

Tid og sted

Biblioteket i Korsør, indgang Bernstengade, kl. 19.15.

Bestyrelse

Karin Vedel, fmd., Højen 21, 4220 Korsør,

☎ 5837 1119. E: Karinvedel@privat.dk

Kirsten Christensen, kass., Kjærsvvej 10,

SSF – Sammenslutningen af slægtshistoriske foreninger – indbyder til
Slægtshistorisk Weekend
på Nørgaards Højskole i Bjerringbro
18.-20. september 2009
”På rejse med vore aner”

Fredag 18. september

- 16:00 - 17:30 Indkomst, indkvartering (kaffe/te kan købes)
17:30 - 18:00 SSFs formand byder velkommen samt introducerer kurset.
18:00 - 19:00 Middag
19:15 - 20:45 Anders Sode-Pedersen, arkivar på Rigsarkivet: Introduktion til Rigsarkivet og Daisy.
Rigsarkivet og Daisy er Statens Arkivers elektroniske onlineregistratur. Daisy indeholder oplysninger om Statens Arkivers righoldige samlinger, og i Daisy er det muligt at bestille arkivalier frem til en læsesal. Anders Sode-Pedersen viser, hvordan man bruger Daisy, og løfter sløret for kommende forbedringer.
21:00 Kaffe/te i Pejsestuen (udstilling af deltageres slægtsforskning, edb-rum, spørgecentral og SLÆGTEN)

Lørdag 19. september

- 08:00 - 09:00 Morgenmad
09:15 - 10:45 Lars Henningsen, arkiv- og forskningsleder ved Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig: Den anderledes sønderjyske slægtshistorie – hvorfor?
I Sønderjylland er næsten alle kilder til slægtshistorien anderledes end i resten af Danmark. Mange kirkebøger er ældre og mere indholdsrige, kilderne til ejendoms historie er lettere at benytte, og nogle kilder kendes slet ikke nord for Kongeåen. Selv fra egnen mellem Haderslev og Kolding er mange kilder på tysk. Det skyldes en administration, som var anderledes end i Kongeriget. Foredraget viser de særlige udfordringer, som møder slægtsforskeren i Sønderjylland og sætter kilderne i forhold til den egenartede administrations- og forvaltningshistorie, som de afspejler.
10:45 - 11:00 Kaffe/te i Salen
11:00 - 12:00 Egen tid (udstilling af deltageres slægtsforskning, edb-rum, spørgecentral og SLÆGTEN)
12:00 - 13:00 Frokost
13:15 - 15:00 Michael Dupont, ansat på Landsarkivet i København: Pasprotokoller – en glemt kilde til slægtsforskningen.
Pasprotokoller er en relativt ukendt og derfor ubenyttet kildegruppe. De er bevaret fra størstedelen af det 19. århundrede og findes på landsarkiverne. Når man ikke ved, hvor en person kommer fra eller rejser hen, vil pasprotokollerne i mange tilfælde være et godt sted, at begynde. I 1800-tallet skulle man nemlig bruge pas til indenlandsrejser, og via pasprotokollerne kan man følge en persons rejsefærd.
15:00 - 15:30 Kaffe/te i Salen
15:15 - 16:45 Inger Buchard, arkivar: Slægtsforskning i Nordtyskland.
Man skal ikke have ret mange håndværkere, militærfolk, embedsmænd i sin slægt, før 1700-tallets livlige kontakt med Nordtyskland og Helstatens sammenbrud bliver et tema for en dansk slægtsforsker. Hvordan finder man frem til kilderne i et område, der har haft en omtumlet historie helt frem til 1989? Hvad kan man bruge Internettet til? Erfaringer fra jagten på en sønderjydes aner fra Slesvig til Pommern danner grundlag for foredraget.
16:45 - 18:00 Egen tid (udstilling af deltageres slægtsforskning, edb-rum, spørgecentral, og SLÆGTEN)
18:00 - 19:30 Middag
21:00 Kaffe/te i Pejsestuen og hygge

Søndag 20. september

- 08:00 - 09:00 Morgenmad
09:15 - 10:45 Jytte Skaaning, historiker: Hvad gør vi, når kirkebogen mangler?
Mange af vore kirkebøger før 1814 er gået tabt, pga. mus og brand, der har

hærged de mange præstegårde. Hvad gør vi så, når bøgerne ikke eksisterer mere? Foredraget giver tips og råd om, hvor vi kan finde andre kilder, der kan hjælpe os videre.

10:45 - 11:30 Kaffe/te i Salen (udstilling af deltageres slægtsforskning, edb-rom, spørgecentral, og SLÆGTEN)

11:30 - 12:15 Gitte B. Høstbo, tidl. laborant: Arvelighed i Slægtsforskningen.

Hvad er en DNA-test og hvad kan den fortælle os om vores forfædre? Hvor langt kan vi komme tilbage i historien med en DNA-test? Ofte er DNA og genetik nævnt i forbindelse med opklaringen af kriminal- og mordgæder, samt faderskabssager. Måske indeholder ens gener afsløringer om helt uventede familiehemmeligheder. I de seneste år har DNA-test vakt slægtsforskernes nysgerrighed om at finde oplysninger eller bekræftelse i diverse slægtsforhold. Også adopterede børn kan få mere at vide om deres rødder.

12:15 Formanden slutter weekenden

12:30 - 13:15 Frokost herefter hjemrejse.

Spørgecentral: Anton Blaabjerg, genealog og fra SLÆGTENS forlag, Peter Wodskou, arkivar fra Landsarkivet i Kbh, Nic. Johannsen fra SSF. Her kan der stilles spørgsmål om slægtsforskning, hvor kan man evt. finde kilderne på arkiverne, samt hvordan finder man rundt i det genealogiske materiale.

Udstillinger og salg: Tag dine egen slægtsforskning med og udstil den i weekenden, fortæl andre hvad du laver. Anton Blaabjerg tager materiale med fra SLÆGTEN og Gitte B. Høstbo har bøger fra Kildeskriftselskabet og Samfundet samt diverse cd'er og andre materialer med til salg.

Praktiske oplysninger

Aktiviteter udover foredragene

Deltagerne har mulighed for at deltage aktivt med at vise deres egen slægtsforskning samt vise edb-programmer. Vis dine udskrifter af slægtstavler på opslagstavler. Ønskes der spanske vægge til en større udstilling, bedes I kontakte Tove Glud Rasmussen eller Gitte B. Høstbo.

Information til deltagerne

Accept på tilmelding vil ske løbende helst pr. e-mail, eller med alm. post. Vær dog opmærksom på, at ved ferietid kan der gå noget tid, inden accepten kommer. Desuden udsendes e-mail eller brev med diverse informationer til deltagerne i august. Mailen eller brevet vil også indeholde en deltagerliste med navne, adresser, telefonnumre og evt. e-mailadresser samt en plan over højskolen. Deltagerlisten kan benyttes til at arrangere samkørsel efter.

Kontaktkatalog

Kontaktkataloget kan udfyldes om ens forskning. Der vil blive udsendt et skema sammen med informationsbrevet til brug herved. Det udfyldte skema skal indsendes senest den 20. august. Kontaktkataloget vil blive lagt frem til gennemsyn i slægtsweekenden. Husk, jo flere der udfylder og indsender, jo større sandsynlighed er der for, at to, der har fælles aner, finder sammen.

Indkvartering

Denne sker på dobbeltværelser. Der er mulighed for at få enkeltværelse mod ekstra betaling. Der er toilet og bad til alle værelser. Nogle værelser, der især sælges som enkeltværelser, er dog to og to fælles om et separat toilet og bad i en lille forgang. Det siger sig selv, at skal man dele bad og toilet med en anden, bliver det to af samme køn. Sengelinned og håndklæder er indbefattet i prisen, men ønsker man at benytte svømmesalen, vil det være en god ide at tage ekstra håndklæder med.

Transport til Højskolen

Der kører tog til og fra Bjerringbro Station, se DSB's togplan.

For rejsende sydfra er der togskitte i Århus med 9-12 minutters ophold.

Priser

Bemærk, at eftermiddagskaffe fredag ikke er med i prisen, men kan købes ved forudbestilling for 45 kr. Priserne er følgende pr. person: ved overnatning i dobbeltværelse 1.900 kr. (hovedsagligt for par, der har første prioritet på disse værelser), ved overnatning i enkeltværelse 2.100 kr., med fuld forplejning uden overnatning 1.450 kr. Indbefattet i disse priser er foredragsgebyret, der udgør 850 kr. Kursister, som kun ønsker at overvære foredragene mod at betale de 850 kr., kan bestille måltider ved afkrydsning på tilmeldingsblanketten. Frokost koster 105 kr., middag (aften) koster 125 kr., morgenmad og kaffe koster 45 kr. pr. gang. Betaling herfor erlægges forud sammen med foredragsgebyret og betragtes som bindende. Det er ikke tilladt at spise medbragt mad på skolens område.

Tilmeldingsblanket

Tilmelding til SSFs weekendkursus den 18. – 20. september 2009 på Nørgaards Højskole, 8850 Bjerringbro

Navn (som det ønskes på navneskilt)

--

Adresse

--	--

Postnr.

By

--	--

Telefon nr.

E-mail

--	--

Medlem af slægtshistorisk forening - hvilken?

Jeg ønsker diætkost/diabetikerkost ja tak _____ sæt kryds

Tilmelding og betaling

Tilmelding kan ske hele året, dog senest 1. august. Tidligt tilmeldte skal have betalt senest 1. juli ellers bortfalder forhåndstilmeldingen.

Tilmeldte efter 1. juli skal betale samtidig med tilmeldingen. Nedenstående tilmeldingsblanket, som også findes på SSFs hjemmeside og kan udfyldes herfra, bedes benyttet. "Først til mølle-princippet" bliver anvendt, idet der dog tages hensyn til værelseskapaciteten (dobbelt/enkelt). Bemærk, at vi lejer os ind på højskolen. Tilmeldinger skal derfor indsendes direkte til Gitte B. Høstbo på mail: janhb@mail.danbbs.dk – eller til adresse nedenfor.

For kursister, der ikke er medlem af en slægtshistorisk forening, eller er medlem af en forening, der ikke er medlem af SSF, erlægges et gebyr på 350 kr. Du bedes derfor oplyse, hvilken slægtshistorisk forening du er medlem af.

Ved overtegning bliver indbetalt gebyr tilbagebetalt fuldt ud, mens der ved afmelding forbeholdes ret til at tilbageholde 350 kr. Der ydes ingen tilbagebetaling ved afmelding efter 1. september.

Adresser

Højskolen: Nørgaards Højskole, Vestre Ringvej 9, 8850 Bjerringbro, ☎ 8668 2300, men tilmelding og forespørgsler vedr. slægtsweekenden bedes rettet til:

Gitte B Høstbo, Obovej 14, 2730 Herlev. E: janhb@mail.danbbs.dk

Tove Glud Rasmussen, praktisk kursusleder og kasserer, Nøddevej 2, 8260 Viby J.

☎ 8614 4311 (bedst om morgenen) E: toveglud@stofanet.dk.

Tilmeldingsblanket fortsat

Dobbeltværelse inkl. fuld pension	1.900,00
Enkeltværelse inkl. fuld pension	2.100,00
Fuld pension uden overnatning	1.450,00
Kaffe fredag eftermiddag	45,00
Deltager kun i foredrag (foredragsgebyr) - evt. løse måltider - se nedenfor	850,00
Ønsker måltider iflg. afkrydsning (opssummeret se nedenfor) frokost 105 kr., aften 125 kr., morgenmad 45 kr., kaffe 45 kr.	
Gebyr for ikke medlemmer	350,00

Foredragsgebyret er indregnet i pensionspriserne

Ekstra måltider:

Dag	Morgenmad	Kaffe	Frokost	Kaffe	Aftensmad	Kaffe
Fredag	-----	-----	-----			
Lørdag						
Søndag				-----	-----	-----

Jeg deltager med demonstration af edb-programmer og lignende og får en rabat på 200 kr. Jeg har fratrukket betalingen med dette beløb. Sæt X ____ (kan først ske efter forudgående aftale med Tove Glud Rasmussen).

Betaling i alt kr. _____, kan ske pr. check eller på girokonto (Danske Bank) reg. nr. 1551, Konto nr. 16 86 34 08 til Tove Glud Rasmussen - se adresseliste

4220 Korsør, ☎ 5837 3263.
E: sheba@christensen.mail.dk
Birgit Johansen, Bragesvej 132, 4220 Korsør,
☎ 5837 6723.
Pia Jensen, Strandvejen 12, 4220 Korsør,
☎ 5837 6017.
Ib Jönsson, Søskæret 4, 4220 Korsør,

☎ 5835 3739.
Birthe Jönsson, suppl., Søskæret 4,
4220 Korsør, ☎ 5835 3739.
Hans Burchardt, rev., Møllebjergvej 26,
4220 Korsør, ☎ 5837 2275.
Grethe Dimpker, rev.suppl., Kastanievej 1,
4220 Korsør, ☎ 5837 2046.

Slægts- og Lokalhistorisk Forening for Løgstør og Omegn

Søndag 23. august kl. 11.30

Livø før og nu.

Tag med en tur rundt på Livø og få et indblik i Livø's historie – om livet på øen fra starten af middelalderen og op gennem tiden, hvor Livø blev inddraget under kronen og senere erhverves som internat for kriminelle åndssvage. Børnevenligt. Mødested: Havnen på Livø, ved den store sten. For færgeafgange og priser henvises til I/S Miniline, ☎ 4030 7006 eller www.miniline.dk

Turledere: Skipper Jacob Knudsen og naturvejleder Lars Wachmann, Skov- og Naturstyrelsen, Himmerland.

Lørdag 5. og søndag 6. september

Økologisk høstmarked på Livø.

Det økologiske landbrug på Livø lukker dørene op for publikum med mulighed for at kigge inden for i avlsbygningerne og få en snak med landmanden om driften. Børnevenligt.

Mødested: Flagstangen på Livø Avlsgård. Mødetid: Guidede ture begge dage kl. 11.30 og 14.00. Turene varer ca 1½ time. For færgeafgange og priser henvises til I/S Miniline, ☎ 4030 7006 eller www.miniline.dk

Turledere: Økologisk landmand Karsten Kjærgård og naturvejleder Lars Wachmann, Skov- og Naturstyrelsen, Himmerland.

Lørdag 19. september

Landsarkivet i Viborg.

Mødetid: Kl. 8 på HP's plads.
Tilmelding til Bodil/Poul/Erik senest 17. september.

Onsdag 30. september

10 års jubilæum.

Foreningen har 10 års jubilæum, som vil blive markeret på dagen. Yderligere oplysninger følger i dags- og ugepressen.

Torsdag 1. oktober kl. 19

Hyggeaften med øvelse i gotisk læsning. Inspiratør: Bodil Klitgård
Mødested: Løgstør bibliotek. Medbring selv kaffe og brød

Mandag 19 og 26. oktober kl. 19-21.30

Simpel billedbehandling på EDB ved Finn Jelstrup, Aalborg.
Mødested: Løgstør Skole.
Kursusgebyr for begge aftener kr. 180.
Tilmelding til Erik Stagsted.

Torsdag 22. oktober kl. 19

Løgstøregnen før og nu i billeder.

Foredragsholder er den tidligere Løgstør-dreng Søren Christensen, Nørager.
Mødested: Christiansminde, Løgstør.

Torsdag 5. november kl. 19

Hyggeaften med øvelse i gotisk læsning. Inspiratør: Bodil Klitgård.
Mødested: Løgstør bibliotek. Medbring selv kaffe og brød.

Lørdag 14. november

Landsarkivet i Viborg.

Mødetid: Kl. 8 på HP's plads.
Tilmelding til Bodil/Poul/Erik senest 12. november

Torsdag 19. november kl. 19

Kreaturdampskibet Jylland.

Bjarne Geil vil denne aften fortælle om Kreaturdampskibet Jylland.

I 1850 lod staten bygge et dampskib i London, som kunne sejle kreaturer til England fra egnene omkring Limfjorden. Skibet blev hjemmehørende i Nykøbing Mors. Mændene bag planerne havde tilknytning til egne nær Løgstør.

Mødested: Christiansminde, Løgstør.

Torsdag 3. december kl. 19

Hyggeaften med øvelse i gotisk læsning. Inspirator: Bodil Klitgård.

Mødested: Løgstør bibliotek. Medbring selv kaffe og brød.

Grundkursus i slægtsforskning 2009/2010

Kurset arrangeres i samarbejde med AOF.

Kurset afholdes på følgende torsdage 24. september, 29. oktober, 26. november, 10. december og 11. januar. Der er tur til landsarkivet i Viborg lørdag 14. november kl. 9 – 15, med afgang fra HP's plads kl. 8.

Pris for hele kurset kr. 660. Tilmelding til instruktør Erik Stagsted.

Byvandring i Løgstør kl. 18.30

Tag med på byvandring i Løgstør, hvor en lokal guide fortæller om Løgstør før og nu. Byvandringen varer ca. 1½ time og afholdes på følgende torsdage: 9. juli, 16.

Morsø Slægthistoriske

Forening

Der afholdes slægtsforskning følgende tirsdage:

29. september, 13. oktober, 27. oktober, 10. november og 1. december.

Tid og sted

Vore studieaftener foregår på Lokalhistorisk Arkiv, Dueholmgade 7, Nykøbing Mors med start kl. 19.30.

Kontingent

Kr. 125

juli, 23. juli og 30. juli.

Mødested: Turistbureauet, Torvegade 6.

Alle arrangementer bliver forudgående bekendtgjort i Vesthimmerlands Folkeblad og på foreningens hjemmeside, og heraf fremgår, når tilmelding er nødvendig og til hvem tilmelding skal ske.

Til nogle arrangementer vil der være en entre samt eventuelt egenbetaling til foræring og transport.

Kontingent.

Årligt kr.100 for enkeltpersoner og kr. 150 for husstandsmedlemskab.

Bestyrelse:

John Nielsen, fmd., Østeralle 20, 9670 Løgstør,

☎ 9867 1234. E: john@privatpost.dk

Carsten Holm Nielsen, nstfmd., Vestervang

Alle 57, 9670 Løgstør, ☎ 9867 1250.

Jørn Christensen, kass., Vægtergade 25,

9670 Løgstør, ☎ 9867 4440. E: mail@filteriet.dk

Valther Schack, sekr., Liljevej 14, 9670 Løgstør,

☎ 9867 3142. E: schack@stofanet.dk

Erik Stagsted, Gattensmindevej 10,

9670 Løgstør, ☎ 9867 2179.

E: erikstagsted@stofanet.dk

Henning Jensen, arb. suppl., Tværvej 9,

9670 Løgstør, ☎ 9867 1785.

Hjemmeside

www.logstor.lokalarkiver.dk - Slægts- og Lokalhistorisk Forening.

Bestyrelse

Gunhild Olesen Møller, fmd., Strædet 38,

7990 Øster Assels, ☎ 2332 9210.

E: gunhild.olesen.moller@rn.dk

Bjarne Nielsen kass., Ranunkelvej 16,

7900Nykøbing M.

Jørgen Kibsgaard, sekr., Agertoften 9,

Vodstrup, 7900 Nykøbing M.

Inge Langballe, Kirkebyen 37, Solbjerg,

7950 Erslev.

Hans Jørgen Jensen, Bakkevænget 42,

Sdr. Draaby, 7900 Nykøbing M.

Nordsjællands Slægtshistoriske Forening

Der afholdes arbejds møder følgende tirsdage:

8. september, 22. september, 6. oktober, 20. oktober, 27. oktober, 10. november og 24. november.

Mandag 28. september kl. 19 (FU)

Jan Pedersen: Fattigvæsenet og hvad det kan medføre + lidt mere!

Tirsdag 8. december

Arbejds møde + julemøde med overraskelser!

Ret til ændringer forbeholdes.

Tid og sted

Alle arbejds møder finder sted kl. 13 – 16. Dette mødested er handicapvenligt m.h.t. adgang og toiletforhold. Ligger i gadehøjde!

Disse aftener holdes i lokaler, hvor der er adgang til fotokopimaskine og denne kan benyttes til foreningsrelevant kopiering mod en "ringe" betaling, der erlægges kontant efter optælling af forbrugt papir! Ligeledes forefindes en overheadfremviser.

Fra 2009 har vi fået gratis adgang til internet på 9 lynhurtige PC'er og Viggo vil på

Nordvestjysk Slægtshistorisk Forening

Program udsendes til foreningens medlemmer forud for hver halvårssæson og findes endvidere på vor hjemmeside.

Kontingent og øvrige oplysninger: se vor hjemmeside.

disse lære os at kopiere alle oplysninger fra KB og FT (AO eller dda) til et almindeligt Word-dokument også i en størrelse, der kan læses.

WinFamily 6,01 og WinFamily 7.01
Er installeret på 2 af PC'erne til prøvebrug.

Helt nye medlemmer er velkomne til disse møder, hvor vi gerne "starter forfra" under mottoet: Alle kan noget – ingen kan alt – sammen kan vi meget.

Bestyrelse

Knud Werchmeister, fmd., Kongensgavevej 1 B, 3200 Helsingø, ☎ 4879 6099.

E: knudhw@webspeed.dk

Maren Søndergaard Pedersen, nstfmd., Solbuen 208, 3400 Hillerød, ☎ 4828 5553.

E: marens@mail.dk

Bitten Mølgaard, kass., Leerbjerg Aasen 2, Bakkebjerg, 3230 Græsted, ☎ 2255 9338.

E: bitten.viggo@mail.tele.dk

Girokonto: 004 8321

Birthe Nielsen, sekr., Mejsevang 6, 3450 Allerød, ☎ 4817 4057.

E: birthe.e.nielsen@mailme.dk

Lilly Hansen, Stationsvej 90, 3230 Græsted, ☎ 4839 1605. E: stationsvej@mail.tele.dk

Torben Christensen, 1. suppl., Prunusvej 11, Allerød.

Viggo Poulsen, 2.suppl., ☎ 2181 0092.

Per Egelund, bilagskontr., Ndr. Strandvej 277, Ellekilde, 3140 Ålsgårde.

E: p-e-lund@get2net.dk

Bestyrelse

Hans Toudal, fmd., ☎ 9742 3140.

Jørgen Ladegaard, kass., ☎ 9740 6666.

Poul Emil Bendtsen, sekr., ☎ 9784 0307.

Per Nørgaard Laugesen, ☎ 9743 5255.

Peter Sandbøl, ☎ 4037 7056

Bestyrelsens medlemmer kan kontaktes på e-mail via vor hjemmeside.

Hjemmeside

www.nordvestjysk-slaegt.dk

Slægtshistorisk Forening Odense

Onsdag 30. september kl. 18

Lise Gerda Knudsen, museumsinspektør, Odense Bys Museer: Besøg i Den Fynske Landsby med emnet: "Hvad var der i skifterne?"

Som slægtsforsker arbejder man meget med skifter og finder heri gamle udtryk for genstande og møbler m.v., som vi ikke kender. Vi besøger Den Fynske Landsby og får under en rundvisning mulighed for at få forklaret nogle af de gamle udtryk, samt mulighed for at se nogle af de genstande, der er nævnt i skifterne.

Gratis adgang for medlemmer.

Mødested: Det nye billetsalg, kom præcis, da vi skal være færdige inden solnedgang.

Onsdag 28. oktober kl. 19-22

Studiebesøg på Landsarkivet for Fyn, Jernbanegade 36A, 5000 Odense C.

Læsesalen er åben for medlemmer i tiden kl. 19-22. Der vil blive mulighed for vejledning og hjælp af bestyrelsesmedlemmer under besøget. Tilmelding og evt. bestilling af arkivalier, der skal hentes fra magasinerne, til Jytte Skaaning senest fredag den 23. oktober – antal læsesalspladser 52 – Kaffe/the og brød medbringes.

Onsdag 25. november (FU)

Jørgen Mikkelsen, arkivar, ph.d., seniorforsker ved Statens Arkiver: Over Øresund – om svensk emigration til Danmark.

Foredraget indeholder en karakteristik af den svenske emigration og arbejdskraftvandring til Danmark – især i anden halvdel af 1800-tallet, hvor den nåede sit højdepunkt. Desuden vil vi høre en række eksempler på, hvad man kan finde i danske arkiver om svenskere, der har slået sig ned i Danmark. Denne del af foredraget vil bl.a. handle om opholdsbogsjournaler og indfødsretssager. Til slut vil Jørgen Mikkelsen redegøre for, hvad man kan finde i forskellige typer af udlændingesager fra årene 1914-ca. 1930.

Onsdag 9. december

Doris Rasmussen, arkivfrivillig ved Rudkøbing Byhistoriske Arkiv: Hvordan jeg skrev bogen "En vild Krabat" – Mads Johansen Lange.

Onsdag 27. januar 2010

Generalforsamling – ifølge vedtægterne – Medlemsaften.

Tid og sted

Bemærk! Besøg i Den fynske Landsby (kl. 18) og studiebesøg på Landsarkivet.

Alm. møder kl. 19 i den store sal (1. etage) på Odense Kommunes Uddannelsescenter, Schacksgade 39, 5000 Odense C. Elevator og gode parkeringsmuligheder i skolegården. Bus nr. 41,81,82, 91 og 92 (Nyborgvej/Nansensgade).

Kaffe/the, sodavand/øl kan købes i automat ved de almindelige møder.

NYT! Der afholdes spørgecentral ½ time før hvert møde – undtagen studieturen til Landsarkivet for Fyn.

Bestyrelsesmedlemmer vil være til stede og hjælpe med "de krøllede bogstaver" og arkivspørgsmål.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 125 kr., par 175 kr. for foreningens tilbud og SLÆGTEN.

Kursusvirksomhed

Se "kurser" på www.aftenskole.nu

Bestyrelse

Jytte Skaaning, fmd. og foreningens repræsentant i Byhistorisk Udvalg, Vinkældervej 6A, 5000 Odense C, ☎ 6614 8877. E: skaaning@email.dk

Arne Christiansen, nstfmd. og webmaster, Langelinie 34 c, 5230 Odense M, ☎ 6613 3134. E: arne@ejlby.dk
Hjemmeside: www.ejlby.dk

Birgit Mortensen, kass., Anne Maries Alle 38A, 5250 Odense SV, ☎ 6617 4105.

E: birgit.mortensen@dsa-net.dk

Elise Reil, sekr., Moltkesvej 6, 5000 Odense C,

☎ 6591 7027. E: reilsundahl@mail.dk
Torben Larsen, Krogsbøllegaard, Bygaden 43,
Krogsbølle, 5450 Otterup, ☎ 6487 1685.
E: krogsboellegaard@dlgmail.dk
Lissi Jacobsen, Vestergaard 15, Kirkendrup,

5270 Odense N, ☎ 6618 4222.
E: poulis@jacobsen.mail.dk

Hjemmeside
www.odenseslaegt.dk

Slægts- og egnhistorisk Forening Randers

Tirsdag 8. september (FU)

Winni Østergaard, forfatter: Slægtsforskning som øjenåbner til Danmarkshistorien.

Winni Østergaard har skrevet romanen Helvig på baggrund af sin slægtsforskning. Hendes oldemor var født uden for ægteskab, og det giver anledning til at fortælle om samfundsforhold i 1800-tallets Thy og om at være tjenestepige med "horeunge".

Tirsdag 6. oktober

Kathrine Tobiasen og Karl Erik Nielsen: Foreningsaften – Slægts/Lokalhistorie så det fænger.

Hvordan skriver man sin slægts- og/eller lokal-historie, så andre gider læse – og blive ved med at læse? Kathrine vil komme med et oplæg om at skrive, og Karl Erik viser og fortæller om en lokalhistorisk dvd om Lem, som han har været med til at lave. Herefter går vi i gang. For at være med behøver du bestemt ikke at være klar til at skrive din store slægts-/lokalhistorie. Mindre historier om enkelte personer eller grene kan sagtens gøre det. Vi mødes senere og snakker om resultaterne.

Tirsdag 20. oktober (FU)

Lars Otto Kristensen, bibliotekar: Grevskaber, baronier og stamhuse.

Grundloven siger: Enhver til adel, titel og rang knyttet forret i lovgivningen er afskaffet. Alligevel er Danmarks Adels Aarbog udkommet siden 1884, og i Kongelig Dansk Hof- og Statskalender er der stadig en rangfølge, hvor greverne og baronerne er optaget. Men vi er alle lige for loven. Af Danmarks 188 adelsslægter har omkring 40 stadig jord, som de ejer på samme vilkår som vi andre. Hvem er de 188 slægter, og hvor stammer de fra?

Tirsdag 3. november (FU + DIS)

Michael Dupont, cand.mag. i historie: Brugen af pas før i tiden i Danmark.

En spændende kilde til slægtsforskningen er de såkaldte pasprotokoller, der er en relativt ukendt og derfor ubenyttet kildegruppe. De er bevaret fra størstedelen af det 19. århundrede og findes på landsarkiverne. Når man ikke ved, hvor en person kommer fra eller rejser hen, vil pasprotokollerne i mange tilfælde være et godt sted at begynde. I 1800-tallet skulle man nemlig bruge pas til indenlandsrejser, og via pasprotokollerne kan man følge en persons rejsefærd. Kom og hør om dette spændende materiale.

Tirsdag 24. november

Foreningsaften – Slægtshistorie så det fænger, 2.

Opfølgning på foreningsaftenen tidligere på sæsonen. Vi har læst hinandens historier og snakker om, hvad vi har fået ud af det. Er der gode ideer? Og andet, der kan gøres bedre?

Foreningen er vært ved kaffe og julekager.

Tid og sted

Arrangementerne finder sted kl. 19 i Fridtidscenteret, lokale 8, 1. sal, Vestergade 15, Randers, hvis ikke andet er anført.

Kontingent

160 kr. pr. år (arrangementer og SLÆGTEN)

Bestyrelse

Anna Rousing Hadsund, fmd., Møllebakken 21,
9550 Mariager, ☎ 9854 2516.

E: arh@post7.tele.dk

Poul Høj, kass., Niels Steensensvej 1,
8920 Randers NV, ☎ 8643 1716.

E: poul-hoj@fiberflex.dk

Inger Marie Linnemann, Ammelhedevej 4,

Tammestrup, 8960 Randers SØ, ☎ 8649 4840.
E: inger-marie@privat.dk
Jørgen S. Villum Rasmussen, Gimming
Kirkevej 15, Gimming, 8930 Randers NØ.
E: jsvr@elrotel.dk
Kathrine Tobiasen, sekr., Korsagervej 13,
Haslund, 8940 Randers SV, ☎ 4128 6530.
E: k_tobiasen@mac.com

Karl Erik Nielsen, suppl., Damtoften 3, Lem,
8930 Randers NØ, ☎ 8643 7070.
E: kehn@mail.tele.dk
Bruno Jensen, suppl., Damtoften 3, Lem,
8930 Randers NØ. E: bruno.jensen@surfmail.dk

Hjemmeside

<http://www.slaegtranders.dk>

Roskildeegnens Slægts- forskerforening

Tirsdag 8. september

Aftentur til Ballerup Museum, Pederstrupvej 51, 2750 Ballerup. Vi mødes ved museet kl. 17. Samkørsel kan evt. arrangeres ved henvendelse til et bestyrelsesmedlem. Bus 216 Roskilde-Ballerup kan også benyttes, stoppested Pederstrupvej, hvorfra der er ca. 10 min. gang til museet. Tilmelding senest 8. august, ligeledes til et bestyrelsesmedlem. Entre 25,- kr.

Tirsdag 6. oktober

Erik Nørr, Viby Sj.: Skolearkiver.

Man kan finde oplysninger om de fleste danskeres skolegang i de sidste 200 år. Ud over en oversigt over hovedpunkter i skolens historie vil de vigtigste kilder til skole- og uddannelseshistorie, både de trykte og de utrykte, blive gennemgået. Foredraget vil også komme ind på, hvor de utrykte kilder findes.

Tirsdag 10. november

Peter Henningsen, dr.phil., arkivar, Københavns Stadsarkiv: Skidt og skarn i 1700-tallets København.

Størstedelen af 1700-tallets København levede et liv i armod og fattigdom. Den resterende del levede til gengæld med frygten for selv at ende i skidt - bogstavelig talt. For København var ikke bare en by med en fattig befolkning. Det var også en ufatteligt beskidt by.

Tirsdag 1. december

Julemøde. Som sædvanlig vil vi hygge os med gløgg og æbleskiver. Tilmelding til sekretæren senest dagen før mødet.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Kildegården, Helligkorsvej 5, Roskilde. Medbring selv kaffe/te.

Hjælp til slægtsforskningen kan fås af en erfaren slægtsforsker 1 time før hvert møde, efter aftale med sekretæren senest fredag før mødet.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 150 kr., par 200 kr. inkl. SLÆGTEN og foreningens årsskrift. Gæster 20 kr. pr. møde.

Bestyrelse

Kit Bisgård, fmd., Åstoften 14, Svogerslev,
4000 Roskilde, ☎ 4638 3514.

E: Kit@roskildeslaegt.dk

Flemming Molin, kass., Dronning Ingeborgs
Vej 1, 4000 Roskilde, ☎ 4635 3118.

E: Molin@roskildeslaegt.dk

Karna Hansen, sekr., Æblehaven 106 st.th.,
4000 Roskilde, ☎ 4636 1056.

E: Karna@roskildeslaegt.dk

Ole Sylvester-Nielsen, Skovlyst 75A,
Himmelev, 4000 Roskilde, ☎ 4675 3076.

E: Ole.Sylvester@roskildeslaegt.dk

Martin Bang Dahl, Stenkrogen 13, 1. tv.,
4000 Roskilde, ☎ 4636 1488.

E: m_b_dahl@mail.tele.dk

Hjemmeside

<http://roskildeslaegt.dk>

Ry Slægtshistorisk Forening

Tirsdag 15. september

Almindelig samarbejdsaften med et indlæg af et medlem. Tag dit eget materiale med, hvis du vil have gode idéer fra andre.

Efter kaffen træner vi gotisk skriftlæsning, hvis nogen medbringer egne tekster.

Tirsdag 20. oktober

Almindelig samarbejdsaften. Muligvis bliver det et arrangement ud af huset. Kontakt formanden, hvis du er i tvivl.

Tirsdag 1. december

Julemøde. Vi hygger os og spiller terninger. Medbring en lille gave. Der serveres til spillet.

Tid og sted

Alle møder begynder kl. 19.30 og afholdes på Egnsarkivet i Ry.

Bestyrelse

Kaj Ahlburg, fmd. og sekr., Kildebakken 36, 8680 Ry, ☎ 8689 1463. E: hr@kaj-ahlburg.dk
Birthe Lund Dalsgaard, kass., Egevej 48, 8680 Ry, ☎ 8689 2845. E: biluda@mail.dk
Knud Aagaard, webmaster, Kirkevej 73, 8670 Låsby, ☎ 8695 1586.
E: knuds@aagaard.cc
Harry Sylvest Christensen, Anemonevej 11, 8680 Ry, ☎ 8689 3580. E: ahc@gefiberpost.dk

Hjemmeside

<http://www.rootsweb.com/~dnkrsf/>

Saltlandets Historiske Forening for Sæby og Omegn

Tirsdag 9. juni

Udflugt til Hammer Bakker.

På turen vil vi køre en tur i Bakkerne og se det tidligere forsorgscenter med besøg på museet. Derefter besøg i Vodskov kirke og se nogle af de bygninger, sagfører Anders Olesen lod bygge. Turen slutter med en middag på Hedelund i Brønderslev.

Guide bliver fhv. institutionsleder Hans-Jørgen Ottosen, som har arbejdet i bakkerne i 34 år, på museet vil fhv. værkstedslærer Vagn Aage Laustsen vise rundt.

Pris og praktiske oplysninger vil blive annonceret, tilmelding til Thorkild.

Torsdag 20. august kl. 18

Aftentur til Torslev kirke, der bliver efterfulgt af et besøg i Thorshøj lokal arkiv. Vi kører i egne biler.

Lørdag/søndag den 12./13. september
Gårdbillede udstilling på Sæbygaard.

Torsdag 22. oktober

Kennet fra Bangsbo Museum fortæller om krigskirkegården i Frederikshavn.

Torsdag 26. november

Vitte Christensen fortæller om sit og mandens 2 års ophold på Grønland.

Tid og sted

Hvor ikke andet er anført, mødes vi i Spar Nords lokale kl. 19.

Bestyrelse

Ninna Olsen, fmd., Kløvermarken 7, 9300 Sæby, ☎ 9846 3368.
Rita Brix Gregersen, nstfmd., P. Mønstedsvej 25, 9300 Sæby, ☎ 9846 1992.
Thorkild Søndergaard, kass., Kjeldgaardsparken 41, 9300 Sæby, ☎ 9846 1916. E: v-t@os.dk
Hans Jørgen Ottosen, sekr., Snorgaardsvej 21, Lyngsaa, 9300 Sæby, ☎ 9829 2024.
E: hjo@dlgtele.dk
Bent Nedergaard Andersen, Åhaven 26, Voersaa, 9300 Sæby, ☎ 9846 0506.
Jørgen Bruun Nielsen, Flaunskjoldsvej 17, 9392 Dybvad.
Aase Hansen, Parallelvej 3, 9300 Sæby, ☎ 9846 3056. E: aasekohsel@mail.dk

Slægtsforskerne i Silkeborg

Der er studiekreds i gotisk følgende tirsdage:

1. og 15. september, 6. og 20. oktober og 17. november

Tirsdag 29. september (FU)

Erik Kann, genealog ved Kennedy Centret: Min oldefar var færgemand.

Apoteker, smed, færgemand, landhåndværker, kromand, møller m. v. - en gennemgang af, hvor man finder arkivalier om forskellige erhverv.

Tirsdag 3. november (FU)

Helle Bundesen, arkivbetjent på Landsarkivet for Fyn: Retsbetjentens arbejde - fra løsagtige kvinder til mordsager.

En gennemgang af retsbetjentens arbejde i lokalsamfundet, med beskrivelse af de forskellige typer: byfoged, herredsfoged, birkedommer og også kort noget om sognefogden.

Desuden vil Helle Bundesen gennemgå nogle forskellige sager, såsom forretningsgangen i en faderskabssag / alimentations-sag, et tyveri og en mordsag. Der vil også blive en gennemgang af retsbetjentarkivernes opbygning.

Tirsdag 1. december (FU)

Jørgen Dieckmann Rasmussen, arkivleder på Esbjerg Byhistoriske Arkiv: Fra fæstebonde til prioritetsbestyrer.

Omkring år 1800 tilhørte ca. 98 % af den danske befolkning bondestanden eller almuen. Der var forskel på fæstebonde og selvejere, for slet ikke at nævne husmænd med og uden

jord. Også inden for de enkelte grupper var forskellene store. En kongelig fæstebonde fandt sig ikke i hvad som helst. Mellem ham og en selvejerbonde var der næsten ingen forskel.

Foredraget behandler landbrugets udvikling fra ca. 1750 til ca. 1950 med særlig fokus på kilder af interesse for slægtsforskere og lokalhistorikere.

Tirsdag 15. december

Julemøde.

Sidste møde inden jul, hvor der er også er tid til at fortælle om, hvilke spændende ting, man i årets løb har oplevet i forbindelse med sin slægtsforskning.

Tid og sted

Kl. 19 i Silkeborg Medborgerhus, Søvej 3.

Kontingent

150 kr., par 250 kr. pr år.

Bestyrelse

Bent Nymand, fmd., Teglgårdsparken 42, 8882 Fårvang, ☎ 8687 1844.

E: inbe@fiberpost.dk

Jette Pedersen, nstfmd., Sejlingsvinget 17, 8600 Silkeborg, ☎ 8685 5369.

E: jette.eiersted@dlgmail.dk

Karl Kristensen, kass., Ved Skrænten 10 st.th., 8600 Silkeborg, ☎ 8681 6330.

E: karlgeo@mail.tele.dk

Birgit Pedersen, sekr., Rudbølvej 27, 8600 Silkeborg, ☎ 8681 0258.

E: birgitp@oncable.dk

Agnete Preisler, Hesselhøjvej 66, 8600 Silkeborg, ☎ 8682 5734.

E: agnete@ae-preisler.dk

Slægtsforskerne på Skibby- egnen

Af forskellige grunde skal foreningens program denne gang ses på hjemmesiden.

Tid og sted

Alle møder kl. 15-17 på Fritidscentret i Skibby.

Bestyrelse

Carl Guldbjerg Jensen, fmd., ☎ 2218 4217.

E: formand@skibbyslaegt.dk

Bitten Nielsen, kass., Mølløvænget 16, 4050 Skibby. E: bittenerik@nielsen.mail.dk

Hanne Grønbjerg, Venslev Huse 10, 4050 Skibby.

E: hanne_gronbjerg@hotmail.com

Marianne Hansen, Hammervej 2, 4050 Skibby.

E: hanse@frederikssund@dk

H. C. Nielsen, Ved Mosen 14, 4050 Skibby.

E: hchr@mail.tele.dk

Hjemmeside

www.Skibbyslaegt.dk

Slægtshistorisk Forening for Storkøbenhavn

Onsdag 9. september

Michael Dupont, Landsarkivet for Sjælland: Uægte børn og arme kvinder.

Alle slægtsforskere har uægte børn blandt deres aner, men mange kender ikke mulighederne for at finde oplysninger om den "udlagte barnefar" og hans forhold til den ugifte moder. I dette foredrag vil vi se på, hvad faderskabssager er, hvordan man finder dem, og hvad de indeholder. Desuden vil vi høre om Fødselsstiftelsen, hvor kvinder kunne føde i hemmelighed, og se på mulighederne for alligevel at finde moderens navn i de berømte udsætterprotokoller.

Onsdag 14. oktober

Birgitte Holten: Da danskerne drog mod Brasilien.

Brasilien er som resten af det amerikanske kontinent befolket af indvandrere. De er kommet ufrivilligt som slaver eller frivilligt som immigranter, der er blevet inviteret i forskellige perioder og med varierende tilbud. Foredraget vil se på Brasilien som indvandringsland i det 19. og 20. århundrede og vil følge nogle af de danskere, der slog sig ned i landet.

Lørdag 24. oktober kl. 9.15-15.15.

Slægtsforskerdag i Valby Kulturhus, Valgårdsvej 4, 2500 Valby. Årets Tema: "Indvandring og Udvandring".

Dette er emner som har berørt mange af vore forfædre. Vore 3 foredragsholdere vil fortælle om dette. Nogle vil inddrage relevant kildemateriale til belysning af disse emner og fortælle om, hvor kilderne findes og om, hvordan de kan benyttes. Se Slægt & Stavn, nr. 2. Tilmelding til A.M. Krogh-Thomsen, gerne på vor hjemmeside <http://www.genealogi-kbh.dk/forening/skrivtil.htm>

Onsdag 11. november

Agnete Birger Madsen, ph.d., Århus: Kvindfolk og fattigfolk på landet ca. 1850. Dette foredrag handler om to af mine for-

mødre, Kirsten Andersdatter og dennes datter, Andresine.

Foredragsholderen går i dybden i et miljø, der var de forladte koners og ugifte mødres i fordums dage: Spinde-, sy-, og vævekonerne på landet. Det er et spændende miljø, som historikerne ikke kender meget til. Men Kirsten har skrevet til amtmanden i flere omgange, og i disse breve kan vi udlede en masse om hendes og ligesindedes levevilkår. Det sidste brev var en bønfoldelse om at måtte slippe for en straf på 14 dages vand og brød. Hun var blevet grebet i hor. Datteren Andresine var i en årrække tjenestepige på de store hovedgårde i nærheden. For hver ny hovedgård også et nyt barn. I alt fem uægte børn blev det til. De to kvinders liv fortælles med udgangspunkt i de benyttede kilder: Kirkebøger, folketællinger, fattigprotokoller, faderskabssager, politi-protokoller, breve til amtmanden og andre dokumenter. Det handlede om overlevelse

Onsdag 2. december

Steen Espersen, tidl. højskoleforstander, Ringkøbing: Natmænd og kæltringer.

Til alle tider har der været udstødte befolkningsgrupper i samfundet. Natmænd og kæltringer var i århundreder en ildeset del af befolkningen, specielt i Nord- og Vestjylland. Først i begyndelsen af 1900-tallet forsvinder dette befolkningsselement, godt hjulpet på vej af udvandring, industrialisering og hedens opdyrkning. Foredraget skildrer natmandsfolkets levevis gennem 17- og 1800-tallet og giver et par eksempler på levnedsløb, bl.a. kæltringekvinden Anne Marie Grønning, og Danmarks sidste kæltring "Kjælle Kasper", der døde i 1923.

Tid og sted

Hvis ikke andet er nævnt, kl. 19 i Mormonkirkens venlige lokaler i Ballerup-Centret. Lokalerne ligger i den samme bygning, hvor S-toget holder. Lige oven over det tidligere billetkontor. Man kan gå lige fra tog og bus op til lokalet. Til og fra Ballerup S-station er der gode busforbindelser samt fine parkeringsforhold.

Kontingent

Enkelt 250 kr. - 2 samboende 300 kr. -
Gæster 25 kr. pr. foredrag.

Bestyrelse

Anna Margrethe Krogh-Thomsen, fmd.,
Hedebyvej 5, 3650 Ølstykke, ☎ 4717 9251.
E: krogh@get2net.dk
Margit Dujardin, Aspegården 38, 2670 Greve,
☎ 4390 8625. E: fam.dujardin@image.dk
Bent Jensen, kass., Konkylievej 23, 2650
Hvidovre, ☎ 3678 8775.
E: sfs.bentjensen@teliamail.dk
Gitte Bergendorff Høstbo, red., Obovej 14,
2730 Herlev, ☎ 4484 9131.
E: janhb@mail.danbbs.dk

Erling Dujardin, Aspegården 38, 2670 Greve,
☎ 4390 8625. E: fam.dujardin@image.dk
Peter Wodskou, Arnesvej 44, 2700 Brønshøj,
☎ 3828 9475. E: peter.wodskou@get2net.dk
Anette Eitz Flügge, Østergården 14, 3.th.,
2635 Ishøj, ☎ 4353 4736.
E: anette.flygge@ishoejby.dk
Aino Kronsell, Cypressen 4, Svogerslev,
4000 Roskilde, ☎ 4638 3487.
E: aino@kronsell.dk

Hjemmesider

<http://www.genealogi-kbh.dk>
<http://www.anetavlen.dk/>

Sydskystens Slægtshistoriske Forening

Mandag 7. september

Anne Margrethe Krogh Thomsen: Family
Search.

Der er Gotisk læsning følgende man-
dage:

14. september, 12. oktober og 9. november.

Mandag 21. september

Gyrite Adersen: Beretninger fra storm-
flodsnatten.

Spørgeaften – vi hjælper hinanden føl-
gende mandage:

28. september, 26. oktober, 23. november
og 30. november.

Mandag 5. oktober

Thorbjørn Thaarup: Søfart og slægtsforsk-
ning.
Om fortidens liv til søs og internetressourcer
for maritimt interesserede genealoger.

Mandag 19. oktober

Jytte Qvist Jensen: Geni – et slægtsforsk-
ningsprogram.

Mandag 2. november

De første 15 år i foreningens historie.

Torsdag 5. november

Morten Mortensen viser rundt på Greve
Lokalhistorisk arkiv/museum kl. 10.30. Vi
mødes på museet kl. 10.20. Max 25 personer.
Sidste dato for tilmelding 26. oktober.

Mandag 16. november

Tema v/ alle: Medaljer og historien bag
udnævnelserne.

Mandag 7. december

Juleafslutning med gløgg m.m. og julestue.
Tilmelding senest 30. november. Pris 20 kr.

Tid og sted

Alle møderne afholdes kl. 19 – 21 i lokalet,
"Slægtsforskerforeningen", Gersagerpar-
ken 35 parterre, 2670 Greve

Kontingent

Enkelt 225 kr., samboende 275 kr. pr. år.
Gæster 20 kr. pr. gang.

Bestyrelse

Ingrid Bonde Nielsen, fmd., ☎ 4390 8060.
E: formand@sydslaegt-info.dk
Jytte Rasmussen, kass., ☎ 4390 3564.
E: kasserer@sydslaegt-info.dk
Lisbet Larsen, nstfmd., ☎ 4615 0571.
E: næstformand@sydslaegt-info.dk
Vivi Bruhn Jørgensen, ☎ 5180 3212.
Lise From Larsen, ☎ 4361 0265.

Hjemmeside

<http://www.sydslaegt-info.dk>

Slægtshistorisk Forening for Sydsjælland

Onsdag 16. september

Ole Pilegaard Hansen, genealog og lokalhistoriker i Næstved: Maleren L.A. Ring og hans modeller set med genealogiske briller.

Ole Pilegaard Hansen har i flere år studeret maleren og hans modeller. Det var således, at L.A. Ring oftest først malede landskabet eller interiøret for derefter at indsætte en eller flere personer i billedet. Personerne var som regel nogle han kendte i forvejen (familie, venner eller naboer). Foredraget viser eksempler på dette ud fra en genealogisk vinkel.

Onsdag 21. oktober

Jens Lose, provst i Toreby på Lolland: Fra borg til hytte, fra Tjele til Grønsund.

Jens Lose gennemgår i sit foredrag historien om Marie Grubbe, der blev født ind i de højere kredse og endte sin tilværelse som en udslidt færgeskone i et hus ved Grønsund på det sydvestlige Møn.

Onsdag 11. november

Medlemsaften.

Medlemmerne opfordres til at medbringe deres egne anetavler og/eller færdige projekter, som de ønsker at fortælle om til andre.

Onsdag 9. december

Julemøde.

Ole Krogh Jensen, genealog og lokalhistoriker i Brandelev: En bog om Næstelsø sogn.

Ole Krogh Jensen deltog for mange år siden i arbejdet med at skrive historien om Næstelsø sogn. Bogens titel var "Næstelsø sogns historie – 1.del". Ole Krogh Jensen har nu færdiggjort fortsættelsen, og det er primært denne bog, som aftenens foredrag handler om.

Efter foredraget bydes medlemmerne på den sædvanlige julehygge med gløgg og julekager mv.

Kontingent

Enkeltmedlemmer 100 kr., par 160 kr.
Gæster 30 kr. pr møde.

Kursusvirksomhed

LOF Næstved holder kurser i *slægtsforskning* under ledelse af Ole Pilegaard Hansen. Interesserede bedes holde øje med annoncering i pressen samt i LOF's kursushæfte.

Bestyrelse

Ole Pilegaard Hansen, fmd., Fyrrevej 7, Fensmark, 4684 Holmegaard, ☎ 5554 6405.

E: pilbach@stofanet.dk

Jørgen Petersen, kass., Pinjevej 10, Fensmark, 4684 Holmegaard, ☎ 5055 5848.

E: swerburg@mail.dk

Anny Mørch, sekr., Skovbrynet 26, st. tv., 4700 Næstved, ☎ 5572 7791.

E: morch.andersen@stofanet.dk

Karin Mørck, Nykøbingvej 79, 4850 Stubbekøbing. E: karin.morck@pc.dk

Finn Jørgensen, Lindeparken 25,

4700 Næstved, ☎ 5572 7866.

E: nfj@stofanet.dk

Hjemmeside

ssf.dk/25/

Slægtshistorisk Forening Sønderjylland

Lørdag 5. september kl. 10-16

Slægtsforskertræf 2009. Tema: Slægt uden grænser.

Udstilling, foredrag, mulighed for at få kontakt til andre, der forsker i de samme områder eller navne.

Interesserede kan kontakte foreningens formand eller sekretær.

Der vil i løbet af sommeren blive udsendt nærmere detaljer til medlemmerne, samt blive lagt noget ud på foreningens hjemmeside.

Kl. 14. (FU+DIS-Danmark)

Inger Buchard, lektor, Varde: Slægtsforskning på den anden side grænsen.

Hvorfor man ikke skal give op, selv om familien har rødder i Helstaten og dens nabolande.

Inger Buchard vil holde et oplæg om, hvad man konkret gør for at finde frem til oplysninger i Tyskland, bl.a. vil hun tage udgangspunkt i eksempler fra diverse slægtsforskerfora.

Adel og borger, præster og håndværkere: hvis de kom fra Tyskland, hvordan finder man så oplysninger om deres oprindelse? Hvad byder Internettet på af muligheder, hvilke opslagsværker kan man bruge, hvem kan man henvende sig til - og kan man klare sig uden tyskkundskaber?

Deltagelse i Slægtsforskertræffet er gratis for alle interesserede.

Tirsdag 29. september kl.19

Medlems- og kontaktmøde.

Margit Hansen, Guderup, vil gennemgå brugen af www.arkivalieronline.dk, hvor der de senere år er blevet lagt stadig flere af-fotograferede kirkebøger og folketællinger ud til fri benyttelse for alle slægtsforskere.

Lørdag 24. oktober kl. 10-16

Svend-Erik Christiansen fra DIS-Danmark: Slægtsforskning og DIS.

Vi ser nærmere på nogle af de muligheder, som gives os slægtsforskere via DIS-Danmark og foreningens hjemmeside. Vi skal bl.a. kigge nærmere på diskussionsfora, DIS-træf, linksamlinger, kildeindtastninger / digitaliseringer, netpræsentationer, nyhedsbreve og særudgivelser. Men også nye tiltag som f.eks. DIS-arkiv vil vi komme omkring.

Kl. 14-16 vil der være "Slægtsforsker-Café", hvor bestyrelsen for Slægtshistorisk Forening Sønderjylland vil stå til rådighed for spørgsmål i forbindelse med slægtsforskning.

Torsdag 19. november kl. 19

Arkivar Leif Nielsen, Landsarkivet i Aabenraa, holder foredrag om "Faderløse børn, plejebørn og uægte børn – hvordan finder vi disse børns biologiske ophav?"

Lørdag 16. januar 2010 (FU +DIS-Danmark), Sønderborg Bibliotek, kl.10-14

Anna Margrethe Krogh-Thomsen: Brugen af FamilySearch.org. Mormonkirkens

store hjemmeside og database.

Hvad kan man finde på www.FamilySearch.org, der i dag er en af verdens største og mest brugte genealogiske hjemmesider, hvordan søger man i den, og hvilke oplysninger kan man være heldig at finde?

Gennemgang af de forskellige undergrupper og søgemuligheder. En dansk vejledning til denne hjemmeside kan du evt. selv udskrive inden foredraget på adressen www.genealogi-kbh.dk under Hent & Print. Vi vil også se på, hvordan man søger på hjemmesiden "Hammerum-Herred" og de muligheder der ligger i at kombinere søgningen på disse to hjemmesider.

Kl. 14-16 vil der være "Slægtsforsker-Café", hvor bestyrelsen for Slægtshistorisk Forening Sønderjylland vil stå til rådighed for spørgsmål i forbindelse med slægtsforskning.

For medlemmer er der Slægtsforskningsværksted på Sønderborg Bibliotek 1 gang om måneden – se hjemmesiden for datoer.

Derudover forsøges oprettet kurser med *Hjemmesider for let øvede* og *Slægtsforskning for let øvede*. Se et fuldstændigt program på foreningens hjemmeside.

Hvor intet andet er bemærket, er møderne gratis for foreningens medlemmer. Gæster 20 kr.

Tid og sted

Alle arrangementer finder sted på Sønderborg Bibliotek

Kontingent

170 kr. pr. husstand årligt. Indmeldelse i foreningen sker ved henvendelse til kassereren.

Bestyrelse

Nicolai Johannsen, fmd., Kystvej 9, 6320 Egersund, ☎ 7444 2383.

E: formand@shfs.dk

Bent Pawlowski, nstfmd., 6360 Tinglev.

Margit Hansen, kass., Smedevænget 20, Guderup, 6430 Nordborg, ☎ 7445 8184.

E: kasserer@shfs.dk

Hanne Christensen, sekr., Stenbjergparken 6A,
2. tv., 6400 Sønderborg, ☎ 7442 2113.
E: skriver@shfs.dk
Ingeborg Kraft, 6400 Sønderborg.

Karin Clausen, 6400 Sønderborg.
Tage Lahn Sloth, 6400 Sønderborg.

Hjemmeside
www.shfs.dk

Slægtshistorisk Forening for Thy

Torsdag 17. september

Medlemsaften med "Slægtsforskerens værksted". Kom og lad os drøfte og hjælpe hverandre. Måske har vi et forslag til en løsning. – Hvem ved. Tilmelding.

Mandag 19. oktober kl. 19

Besøg på Frøstrup arkiv. Tilmelding, samkørsel.

Torsdag 19. november kl. 19.30 (FU) i Plantagehuset, Thisted

Henning Bender, Nexø, fhv. leder af Udvandrerarkivet i Aalborg: Udvandring fra Thy.

Henning Bender vil fortælle om udvandringen fra Thy fra midten af 1800-tallet og frem til første verdenskrig. Hvor kom udvandrerne særligt fra i Thy, hvordan rejste de og hvor slog de sig særligt ned. Det vil ske på baggrund af den udvandrerdatabase, som Henning Bender har skabt. Der vil blive vist billeder fra de steder, hvor Thyboerne bosatte sig i det fremmede.

Fast studieaften på Lokal historisk arkiv, I. P. Jacobsens Plads, Thisted, kl. 19
9. september, 7. oktober, 11. november, 2. december. Arkivpersonale til stede.

Trekantområdets Slægts-historiske Forening

Lørdag 22. august

Sensommerudflugt: "Langs den gamle grænse" med Lorenz Asmussen som guide. Se nærmere på den udsendte invitation og / eller vores hjemmeside.

Tilmelding til forlystelsesråd Vita Horsmark eller formanden pr. tlf. eller e-mail.

Heldagsture til Landsarkivet, Viborg
8. september, 15. oktober, 10. november.
Se lokal folder. Tilmelding, samkørsel, materiale lister mv.

Tid og sted

Hvis ikke andet er anført, finder møderne sted kl. 19 på lokalhistorisk arkiv, I. P. Jacobsens Plads, Thisted.

Kontingent

170 kr. for enkelt medlemskab, 220 kr. for par incl. SLÆGTEN. Ved indmeldelse efter 1. juli er det 85 kr. mindre og excl. SLÆGTEN.

Bestyrelse

Jens Eg, fmd., Enghavevej 17, 7700 Thisted.

E: jens.eg@mail.dk

Finn Rønnow Bauer, nstfmd., Vestermøllevej 25, Klitmøller, 7700 Thisted, ☎ 2043 9068.

E: finnbauer@ofir.dk

Peter Norre Christensen, kass., Klosterengen 53, Sennels, 7700 Thisted, ☎ 9798 5403.

E- norre@mvb.net

Ole Sixhøj Jensen, sekr., Gyvelvej 5, 7700 Thisted, ☎ 9795 0401. E :os@sixthy.dk

Flemming Bach, webmaster, Nymarksvej 5, 8800 Viborg, ☎ 8661 3484.

E:flemming.bach@ofir.dk

Hjemmeside

www.thyslaegt.dk

Mandag 14. september (FU)

Henning Høngsmark, oberst, Fredericia: Fredericias historie.

Foredraget tager udgangspunkt i fæstningen og byens rolle i Danmarkshistorien.

Hvorfor by og fæstning blev placeret netop her, hvorfor byen fik religionsfrihed næsten 200 år før resten af riget, og samtidig blev asylstad. Om samspillet med "de fremmede". Sammensætningen af den

militære garnison. Hvor kom soldaterne fra, deres religionsdyrkelse, lægetjeneste, indkvartering m.v. Fredericias udvikling i fred og krig fra en befæstet landsby til købstad og havneby.

Mandag 12. oktober (FU)

Esben Graugaard, dr.phil., museumsinspektør, Holstebro museum: Bønder som kreaturhandlere i Nordsørummet ca.1788-1914.

Lysbilledforedrag med præsentation af den udadvendte handelsbonde og de store slægtsnetværk, der prægede stude- og hestehandelen i Vestjylland ca. 1788-1914. Fokus på slægterne Tang, Breinholt, Stokholm, Buch, Overgaard, Ladefoged, Nyboe, Villemoes og Lundgaard med flere. Det er også fortællingen om danske kreaturkommissionærer i England op til 1892, og ændringen i dansk kreaturhandels organisering fra stavnsbåndstid til vor tid.

Slægtstemaaftener i oktober/november

Medlemmerne indbydes til 4 aftenmøder, hvor vi efter et oplæg om et udvalgt emne snakker slægtsforskning, og læser dokumenter med gotisk skrift. Egnet også for nybegyndere.

Onsdag 28. oktober. Arkivalieronline. Kirkebøger. Folketællinger v/ Kjeld Buhl,

Onsdag 4. november. Daisy.- Individuel søgning v/ Jesper Ratjen.

Onsdag 18. november. Skifter. Gotisk skriftlæsning v/ Leif Horsmark.

Onsdag 25. november. Lægdsruller v/ Jesper Ratjen.

(NB: ikke den 11. nov.)

Mandag 9.november (FU)

Asbjørn Romvig Thomsen, ph.d.-stipendiat, arkivar, Statens Arkiver / Københavns Universitet: Hovedrige studeprangere, ludfattige almisselemmer - og jævne bønder.

Landboernes geografiske mobilitet og interne sociale skel er i stigende grad genstand for forskning. I foredraget sættes

der fokus på social mobilitet i tre jyske landsogne 1750-1850.

Mandag 14. december (FU)

Kathrine Tobiasen, bibliotekar og slægtsforsker, Randers: Trykte kilder til slægtsforskning.

Med stigende mængder af informationer på Internettet og i forskellige databaser har vi måske vænnet os til straks at kaste os over tastaturet, når vi søger oplysninger om vores aner. Men vi må ikke glemme de guldårer, vi kan finde i de trykte kilder. Her er masser at hente, både når vi søger anetavler, og når vi vil vide noget om de steder og de vilkår, anerne levede under. Foredraget vil give en oversigt over mulighederne og en hjælp til at finde frem til de rette kilder.

Tid og sted

Møder afholdes 2. mandag i månederne september-april. Ofte i samarbejde med Fredericia Folkeuniversitet (FU). De begynder kl. 19.15 og afholdes på Lokalhistorisk Arkiv, Frederik III's Vej 6, Fredericia (5 min. fra Banegården).

Mødelokalet er åbent fra kl. 18.30, således at der er lejlighed til slægtssnak og til at benytte foreningens bibliotek. Udlån sker i forbindelse med møderne.

Møderne indledes med "medlemmernes 10 minutter", hvor der kan fortælles om gode oplevelser, givtige kilder, læses op, gives tips, osv. I forbindelse med møderne vil der altid være hjælp at hente til tyding af gotisk skrift eller ideer til at komme videre.

Kaffe / te "ad libitum": 5 kr.

Kontingent

Medlemskab (incl. abonnement på vores eget blad "Slægts-Tidende" og SSFs SLÆGTEN): pr. år 190 kr. – par 260 kr.

Medlemskab tegnes ved møderne eller ved henvendelse til et bestyrelsesmedlem.

Gæster er velkomne. Gæstebillet à 35 kr. pr. foredrag.

Bestyrelse

Jesper Ratjen, fmd., Majvænget 66, Bramdrup, 6000 Kolding, ☎ 7551 8063.

E: j.ratjen@stofanet.dk

Jens Bundesen, nstfmd., Castorvænget 23, 7000 Fredericia, ☎ 7468 0641.

E: bundesen@mediebasen.dk

Kjeld Buhl, kass., red. og webmaster,

Fuglsangparken 41, 7000 Fredericia, ☎ 7592 9256. E: kjeld.buhl@profibermail.dk

Leif Horsmark, sekr., Tunøvænget 13, 5500 Middelfart, ☎ 6441 4456.

E: Leif.Horsmark@stofanet.dk

Ruth Buhl, bibl., Fuglsangparken 41,

7000 Fredericia, ☎ 7592 9256.

E: ruth.buhl@profibermail.dk

Vita Horsmark, forlystelsesråd, Tunøvænget 13, 5500 Middelfart, ☎ 6441 4456.

E: horsmark1@stofanet.dk

Tommy Hansen, mukkamester, Islandsvej 1, 5500 Middelfart, ☎ 6441 4977.

Laila Køngerskov, ass. mukkamester, Castorvænget 6, 7000 Fredericia,

☎ 7592 8338. E: laito@profibermail.dk

Hjemmeside

www.trekanten.webbyen.dk

Vejleegnens Slægtshistoriske Forening

Efterårets tema: Slægtsprogrammer

Tirsdag 1. september (FU)

Svend-Erik Christiansen: Slægtsprogrammer på godt og ondt.

Meget er blevet lettere ved at bruge disse programmer som "dataopsamlere". Vi prøver at gøre status omkring programmerne og ser på nogle af deres sideeffekter. I stigende omfang bruges de til at præsentere slægten på nettet, og vi runder af med eksempler på dette.

Tirsdag 6. oktober

Mette Fløjborg: Om slægtsprogrammet Legacy. Vi starter på slægtsprogrammet Legacys danske hjemmeside www.legacydansk.com og viser hvordan man henter programmet – gratis – fra hjemmesiden. Herefter en kort gennemgang af, hvordan man kommer i gang med at bruge det.

Mette vil vise sit eget arbejde med programmet med eksempler på registrering af fødsel, vielse, død og folketællinger.

Vi vil også se på nogle af de mange rapporter og plancher, der kan udskrives fra programmet.

Der er god mulighed for at hente hjælp fra andre Legacybrugere på det danske Legacy Forum – det skal vi også se.

Hvis vi kan nå det, skal vi også lave en slægtshjemmeside. Der bliver rig mulig-

hed for at stille spørgsmål undervejs og se eksempler på rapporter, der er udskrevet fra programmet.

Tirsdag 3. november

Ole Bielefeldt præsenterer det mest anvendte program til slægtsforskning i verden – Family Tree Maker.

Ud over at programmet kan lagre dine data i en struktureret form kan du indlejre både billeder, Word dokumenter og meget mere for hver eneste person og ægteskab. Du kan lave dine egne – selvvalgte – navne for begivenheder (Fakta), og du kan se og udskrive rigtigt flotte træer og mange andre udskrifter fra programmet. Programmet kan lave en slægtsbog med (automatisk) indholdsfortegnelse over personer, der er med i træer og rapporter. Herudover kan du – gratis – oprette en hjemmeside, som du kan sende dine oplysninger til, samt 3 måneders gratis backup service af dine FTM data. Derefter koster backup servicen ca. 60 kr. for et år for 3GB lagerplads. Præsentationen foretages med Family Tree Maker 2006/v16, som p. t. er nyeste version på dansk. FTM 2009 (UK) vil blive vist, hvis tiden tillader det. Se mere her: www.familytreemaker.dk

Tirsdag 1. december

Asbjørn Hellum, stadsarkivar, vil fortælle om Arkiverne nu og i fremtiden i den nye Vejle Kommune.

Tid og sted

Hvor intet andet er nævnt, holdes møderne kl. 19.15 på Vejle Stadsarkiv, Enghavevej 2, 7100 Vejle. Eventuelle programændringer vil blive meddelt på foreningens hjemmeside.

Kontingent

Enkeltpersoner 125 kr. pr. år. Par 185 kr. pr. år. Gæster 50 kr.

Bestyrelse

Inger Solberg Lund, fmd., Venusvej 28, 7100 Vejle, ☎ 7582 8898. E: ilund@nypost.dk

Slægtshistorisk Forening for Vestegnen

Tirsdag 22. september

Michael Dupont, arkivar, cand. mag.: Pasprotokoller.

Når man skulle fra landsdel til landsdel, eller fra by til by, skulle man mange gange bruge pas. Man blev indført i bøger, som findes på landsarkivet og man kan i disse bøger nu prøve at finde forfædre.

Lørdag 24. oktober

Vi holder åbent hus i vores lokaler på Sydvestvej sammen med Kulturnatten i Glostrup.

Tirsdag 27. oktober

Jan Pedersen: Brandtaxationer.

En spændende og særdeles nyttig kilde. Helt frem til 1872 var hovedparten af brandforsikring i Danmark statslig, det vil sige, at det var offentlige myndigheder, der havde ansvaret for tegning af forsikringer og førelse af protokoller m.m. Det giver slægtsforskere en hel unik mulighed for at følge med i et særdeles vigtigt kildemateriale, der både kan fortælle os noget om vores forfædres huse og så sandelig også supplere vores oplysninger fra folketællinger og kirkebøger.

Tirsdag 24. november

Erik Kann: Skattebetaling gennem tiderne.

Anni Jensen, kass., Pederholmsallè 108, 7100 Vejle, ☎ 7583 2274. E: ejph108@mail.dk
Mette Holm Sørensen, sekr., Grejsdalsvej 456, 7100 Vejle, ☎ 7585 3073.

E: mhs@grejsdalen.dk
Flemming Topsøe-Jensen, Anemonevej 18, 7100 Vejle, ☎ 7582 4916.

E: flemming@pedersholm.dk
Gunnar Therkelsen, Peter Freuchens Vej 4, 7100 Vejle, ☎ 7583 4206. E: githe@mail.dk
Peder Udesen, supp. og webmaster, Kirkegade 11, 7100 Vejle, ☎ 7584 1050.
E: peder.udesen@ofir.dk

Hjemmeside

www.lokalarkiver.dk/vejle/vsf

Skattebetaling har man kendt til alle tider. For slægtsforskere har de mange mandtal, der ofte udarbejdedes i forbindelse med opkrævningerne, stor betydning. De rummer et enormt navnemateriale af uvurderlig betydning, og er ikke sjældent en af de eneste kilder, vi har til rådighed, når kirkebogen ikke er bevaret. Vejen til de mange skattemandtal kan ofte være snørklet og vanskelig. Til gengæld er der næsten altid en gevinst at hente i sidste ende.

Øvrige tirsdage vil veksle mellem temaaftener og klubaftener, hvor vi hjælper hinanden.

På nogle klubaftener vil vi forsøge at arrangere Workshop og korte indlæg af medlemmerne.

Ret til ændringer forbeholdes.

Tid og sted

Hvor intet andet er anført, afholdes vore møder hver tirsdag kl. 19 - 22 i Aktivitetscentret, Sydvestvej 12, Glostrup. (Ved Glostrup station).

Kontingent

Kr. 200 pr. år. - Ægtepar kr. 320. Gæstebetaling ved foredragene 30 kr.

Bestyrelse

Yrsa Kristensen, fmd., Poppelhusene 33, 2600 Glostrup, ☎ 4344 9741. E: flyr@mail.tele.dk

Inge Lind, nstfmd., Stjernevangen 7,
2600 Glostrup, ☎ 4345 1996.
E: inge.lind@get2net.dk
Birthe Jørgensen, kass., Ydergrænsen 8,
2600 Glostrup, ☎ 4494 5574.
E: birthe_jorgensen@mail.tele.dk
Richard Jørgensen, sekr., Gadager 4,

2600 Glostrup, ☎ 4396 4646.
E: richard@jorg1sen.dk
Lise Krøner, Flintager 28, 2620 Albertslund,
☎ 4364 4371. E: lmkroener@webspeed.dk

Hjemmeside
www.sfv-glostrup.dk

Vestlollands Slægts Forsknings Forening

Torsdag 17. september

Flemming Bonne Hansen, Nakskovs fhv.
borgmester, nu medlem af Folketinget, vil
fortælle om sin hverdag på Christiansborg.

Torsdag 22. oktober

Carl Madsen, Onsevig fortæller om alle
de spændende projekter, der foregår for
tiden i området.

Om gamle og nye diger – lokalområdet
i det hele taget.

Torsdag 19. november

Klaus Bek Nielsen, naturvejleder, om
Albuen og øerne i Nakskov Fjord, og
spændende om postbådens historie.

Torsdag 10. december

Isenkræmmer Klaus Møller vil fortælle om
sin slægt og om julehandel før og nu.
Det traditionelle julemøde og hvad dertil
hører. Medbring venligst en pakke (værdi
ca. 20-25 kr.).
En spændende aften.

Slægtshistorisk Forening for Viborg og Omegn

Torsdag 3. september (FU)

Svend-Erik Christiansen, Brabrand: Hvordan
kan jeg bruge min PC til slægtsforskning.

Computeren er på få år blevet et næ-
sten uundværligt arbejdsredskab. Via
slægtsprogrammer holder vi rede på vore
data, og via nettet søger vi i afskrevne
og digitale kilder, kommunikerer med
andre slægtsforskere og publicerer vore
slægtsresultater og slægtsbøger. På godt
og ondt bombarderes vi med muligheder
og oplysninger. Vi tager pulsen lige nu.

Tid og sted

Foredrag og møder holdes, hvis ikke andet er
anført, kl. 19 i Nakskov lokalhistoriske Arkivs
avissal, Jernbanegade 8, 4900 Nakskov.
Husk at medbringe kop eller krus, da der
kan købes kaffe/te ad libitum for 5 kr.

Kontingent

75 kr. pr. person – 125 kr. pr. par. Gæster
betaler 25 kr. pr. møde.

Bestyrelse

Helge Rasmussen, fmd., Havebyen 17,
4900 Nakskov, ☎ 5492 0961.
Margrethe Nellemann, nstfmd., Østergade 8,
4900 Nakskov, ☎ 5492 8329.
Lone Rasmussen, sekr., Hoskiersvej 40,
4900 Nakskov, ☎ 5492 7154.
Lynge Petersen, kass., Pederstrupvej 17,
4900 Nakskov, ☎ 5492 1088.
E: lynge-petersen@nakskovnet.dk
Erling J. Hansen, Pederstrupvej 20,
4900 Nakskov, ☎ 5492 2011.
Jytte Jensen, Maglehøjvej 70, 4900 Nakskov,
☎ 5492 1371.

Søndag 6. september

Sommerudflugt til Kongernes Jelling.

Afg. Viborg kl. 9 (P-plads ved LA), hjem-
komst ca. kl. 18. Vi skal besøge Sdr. Vissing
kirke, Tamdrup kirke og Jelling. Der er guidet
rundvisning i kirkerne og i Kongernes Jelling.
Alle tre steder spiller en vigtig rolle i historien
om Harald Blaatand. Pris pr. person 200 kr.,
der inkluderer bustur, rundvisning, frokost
og eftermiddagskaffe (drikkevarer til frokost
dog for egen regning). Der er plads til 50
personer, og det går efter princippet: først
til mølle... Tilmelding til Grete Pedersen,
bestyrelsen eller webmaster.

Torsdag 24. september (FU)

Steen Espensen, fhv. forstander, Ringkøbing: Kloge folk.

En fortælling om folkelig lægekunst i 1800-tallet. Om sygdomsbehandling, overtro, urtemedicin og sære kure. En beretning om Maren Haaning, Kloge Søren, Laust Glavind og Lars Andersen "Røde Dråber".

Torsdag 22. oktober (FU + DIS-Danmark)

Carsten Thiede, overassistent, LA-Viborg: Adoptioner.

Hvor langt tilbage kan man finde noget om dette emne, og hvor finder vi arkivalierne.

Torsdag 12. november (FU + DIS-Danmark)

Ole Degn, seniorforsker, ph. d., Viborg: Skolearkivalier.

I de sidste 200 år har så godt som alle danskere gået i skole. Det vil derfor i almindelighed være muligt at finde personer i skolearkiverne, og disse kan samtidig belyse vigtige sider af fortidens samfund og kultur. Skolearkivmaterialet kan imidlertid findes spredt i mange arkiver, og foredraget vil på baggrund af konkret skolehistorie vise, hvor og hvordan.

Torsdag 3. december

Karen Straarup: Fæstebønder med noget på kistebunden.

Fæstebønder bliver ofte skildret som en ensartet masse af underkuede og fattige bønder. Beretningen viser et mere nuanceret billede af en enkelt landsbys fæste-

bønder i 1700-1800-tallet. En del af disse bønder samlede rigdomme, og de kunne også føre sager mod herremanden, når de følte, der blev begået uret mod dem.

Denne aften vil vi som sædvanlig julehygge en smule, og foreningen giver brød til den medbragte kaffe.

Tid og sted

Kl. 19.30 på Viborg Centralbibliotek (indgang ad døren til venstre for hovedindgangen), Vesterbrogade 15. Medbring selv kaffe/te og brød. Dog ikke brød den 3. december.

Kontingent

200 kr. pr. husstand for foredrag, SLÆGTEN og HVEM FORSKER HVAD. Gæster ved foredragene 20 kr.

Bestyrelse

Holger Helbo, fmd., N. Bødkersvej 6, Hvornum, 9500 Hobro, ☎ 98 54 70 15.

E: holger.h@mail.dk

Anton Blaabjerg, nstfmd., Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 86 61 04 36.

E: blaab@webspeed.dk

Grete Pedersen, kass., Topmejsvej 2, 8800 Viborg, ☎ 86 61 08 68. E: top2@pc.dk

Tove Krog, sekr., Møllevej 11A, 8800 Viborg, ☎ 86 67 10 99. E: tove-krog@jubiimail.dk

Lene Majlandt, PR, Søvej 7C, 8800 Viborg, ☎ 87 25 04 52. E: lemi@mail.dk

Karen Straarup, webmaster, suppl., Karetmagervej 25, 8920 Raders NV, ☎ 86 44 30 14. E: kstraarup@wwi.dk

Hjemmeside

www.viborgslaegt.dk

Slægtshistorisk Forening af 2005 for Øster, Vester og Nørre Horne Herreder

Onsdag 16. september

Anne Marie Hechscher, inspektør ved Statsfængslet i Sønder Omme fortæller både om det historiske og hvordan dagligdagen former sig for "alle" i så stor en virksomhed. Alle er velkomne.

Onsdag 18. november (FU)

Åbent Hus.

Denne aften er alle, der interesserer sig for slægtsforskning, velkomne.

Der vil være lejlighed til at drøfte alle de muligheder, som findes.

Indleder er vort medlem, Inger Buchard, Varde, indtaster af *Nygaards sedler*. *Nygaards sedler* er ny og en af de største databaser, der bliver lagt på nettet.

Inger Buchard vil desuden fortælle om sin forskning og sin store erfaring i hertugdømmerne.

Slægtsforskning syd for Kongeåen – er det anderledes end i Kongeriget ?

De fleste slægtsforskere opdager på et eller andet tidspunkt, at forfædrene ikke var så bofaste som forventet. En del har forbindelser til den sydlige del af Helstaten, hertugdømmerne Slesvig og Holsten. Det skal man ikke lade sig bremse af, selv om der blev trukket nye grænser i 1864 og 1920.

Tid og sted

Vores arrangementer begynder kl. 19 og finder sted i Kulturhuset i Ølgod, Vestergade 5. Der er kaffe med brød, pris 25 kr.

Kursus

Billedbehandling i Brother's Keeper, start mandag 2. november, i alt 6 gange, på Ølgod Byskole, pris 175 kr. for medlemmer. Tilmelding nødvendig til Møller Bargisen senest 19. oktober.

Slægtshistorisk Forening for Aalborgegnen

Mandag 7. september

Anton Blaabjerg, genealog: Danmarks tre retsinstanter gennem tiderne – indgange/nøgler til disses bevarede ting- og justitsprotokoller.

Hvordan fungerede retsvæsenet i gamle dage? Hvordan findes oplysningerne om vore aner i det store materiale i de mange ting- og justitsprotokoller bl.a. via udgivelser og uddragsekstrakter? Hvordan formidles oplysningerne så til læserne?

Lørdag 26. september

Foreningsmarked på Aalborg Bibliotekerne kl. 10-14.

Mandag 5. oktober

Skolen på Arkivet. Vi ser de nye lokaler og hører om, hvad Stadsarkivet har af skolearkivalier.

25. januar 2010

Generalforsamling. Sæt allerede nu X i kalenderen.

Kontingent

150 kr., for ægtefæller / samlevere 225 kr. (kun 1 stk. af SLÆGTEN).

Bestyrelse

Karl Møller Bargisen, fmd., Grindstedvej 18, 6870 Ølgod, ☎ 7524 3053. E: kmb@direkte.dk
Kurt Andersen, nstfmd., sekr., Krusbjergvej 27, 6870 Ølgod, ☎ 7524 3098.

E: kuman@andersen.mail.dk

Hans Jørgen Kjergaard, kass., Tyttebærvej 25, 6870 Ølgod, ☎ 7524 4887.

E: h.j.kjergaard@webspeed.dk

Tove Jørgensen, Skovallé 19, 6870 Ølgod, ☎ 7524 5277. E: tovebj@webspeed.dk

Søren Danielsen, Elmevej 29, 6880 Tarm, ☎ 9737 1537. E: isdanielsen@mail.dk

Niels Winther Christensen, suppl., Bjælkager 8, 6823 Ansager. E: niwich@skovlundnet.dk

Ivar Kristoffersen, suppl., Kildevej 37, Bølling, 6900 Skjern, ☎ 9736 8151.

E: ivarkristoffersen@privat.dk

Mandag 19. oktober

Aftentur til landsarkivet i Viborg.

Bus afgår kl. 17.45 fra perron 11, Aalborg Rutebilstation. Læsesalen er åben for os kl. 19-22. Pris pr. person 75 kr. Tilmelding til Else Berthelsen senest 9. oktober. Der kan afleveres 3 bestillingssedler pr. deltager, og de skal være forsynet både med arkiv- og løbenummer. Du kan også bestille online på arkivets hjemmeside: www.sa.dk/lav Der er selvfølgelig mulighed for at forske uden, at man på forhånd har afleveret bestillingssedler. Tilmelding er bindende, med mindre der sendes afbud senest 9. oktober.

Mandag 2. november

Erik Kann, senior konsulent ved Kennedy Centret: Skøde- og panteprotokoller.

Skøde- og panteprotokoller udgør sammen med realregistrene ryggraden i dokumentationen af tinglysning i Dan-

mark. I jagten på at finde ud af, hvor vores forfædre boede, på tinglyste ægtepagter, arveafkald, skifteattester og meget mere, er skøde- og panteprotokollerne helt centrale, ja ret beset uundværlige.

I aftenens foredrag vil der blive givet en introduktion til dette vigtige materiale, og gennem en række praktiske eksempler vil deltagerne få en indføring i, hvordan man finder og anvender disse protokoller.

Lørdag 7. november

Arkivernes dag i samarbejde med Stadsarkivet. Åbent hus på Stadsarkivet fra kl. 10-15 med foredrag, workshop og underholdning. Temaet bekendtgøres senere.

Mandag 16. november

Internetaften. Internet og slægtsforskning. Kom og få selv hænderne på tastaturet og få en kort introduktion til at vandre rundt mellem nogle udvalgte hjemmesider med relevant indhold for slægtsforskere. For nybegyndere på Internettet. Tilmelding til Else Berthelsen.

Mandag 7. december

Julemøde: Birte Overgaard fortæller minder fra sin barndoms jul. Derefter skal vi høre om "Jul og andre traditioner i Arkivet".

Tid og sted

Arrangementerne (september og november) holdes i foredragssalen, Haraldslund, Kastetvej 83, Aalborg. Vore medlemsmøder (oktober og december) på Aalborg Stadsarkiv, Arkivstræde 1 – ved Vor Frue Kirke i Aalborg. Alle møder starter kl. 19.30, hvis ikke andet er nævnt.

Studiekredse

Legacy-gruppen:

Vi fortsætter med møder på Stadsarkivet torsdag i ulige uger fra kl. 12 – 15. Første gang 10. september. Der er ingen tilmelding, bare mød op, hvis du er Legacy-bruger og har lyst til at se, hvad dette program kan. Formålet er at udveksle ideer og erfaringer

med hinanden og lære fra os af de mange gode muligheder og finesser, der findes i dette program.

Tovholdere: Jørn Bolander, Erik Biehl, ☎ 9818 9818 og Arne Leismann, se bestyrelsens ☎.

Legacy-gruppen har nu også et aftenhold, der mødes torsdag i lige uger fra kl. 18.30 til 21.30.

Møderne afholdes i aktivitetslokalerne, Vangen 261, Nørresundby.

Mødestart i efteråret 17. september.

Tovholdere: Knud Vaarning, ☎ 5178 1187, Ib Rose, ☎ 9817 5837 og Anker Eriksen, ☎ 9834 3366.

Hjælp til selvhjælp - studiekreds på Stadsarkivet

Studiekredsen fortsætter på Stadsarkivet kl. 9.30-11.30 1. onsdag i september, oktober og november måned. Studiekredsen er først og fremmest tænkt som en hjælp til selvhjælp med slægtsforskning - specielt gotisk skriftlæsning. Både erfarne og nybegyndere er meget velkomne. Deltagelse er gratis og uforpligtende. Tovholdere: Elisabeth Strandbygaard og Ingrid W. Gade.

Kursusvirksomhed

Jens Aaberg: *Kursus i slægtsforskning* for dem, som er kommet i gang med slægtsforskning.

Tid: Okt. – nov. 2009.

Sted: AOF i Hjallerup og Landsarkivet i Viborg.

Yderlige oplysninger hos AOF, ☎ 9828 2898 og Jens Aaberg.

Finn Jelstrup: *Hvordan kan jeg i slægtsforskningen få glæde af diverse små hjælpemidler?*

Kan anskaffes gratis eller med meget små omkostninger. Lær blandt andet

* at kopiere skærbilleder eller dele deraf

* at forberede og udskrive store anetavler

* at arbejde med GedCom udtræk fra slægtsforskningsprogrammer

* at oversætte skannede tekster til redi-

gerbar tekst (OCR-behandling fra bøger og blade)

Medbring gerne en USB-hukommelse. Grundlæggende kendskab til Windows forudsættes.

4 onsdage 16-18.45 med start 16. september.

Finn Jelstrup: For øvede brugere af Slægtsforskningsprogrammet Brother's Keeper. Der arbejdes blandt andet med disse emner:

- * få afklaret nogle af de spørgsmål man er løbet ind i
- * udtræk af data til behandling i tekstbehandling (Notesblok og Word)
- * dannelse af udtræk til hjemmesider

Medbring egne BK-data, gerne på en USB-hukommelse.

5 onsdage 16-18.45, start 21. oktober.

Erik Laursen: Slægtsforskning for begyndere

Find dine rødder og få ord og "kød" på dine forfædre. Få en introduktion til grundlæggende begreber inden for slægtsforskning. Lær at kende og bruge de kilder, som er nødvendige for at få startet på din slægtsforskning. Vi vil læse ældre kilder, der er skrevet på gotisk. Undervisningen vil foregå i et edb-lokale, og brug af internettet vil være en integreret del af undervisningen. En fælles tur til Landsarkivet i Viborg vil blive arrangeret. Materialeudgifter kr. 75,-. 21 lektioner/7 gange. Tirsdag 19-21.45.

Start: slutningen af september/begyndelsen af oktober 2009.

Finns og Eriks kurser foregår på Kjellerupsgades Skole i Aalborg, og tilmelding skal ske til FOF, ☎ 9813 8233.

Bestyrelse

Ingrid Wisborg Gade, fmd., Anthon Bachs Vej 6, 9000 Aalborg, ☎ 9812 6515. E: iwg@stofanet.dk
Arne Leismann, nstfmd., Østerbrogade 25, 9400 Nørresundby, ☎ 9817 1908.

E: a.leismann@stofanet.dk

Birgitte Hansen, kass., Plutonvej 33, 9210 Aalborg SØ, ☎ 2681 7240.

E: ellenbirgitte@hotmail.com

Rasmus Lund Jensen, sekr., Agrihøj 7, Visse, 9210 Aalborg SØ, ☎ 9814 6644.

E: rlj@civil.aau.dk

Jens Aaberg, Bøgevangen 28, 9330 Dronninglund, ☎ 9884 1890.

E: aaberg_drlund@stofanet.dk

Flemming Thrylsø, Parkvej 29, 9700 Brønderslev, ☎ 9880 2390. E: fidje@info.dk

Else Berthelsen, Jyllensgade 25A, Ulsted, 9370 Hals, ☎ 9825 4049. E: jyllen@mail.dk

Jørn Bolander, suppl., Kolloparken 53, Frejlev, 9200 Aalborg SV, ☎ 9834 3141.

E:bolander@gvdnet.dk

Jonna Kvist, suppl., Solparken 77, 9330 Dronninglund, ☎ 9884 4618.

E: jokrimi@stofanet.dk

Hjemmeside

www.slaegtshistoriskforeningforaalborg-egnen.dk

Slægtshistorisk Forening Århus

Mandag 14. september (FU)

Agnete Madsen, projektmedarbejder på Kvindemuseet, ph.d.: Hvid slavehandel.

I dag hedder det "trafficking". Tidligere hed det den hvide slavehandel. I dag er det udenlandske piger, der bliver solgt til prostitution i Danmark, og dengang var det danske piger, der kom til f.eks. Moskva "til en skæbne værre end Døden". Agnete har stavet sig igennem gamle politiafhøringer, indberetninger fra generalkonsuler og

gamle aviser og fundet flere eksempler på, at den hvide slavehandel var en historisk realitet først og fremmest i småkriminelle og prostitutionsmiljøer. Trafikken førte til dannelsen af "Den danske Komite til Bekæmpelse af den hvide Slavehandel", til en masse skrækhistorier om piger, der forsvandt sporløst samt til rygter og vandrehistorier ikke mindst når husets unge datter ønskede at komme ud at se lidt af verdenen. Foredraget giver eksempler på virkelighed og myter.

Mandag 5. oktober (FU) – bemærk at

det er 1. mandag

Toke Nørby, pensioneret ingeniør og passioneret filatelist, Århus: Postetatens personalia.

Foredrag om DDPE, Den Danske Postetat 1624-1927 (1983), som er en bog på 704 sider uden illustrationer og med bl.a. biografier på ca. 4.300 postfolk, der blev ansat i perioden 1624-1927. Det er kun de såkaldte "guldsnore": Posthusenes personale, der er medtaget i bogen. "Sølvsnorene": Postbude, postpakmestre o.l. er ikke med. Ved udarbejdelsen er der anvendt en lang række kilder, som, ud over de velkendte folketællinger og kirkebøger, også omfatter svært tilgængelige kilder. DDPE, som er indbundet, koster kun 250 kr. inkl. moms pga. massive tilskud. Der vil blive mulighed for at se bogen og om ønsket købe den efter foredraget.

Mandag 9. november (FU)

Hans Christian Bjerg, tidligere overarkivar og chef for Forsvarets Arkiver, Statens Arkiver: Forsvarets arkiver - som personalthistorisk kildeguppe.

I de seneste par hundrede år har hovedparten af den mandlige befolkning i Danmark været i berøring med det militære forsvar. Derfor udgør Forsvarets arkiver en væsentlig kildeguppe for slægtsforskere.

Mandag 14. december (FU)

Nanna Floor Clausen, IT-arkivar, Dansk Data Arkiv: Kildeindtastningsprojektet og slægtsforskerne.

Vi kommer ind på de danske folketællinger, deres udvikling, indhold og anvendelsesmuligheder. Vi kommer til at høre om Dansk Demografisk Database på Internettet og cd-rom udgivelserne. Hvad er indeholdt, og hvordan søger man mest effektivt, så man får fat i det, der findes, som man har brug for. Vi skal også høre om Kildeindtastningsprojektet, hvordan det er at være kildeindtaster, og hvordan man selv kan bidrage til projektet. Endelig er der plads til spørgsmål og kommentarer, så vi sammen kan gøre projekterne bedre til gavn for os alle.

Spørgehjørne på Erhvervsarkivet

Foreningen tilbyder hjælp i bredeste forstand til medlemmernes læsning af gotisk, forskningsmetoder, kildesøgning mm. den 2. tirsdag i måneden kl. 13-16.

Datoerne er: 11. august, 8. september, 6. oktober (NB: 1. tirsdag), 10. november og 8. december. Tilmelding pr. E-mail eller telefon til Jesper Nødholm.

Tid og sted for foredrag

September til december: Kl. 19 i auditorium F, Matematisk Institut, Århus Universitet, indgang 1530, Ny Munkegade (lokalevejledning findes ved indgangen).

Betaling

20 kr. inkl. kaffe med brød.

Kontingent

220 kr. omfattende foredragene, HVEM FORSKER HVAD og SLÆGTEN.

Bestyrelse

Ole P. Bielefeldt, fmd., Violvej 36, 8680 Ry,
☎ 8689 0909. E: formand@slaegt-aarhus.dk

Gitte Dalhoff, nstfmd., Hellasvej 6, Hårup,
8530 Hjortshøj, ☎ 8699 9354.

E: gd@slaegt-aarhus.dk

Kjeld Kibsgaard, kass., Nattergalevej 18B,
8210 Århus V, ☎ 8616 0546.

E: kasserer@slaegt-aarhus.dk

Jytte Kristensen, sekr., Junovej 25,
8270 Højbjerg, ☎ 8614 3544.

E: jk@slaegt-aarhus.dk

Jesper Nødholm, Provstebakken 12, Hasle,
8210 Århus V, ☎ 3211 8210.

E: jn@slaegt-aarhus.dk

Janni Christensen, webmaster, suppl.,
Tornskadevej 12, 8210 Århus V.

E: webmaster@slaegt-aarhus.dk

Ernst Michaelsen, suppl., Laurbærvænget 24,
8310 Tranbjerg, ☎ 8629 6470.

E: em@slaegt-aarhus.dk

Hjemmeside

www.slaegt-aarhus.dk

Oplevelser i forbindelse med besøg i Californien og Arizona 2008

af Magne Juhl, Rævehøjens 2, 8800 Viborg, ☎ 8667 1315. E: magnejuhl@hotmail.com

I tidligere numre af SLÆGTEN har jeg fortalt om oplevelser i Nysted og Dannebrog i Nebraska, hvor vi helt uventet og ikke planlagt dumpede ned i et familietræ for efterkommere af familien Hermansen i Gredsted i Jernved sogn ¹⁾, og siden om et ikke planlagt besøg i Askov i Minnesota, hvor dr. Fenger fra Bramming og familie endte deres dage ²⁾.

I marts i år skulle jeg deltage i de amerikanske ortopædkirurgers årsmøde i San Francisco, hvor op til 20.000 deltagere samles. Da påsken lå i marts måned, var der mulighed for at samle frihed sammen til 3 ugers yderligere ophold under ferie/ fritid på tur i motorhome sammen med min hustru, så turen blev planlagt med hensyntagen til besøg hos Kirsten Sørensens "kusine" i Santa Rosa og hos Chris Jørgensen i Irvine i Californien. I Arizona planlagde vi at se Petersen House i Phoenix, Arizona, og vi inviterede os selv på en kop kaffe hos Aja og Viggo i Tucson i Arizona. Alle fire besøg havde slægtshistorisk relevans i forskellig sammenhæng, som skal forklares nærmere nedenfor. De tre af fire besøg havde relation til personer fra Vilslev og Jernved, nabosogne ved den vestlige ende af Kongeåen, og det fjerde til Esbjerg.

Ud over disse besøg var der så lejlighed til at gense San Francisco og hovedvejen ned langs Stillehavet til Los Angeles, en tur vi gjorde i modsat retning for 15 år siden. Dengang så vi en postkasse med navnet Juhl i Monterey ved Seventeen Mile Drive, og efterfølgende ærgrede vi os over, at vi ikke stoppede op og fik hold på, hvor de personer kom fra, men denne gang stødte vi ikke på navnet, så gåden blev ikke opklaret.

De store oplevelser i naturen med besøg i nationalparker, herunder ikke mindst Grand Canyon skal ikke nærmere omtales her.

Til gengæld håber jeg ved gennemgangen at kunne pege på en række kilder

med personalhistoriske oplysninger fra Kongeå-egnen og en enkelt meget vigtig fra Californien. Kilder som andre helt sikkert kan have glæde af.

Besøg i Santa Rosa, Californien, og forbindelser til Vilslev ved Kongeåen.

En af mine første historier med slægts- og lokalhistorisk indhold var om mine aner nr. 86 & 87, tip3oldeforældre, i Vilslev, hvor hustruen var jordemoder ³⁾, og hvor tidligere oplysninger anførte, at de havde givet hvert af deres børn en sølvstob. Den ene sølvstob blev så fundet og fotograferet hos en efterkommer på kvindesiden. I forbindelse med dette arbejde fik jeg kontakt til en søster til sølvstobens ejer, nemlig Kirsten Sørensen på Helgenæs, som altså også er en efterkommer af Jørgen Pedersen og Gunder Michelsdatter (hendes aner nr. 122 & 123) og det via både Brok- og Skadeslægten fra Vilslev.

Om ægteparret Gunder og Jørgen skal indskydes, at de havde 4 børn, som blev voksne, og for de 3 børn var skrevet en slægtshistorie af større eller mindre omfang, og om min egen gren har jeg så efterfølgende udarbejdet en sådan, der dog kun fortsat er i ringbind og i elektronisk form. Blandt de andre grene er bl.a. efterkommere i rederslægten Lauridsen. I de 3 slægtsbøger anføres Dorthe Michelsdatter som født i Emmerlev ved Højer, men ud fra oplysninger i et skifte i Nielsbygårds skifteprotokol blev hun født i Gredsted, og faderen er også ane til min farfar, mens hun jo er det til min farmor. Mere ses om dette i mine bøger om personer fra Jernved sogn ⁴⁾, hvor Kirsten Sørensens bedsteforældre, Kristen Sørensen Nielsen og Margrethe Skade, også er omtalt.

Jordemoderen blev i øvrigt uddannet af stiftsfysicus Frisch i Ribe, idet der også omkring 1790 var adgangs begrænsning på jordemoderuddannelsen i København, og

fysicus uddannede så "læredøtre" til dækning af sognene i Ribe amt, dog så de hver fik 2 sogne at virke i. Dorthe Michelsdatter var derpå jordemoder i sognene Vilslev og Jernved til kort før sin død 5.2.1815.

Hvordan næste generation af jordemødre i Ribe amt blev uddannet og ansat, er et emne, jeg samler oplysninger om.

Tilbage til Kirsten Sørensen. Hun har i mange år været interesseret i slægts- og lokalhistorie, og siden 1993 har vi jævnligt udvekslet oplysninger, og hun sendte mig på et tidspunkt sine slægtshistoriske bøger skrevet af henholdsvis Jens Mikkelsen Lauridsen og af Hans N. Skade (Hansen). Disse bøger indeholder en guldgrube af oplysninger af slægtshistorisk interesse fra især Vilslev og Hunderup sogne men også en række nabo-sogne, hvorfor førstnævntes nævnes i referencelisten⁵⁾. Hans Niels Skades forfatterskab har jeg siden omtalt i Brammingårbogen⁶⁾, hvortil henvises. Dog skal fremhæves, at han bl.a. har skrevet bogen om Gredstedbro ved Kongeåen⁷⁾. Hans Niels Skade var en fætter til Kirsten Sørensens mor.

Kirsten Sørensen skabte også kontakt til Signe Kulmbach i Vilslev, der er i besiddelse af yderligere et par manuskripter af Jens M. Lauridsen, men disse manuskripter var kun i et enkelt maskinskrevet eksemplar, som jeg så fik lov til at låne mod at renskrive dem i elektronisk form, nemlig Brok-slægten, Thude-slægten og Truelsen-slægten. Oplysninger fra Thude-slægten skal jeg vende tilbage til nedenfor under omtale af museumsbesøget i Phoenix i Arizona. Som nævnt ovenfor er Kirsten Sørensen af Brokslægten og Skadeslægten fra Vilslev.

Mange unge mennesker er udvandret fra Vilslev til Amerika, blandt dem to brødre til Kirsten Sørensens mor, altså to morbrødre. Den ene, Aage Peder Skade Nielsen, døde ugift i Reno i 1936 vistnok ved en trafikulykke. Den anden, Mikael Skade Nielsen, født 21.10.1900 i Ribe, kom efter studentereksamen i Ribe i 1919 og uddannelse som cand. polyt. i København til Californien, hvor han blev gift med en enke og dermed blev

stedfar til 5 børn, heriblandt Thora. Selv fik han med hustruen 3 børn, hvilket fremgår af et brev fra steddatteren Thora til Kirsten fra 2005, hvor der dog sammenlagt nævnes 9 børn. Mikael, også kaldet Mike, døde 59 år gammel, og han havde da været ingeniør for regeringen. De boede i Sonoma mellem San Francisco og Santa Rosa. Hustruen Katinka Gunhilda var af norsk afstamning.

Da Kirsten hørte, at vi skulle til Californien, spurgte hun, om vi da så ikke kunne besøge hendes "kusine Thora", som hun har kontakt til.

Før turen derover blev udfærdiget oversigter over efterkommere til jordemoderen og hendes mand i Vilslev, så Thora og manden kunne se, hvorledes der er fælles aner fra hendes stedfader og Kirsten samt i min Jernved-gren af familien.

Vi havde et par hyggelige timer hos Thora og manden Jim i Santa Rosa, som i øvrigt er kendt som byen, hvor ophavsmanden til tegneserien Radiserne, Charles M. Schultz, boede. Museet for ham og tegneserien må vi have til gode til en anden gang. (se dog www.schultzmuseum.org).

Chris Jørgensen fik jeg kontakt til for nogle år siden, da han kontaktede arkivet i Jernved for at få oplysninger om sin ane Hagen Jørgensen, der oprindeligt var fæstebonde i Jernvedlund under Nielsbygård, men som så siden købte herregården Ørndrup på Mors. Herom kan man læse i Esther Aggebos bog⁸⁾ om Hagen Jørgensen. Chris var især interesseret i, hvor slægtens gård i Jernvedlund var beliggende, og i oplysninger om efterslægten for de børn af Hagen Jørgensens første ægteskab, der blev i sognet, da Hagen Jørgensen med sin formentlig 3. kone flyttede til Mors i 1775. En sådan efterslægt kunne jeg udarbejde ud fra mine oplysninger om personer i sognet, og blandt de sidste efterkommere der var Kirsten Bjerrum Jensen, der var leder af sognearkivet i Jernved til sin død 14.11.1997. Gården, som hun boede på sammen med sine to også ugifte brødre, var muligvis den oprindelige gård men med senere bygninger,

hvoraf det meste nu er væk. Hendes mor var i øvrigt model til Anne Marie Carl-Nielsens statue i Ribe af Dronning Dagmar.

Hagen Jørgensens første kone var Mette Knudsdatter, der var en søster til Niels Knudsen, som optræder som en central skikkelse i en smuglersag fra langfredag nat 1771, hvor kvæg og heste blev drevet over den tilfrosne Kongeå til Hjortlund, men hvor kvæget blev drevet retur igen, da grænsekontrollørerne kom til stede. Det resulterede i en lang og omstændelig sag, der først blev afsluttet i 1776 efter 68 kommissionsmøder. I denne sag opråbte også Hagen Jørgensen og en række andre fra Jernved sogn, herunder sognepræsten, Hr. Christian Nielsen, som var gift med Anna Maria Nielsdatter Hillerup, der var en søster til sognepræsten i Darum-Bramming, Thomas Nielsen Hillerup, og ikke, som jeg fejlagtigt citerede efter Nedergaard, en datter af præsten, i min artikel om gravstenen i Jernved kirke over ægteparret⁹). En søster til Anna Maria og Thomas var Bodil Nielsdatter Hillerup, der blev gift med Peder Nissen fra Jedsted. Dette ægtepar købte siden borgen Spøttrup i Salling og var forældre til den navnkundige Nis Nissen, som igen var gift med en sønne datter af Hagen Jørgensen. Endelig blev en bror til søskendeflokken Hillerup ejer af herregården Øland i Thy, men om denne slægt kan skrives en længere historie, når jeg får tid. I hvert fald var der tale om folk med talent for handel og her specielt studehandel. Peder Nissen nævntes i øvrigt også i smuglersagen, som jeg også ved en senere lejlighed skal redegøre nærmere for. Her skal blot nævnes, at forhørsprotokollen blev renskrævet sidste vinter, og før besøget i Irvine fik jeg udarbejdet et engelsk resume over den del, som omfatter Hagen Jørgensen, så Chris kunne få glæde af det, og vi kunne komme med nye oplysninger.

Chris Jørgensen nedstammer fra en gren af Hagen Jørgensenslægten fra Hagen Jørgensens ægteskab med Anne Franzdatter

fra Alsbroe i Hunderup sogn, nemlig fra det første barn i dette ægteskab, Frantz Hagensen, der mod forventning ikke fik Ørndrup men gården Votborggård (se Aggebo). Det nævnes også, at Frantz ikke var handelsmand som andre i familien. Det var en datter af Frantz, der blev gift med Nis Nissen på Spøttrup. Frantz' ældste søn, Peder Kolkær Hagensen købte i 1838 hovedgården Ullerupgård og siden sammen med fætteren Hagen Jørgensen til Tangsgård købte han herregården Volstrup i Hjerm sogn. En søn af Peder Kolkær Hagensen, Anker Hagensen, ejede først gården Ballegård ved Lemvig, derefter Hangård i Lødderup på Mors, hvorefter han med familien udvandrede til Amerika, hvor han døde i North Dakota i 1911. Hans datter, Hansine Hagensen fødtes på Ballegård og mødte ifølge Chris sin kommende mand i San Francisco i 1904, hvor de sammen oplevede det store jordskælv. Manden var Aage Christian Jørgensen fra Bornholm. Deres søn Kai Andreas Jørgensen fødtes i 1907 i North Dakota og blev siden (6.6.1937) i Los Angeles far til Christian Gerald Jørgensen, som så nu kalder sig Chris Jørgensen. Samme Chris er levende interesseret i sin slægt i Danmark og korresponderer via internettet med en lang række personer.

Endelig skal nævnes, at jeg er Chris meget taknemmelig for hjælp med at fremskaffe et sæt af Sophus Hartwicks bøger "Danske i California" udgivet på Biens forlag i San Francisco i 1939. Da jeg forrige gang var i San Francisco gennemstøvede jeg antikvarierne uden at kunne finde bøgerne, som indeholder en guldgrube af oplysninger om danske i Californien. F.eks. omtales side 932-933 Christian H. Duborg, der fødtes i Jernvedlund og som siden kom til Nevada, hvor han bl.a. blev fredsdommer og medlem af senatet. Han var gift med en datter af Søren (Sam) Frandsen, der var købmand i Vilslev, før familien flyttede til Nevada.

Det er bare ærgerligt, at der ikke er et register over de mange personer, der er nævnt i de to bind.

Ja, det var lidt om besøget hos Chris og

hustruen Kathy kaldet KC, som også viste os rundt i rigmandskvartererne ud mod Stillehavet syd for Los Angeles, hvor forskellige filmstjerner har eller har haft deres boliger med lystbåde i baghaven.

I Fra Ribe Amt 2004 fortæller Roll Præstegaard ¹⁰⁾ om Thudslægten fra Vilslev i Arizona, og her fortælles bl.a. om, hvor en Thudefterkommers hus nu er museum. Hvad er så mere nærliggende end at lade vejen gå via et besøg der. Vi kommer måske aldrig til Arizona igen. En række af oplysningerne i artiklen om Thudslægten er fra Jens Mikkelsen Lauridsen utrykte manuskript om Thude- og Brok-slægten, så de var kendte i forvejen.

Thudslægten har navn efter gården Tude nær Korskroen lige øst for Esbjerg, og en Thude kom til Vilslev og fik en gård der. Der er stadig efterkommere med navnet Thude i Vilslev. I 1844 fødtes Niels Pedersen som yngste barn af Peder Michelsen Thude og Gunder Marie Nissen, og i modsætning til sine søskende brugte han ikke navnet Thude. Faderen døde året efter, og moderen blev gift med Peder Højer Simonsen. På grund af stedfaderen blev Niels Pedersen også kaldt Niels Pedersen Højer. Han kom vidt omkring i verden. Som ung sejlede han først i den tyske handelsflåde og siden, efter krigen 1864, i den engelske, hvor han nåede til Amerika, hvor han forsøgte sig som guldgraver i Californien. Siden søgte han efter kul i Arizona, men det blev i Tempeområdet i Salt River Valley han fik sin gerning, idet han fandt ud af, at der var muligheder for at drive landbrug i ørkenen ved hjælp af kunstvandning. På den tid var Tempe og Phoenix korsveje i ørkenen, og nu er Tempe en del af millionbyen Phoenix, hvor ørkenen er bebygget.

Niels Pedersen blev via opdyrkning af ørken og ved kvægavl samt mølledrift, butiks- og bankvirksomhed en af de mest velhavende mænd i Arizona. I Tempe byggede han huset, der nu er Petersen House

Museum. Museets folder fortæller, at Niels Petersen i 1870 kom til Tempe som en af pionerfarmerne. Huset blev bygget i 1892 i "late Victorian Queen Anne-Style", og det var tegnet af James Creighton, en kendt arkitekt i Arizona på den tid. Da Niels Pedersen var barnløs, blev huset overtaget af hustruens nevø, og i 1979 blev huset doneret til byen Tempe, hvor det nu er en del af Tempe Historical Museum.

Museet Petersen House i Tempe, Arizona og forbindelse til Vilslev.

Selv om Niels Pedersen havde succes i Tempe, så glemte han ikke Vilslev, som han siden besøgte mange gange, og det fortælles, at hver gang han havde været hjemme, så fulgte en række unge mænd fra Kongeåegnen med derover til Amerika, hvor der fortsat er efterkommere efter disse. I 1887 var Niels Pedersen således hjemme i Vilslev, og da han rejste igen, fulgte Hans Peder Thude og to andre Vilslevdrengene, Peder Højer og Hans Marius Jepsen med til Arizona.

Her kan indskydes, at Hans Marius Jepsen senere vendte hjem igen og fik en gård i Vilslev, og hos ham og hans hustru tjente både min farmor og farfar, så de er sikkert fundet sammen der. Ifølge bedstefars skudsmål sbog tjente han der fra 1.11.1904 til 1.11.1905, og ved dåb af en datter af Hans Marius Jepsen og hustru Hansine Kathrine Lauridsen (i familie med Jens Mikkelsen Lauridsen??) 11.4.1909 var blandt fadderne ungarl Niels Peder Juhl af Jernved og pige

Kristine Pedersen i Vilslev. Også siden sidst nævnes bryllup i 1910 var der forbindelse til familien Hans Marius Pedersen i Vilslev med gensidige besøg, og der har så sikkert også været fortalt om oplevelser i Arizona.

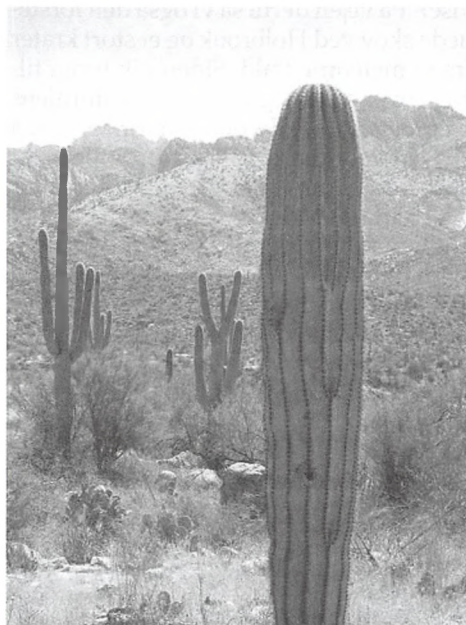
Selv kom vi til Petersen House ved frokosttid mandag den 17. marts, hvor vi erfarede, at museet har lukket om mandagen. Det kunne dog ses udefra, og medens der blev taget billeder af huset, kom et par håndværkere og spurgte min kone, om hun var kommet for at lukke dem ind. Det var jo ikke lige tilfældet, men Ann Poulos fra Tempe Historical Museum kom lidt senere, idet de havde en aftale om reparation på huset, og vi fik så forklaret, at vi kom fra Danmark for at se museet og i øvrigt havde lidt skriftligt materiale med. Efter hendes møde med håndværkerne fik vi en rundvisning i huset og en flot gennemgang af museet og dets historie. Museets historie er startet med husets byggeri. Om Niels Pedersens hjemegn i Danmark syntes der ikke at være meget kendskab, men det er vel også naturligt, at skoleklasser, der kommer på besøg i huset, primært hører om udviklingen på stedet gennem tiden fra koloniseringen. Så fører det nok for vidt at begynde at fortælle smuglerhistorier m.m. fra Kongeåegnen.

Da turen til Californien blev planlagt, var Aja Høy-Nielsen fra Esbjerg medlem af bestyrelsen for Jysk Medicinhistorisk Selskab, hvor jeg er kasserer, og hun havde tidligere fortalt om, hvordan hun og manden, der er tidligere praktiserende læge i Esbjerg, har investeret i et hus i Tucson, så de kan besøge deres søn, svigerdatter og to børnebørn nogle måneder om året. Disse besøg foregår primært først på året, hvor temperaturen i Arizona er til at holde ud. Vores tur faldt derfor naturligt forbi Tucson, idet Aja og Viggo havde lovet at give en kop kaffe, hvis vi kom i nærheden.

Aja er kendt af en del slægtsforskere fra et foredrag ved slægtsforskerweekend i Bjergringbro. Der fortalte hun om sygeplejerskers historie med bl.a. basis i hendes virke som

sygeplejerske herunder forstanderinde på Spangsbjerg i Esbjerg, men ikke mindst som medstifter af sygeplejemuseet i Kolding. Hun har også skrevet et par bøger om henholdsvis sygeplejersker i Ribe Amt ¹¹⁾ og om lægen Emil Kold (en svoger til nobelpristagensen Niels Finsen og morfar til filmmanden Niels Malmros) ¹²⁾. En bog om Spangsbjergsanatoriet er nu på vej og noget af arbejdet præsenteres ved en reception i Esbjerg 21.8.08.

Ajas og Viggos søn, Thomas, er som nævnt udvandret til Tucson, hvor han er gift med en pige fra Peru. I huset bor også hans peruvianske svigermor. Dette hus ligger i nabogaden til hans forældres hus, og fra begge haver er der en pragtfuld udsigt til nationalparken Catalina State Park. Den

lille campingplads i nationalparken var desværre optaget, da vi kom, så vi måtte overnatte i autocamperen på gaden uden for Ajas og Viggos hus den første nat, men den følgende var der plads i den pragtfulde natur med flere meter høje kaktus og spændende fugle. I haven hos Aja og Viggo var også colibrier ved svimmingpoolen.

Vi var også lovet en flyvetur ud over

området, når vi kom, idet Thomas har flycertifikat, så det blev en ekstra oplevelse i en lille maskine, hvorfra marker med vandingsanlæg kunne ses fra luften. Ørken er også der opdyrket ved vanding fra kanaler med deraf følgende frodighed.

I det hele taget var der usædvanligt frodigt i marts, idet der lige havde været nedbør, og bjergsiderne var dækket med vilde blomster. Det er ikke tilfældet resten af året, hvor der kommer varme med tørke.

Som turist resten af turen

Resten af turen var ikke planlagt noget af slægts- eller lokalhistorisk interesse, men vi skulle da se Grand Canyon, som er endnu mere imponerende end billeder viser. På vejen dertil så vi også den forstenede skov ved Holbrook og et stort krater fra et meteornedfald. Siden gik turen tilbage over ørken og bjerge til Californiens kæmpetræer, redwoods, hvor vi genså skoven ved Roaring Oak nær Stillehavet lige syd for San Francisco, før turen atter gik hjem.

Og næste tur er allerede under planlægning med bl.a. besøg i Viborg i South Dakota, hvor en bror til min ene oldemor endte sin udvandring, foruden besøg hos fjern familie i Wisconsin.

Referencer:

- 1) Magne Juhl: Hermansen-brødrene fra Gredsted; om brødre udvandret til Amerika og deres rod i Gredsted. Slægten nr. 32, 2005, side 52 – 56.
- 2) Magne Juhl: Nye slægtshistoriske oplevelser i USA. Bl.a. om en suppeterrin, der har fulgt læge Palmer N. Fenger fra nybyggerbyen Bramming til nybyggerbyen Askov i Minnesota. Slægten nr. 36, 2007, side 64 – 69. (og mere udførligt om læge

Palmer N. Fenger i Brammingårbogen, 2007, side 113 – 119).

3) Magne Juhl: Om en jordemoder i Vilslev og Jernved sogne samt om sølvstobe givet til hendes 4 døtre. Årbog Fra Ribe Amt 1993, side 85 – 91.

4) Magne Juhl: Personer fra Jernved Sogn. 6 bind med oplysninger om personer fra Gredsted, Jernved, Jernvedlund og Plougstrup ordnet alfabetisk efter efternavne. Kan ses på diverse arkiver.

5) Jens M. Lauridsen: Min slægtshistorie, bind I – IV. Udgivet af Historisk Samfund for Ribe Amt, 1943

Bind I: Aschou- og Vilslev-slægten, 1943.

Bind II – III: Vilslev-slægten, 1943.

Bind IV: Slot-slægten, 1943.

Bind V: Næsbjerg-slægten, 1943.

Bind VI: Tækker- og Jannik-slægten, 1944.

6) Magne Juhl: Hans Niels Skade fra Hunderup. En flittig lokal- og personalhistoriker, hvis forfatterskab ikke må gå i glemmebogen. Brammingårbogen 1996, side 99 – 106.

7) Hans Niels Skade: Gredstedbro ved Kongeåen, overfartssted og toldsted, drivkro og bondegård. Historisk Samfund for Ribe Amt, 1968.

8) Esther Aggebo: Hagen Jørgensen til Ørndrup og hans slægt. Århus 1957.

9) Magne Juhl: En gravsten i Jernved Kirke. Årbog Fra Ribe Amt 2003, side 57 – 60.

10) Roll Præstegaard: Thudeslægten fra Vilslev i Arizona. Årbog Fra Ribe Amt 2004, side 47 – 54.

11) Aja Høy-Nielsen: Sygeplejersker i en provins. Dansk Sygeplejeråd. Sygeplejehistoriske småskrifter. 1999.

12) Aja Høy-Nielsen: Emil Cold, 1865-1953. Læge i Esbjerg – lægen og mennesket, tiden og stedet. Esbjerg Byhistoriske Arkiv, 2005.

Livet på de store have og i land

af Ingrid Bonde Nielsen, Bredager 71, 2670 Greve, ☎ 4390 8060. E: bonde@eriksminde.dk

Slægtsforskeren ønsker oftest at få sat "kød på slægten" og arkivers arkivalier

kan hjælpe godt til med dette. Men især "familiearkivet" kan give meget værdi-

fulde oplysninger til at opfylde dette ønske om kød på slægten.

I mit hjemmearkiv findes en meget stor kopieret samling af min morfars breve fra 1881, da han står til søs som 14-årig skibskok, til han slutter sin karriere som kaptajn på Store Nordisk Telegrafskabs kabeldamper. Min morfar startede sit liv i Orte på Midtfyn i 1862, som den ældste af 11 søskende, hvoraf 4 fulgte deres storebrors valg og ligeledes stod til søs. Morfars navn var Christian Severin Nielsen Møller.

Morfar døde i 1944, da jeg var 1 år, derfor får jeg gennem disse breve et stort kendskab til, hvem han var som menneske, samt hvordan hans liv var ombord på 1800-tallets sejl- og motorskibe, og hvad han oplevede i land.

Blandt brevene har jeg draget et frem, hvor morfar beskriver mandskabets møde med danske udvandrere i det fremmede. Teksten er direkte afskrivning af brevet og derved vil forekomme ord, der ikke lige er at gennemskue. Blandt morfars breve er også nogle fine små tegninger, denne unge sømand har muntret sig med at tegne de lange dunkle aftener i skæret fra lamperne. I hjemmearkivet har jeg ligeledes morfars søfartsbog, der beskriver, at sejladsen omtalt i brevet nedenfor finder sted ombord på fuldskibet "Jupiter". Påmønstring som 1. styrmand er sket i Hamborg den 14. marts 1896 og afmønstringen i London den 18. juli 1897. Brevet er en del af et hæfte om min morfar, jeg har færdigskrevet her i 2008.

Det vilde Vesten

Tacoma den 18/10 1896

Kjære Søster!

Som Du ser skriver jeg til Dig her fra "the wild West" som Amerikanerne kalde det herude. Og naar vi betragte Livet nærmere, som føres herude kan der ogsaa være noget i det. Thi her hjælper det ikke om at komme igjennem paa den mest ærlige, men paa den mest hensigtssvarende

Maade. Her gjælder det ikke at Du skal gjøre mod din Næste, som Du vil have at han skal gjøre mod Dig; men: gjør din Næste en Favn mindre, om Du derved kan lægge en Tomme til Din Væxt. Her er Revolveren Dommeren, som med sin tikende Røst afgjør mange Stridspørgsmaal. Men man kan jo ikke forlange det stort bedre, naar man betænker at for 40 Aar siden var Egnen her næppe mere kjendt end det mørke Fastland som Stanley rejste igjennem, og nu er her store Byer med umaadelige Skove her ved Kysten hvor man af Menskligt Liv kun ser Indianernes Telte eller Skovhuggerens Blokhus bliver der nu udført Masser af Træ. Vi tage med herfra ca. 125,000 Kubik-Fod første classes Træ hvormed Vi skulle gaa til London. Da vi blive færdige i næste Uge haabe vi efter ca. 5 Maaneders Rejse at være i London. De er jo en af de længste Rejser til Søs og vi have da gjort Rejsen omkring Jorden. Her i Tacoma er der mange Danske, og de have været meget flinke mod os. Vi have været indbudt til Bal i deres Foreningslokale to Gange. Den ene Gang var det udelukkende til Ære for os. Der blev spillet og sunget for os samt opført et Theaterstykke, senere holdt Taler, og Captajnen højtideligt overrakt et Maleri af Mount Tacoma (et 15.000 Fod højt snedækt Bjerg som ligger bagved Byen) til Erindring. Vi have ogsaa to Gange havt Fest om Bord i Skibet, hvor alle her værende Danske vare indbudte. Og Du kan tro at det gik lystig til. Jeg havde lavet en Dansesalon i Mellemdækket, hvor der var dekoreret med Flag og Lanterner. Og næste Morgen Kl. 9 forlod de sidste Gjæster os i Overbevisning om at have forbragt en glad Aften. Ved Ballet i Land var det ligesaa lystigt. Alt hvad vi nød frit, blot vores Bordauie maatte der pungen ud for. Det er nemlig Skik at forauktionere Damerne førend man gaar til Bords. I den ene Ende af Salen bliver der ophængt et hvidt Klæde, bagved samme føres samtlige Damer en for en imellem en Lampe og Forhænget, Lamperne i den øv-

rige Del af Salen skrues halvt ned og man ser i Profil vedkommende Dames Buste paa Forhænget. Nu bestiger Auktionæren en Stol, og udbyder samme unge Dame til alle Lysthavende for den latterlige Pris af maaske 10 Dollars. Forfærdelse maler sig i den Herres Ansigt, da en ung Fyr med den største Frækhed af Verden byder 10 cent i Hammerslaget, og Turen gaar saa til den Næste, hvilket fortsættes indtil alle Damer ere forsynede med Herrer, hvorpaa man gaar til Bords. Og senere hen er der saa Dans og Musik. Vi vare ogsaa med her til Presidentvalget. Der var Prosession gjennem Gaderne, hvor der blev gjort den største Umage for at opnaa den højeste Grad af Støj og Spektakel, som et amerikansk-politisk Øre kunde ønske sig paa den høj-hellige Valgdag.

Dit Brev Du har skrevet hertil har jeg ganske rigtig modtaget, og jeg takker Dig derfor. Niels Møller har ogsaa skrevet mig

til, saa jeg har dog faaet Nyheder hjemme fra. Som Du ser gaa vi herfra til London og vi haabe at være der om 5 Maaneder det er jo nemlig en lang Rejse. Jeg haaber da at Du i Mellemtiden skriver mig til London, saa at der er Brev naar vi ankomme. Jeg sender Dig med det samme et Billede, et Lyn Photographi, som en god Ven af mig tog her om Bord da vi laa i Sidney. Personerne ere, den siddende en Mr. Hansen, som bor i Melbourne, og 2de Styrmanden og mig. Jeg sender Dig samme for at Du kan opbevare det til jeg kommer hjem. Din Veninde, som ønsker sig nogle Søpindsvin, har jeg ingen saadanne Ecmplarer men hvis at hun var her kunde jeg skaffe hende saa mange Østers og Laks som hun vilde spise, for dem er her nok af. Og nu til Slut en kjærlig Hilsen fra

Din hengivne Broder
S. Møller

Se til venstre, der er en svensker!

af Allan Baktoft, Duevej 52, 2.tv., 2000 Frederiksberg. E: baktoft@mindmate.dk

Hvad gør man, når der dukker en svensker op blandt forfædrene? Som dette eksempel viser, kan man med metode og held nå langt.

En del af os har svenskere blandt vore forfædre, og hvis man kun har forsket i sine danske rødder, kan det godt volde hovedbrud, første gang man står over for en svensk ane. Men med internettet er der mange muligheder for at komme videre, som jeg her skal eksemplificere.

Elektrikeren fra Sverige

Min nu afdøde mormor Borghild blev født 1913 uden for ægteskab, og blandt hendes papirer fandt vi en "Resolution om Underholdsbidrag", hvor farens navn stod: *Gustav Verner Edin, født 12. Juli 1887 i Sverige*. Det var der sådan set ikke noget nyt i. Vi har altid vidst, at han var elektriker

og kom fra Sverige til Assens, hvor man omkring 1911 var i gang med elektrificeringen af byen. Elværket lå på Næsgade blot nogle få husnumre fra det lille rækkehus, hvor Olga Marie Kirstine (født 1895) - min mormors mor - boede sammen med sine forældre. Vi vidste også, at Gustav Verner forsvandt, og at min mormor som barn var så fortørnet over dette, at hun rev det eneste eksisterende billede af sin far i stykker. Men hvem manden egentlig var, havde vi i familien ingen anelse om.

Jagten begynder

De danske kilder havde dette: I folketællingen 1911 stod Gustav Verner som født 12. juni 1887 og (altså ikke juli). Hans fødested blev angivet som Stockholm, og hans stilling var montør ved elværket. Der fandtes også en faderskabssag i amtet, men

her var der ikke noget nærmere om hans oprindelse. Der stod dog, *at han jævnligt har fuldbyrdet samleje med hende, hvorfor han erkender at være fader til det barn, hvormed hun er svanger.*

Nu skulle jeg så videre i det svenske, og indgangen var de to svenske folketællinger i 1890 og 1900. Her findes nemlig komplette databaser med alle navne tastet ind. Det er imidlertid ikke gratis at bruge disse databaser - jeg betalte 50 Sek via internettet for 3 timers brug af SVAR - Svensk Arkivinformation, som hører under det svenske rigsarkiv (www.svar.ra.se). Alternativt kan man købe databaserne på Cd-rom hos Sveriges Släktsforskarförbund (www.genealogi.se). De koster knap 600 Sek. Der findes i øvrigt en række andre interessante databaser: Sveriges befolkning 1970 og 1980, Emibas over emigrerede samt Sveriges Dödbok 1947-2006 for at nævne nogle få. Nogle danske biblioteker har svenske databaser liggende på deres computere.

Ved søgning i databaser skal man huske at variere stavemåden evt. ved at bruge de såkaldte *wildcards* *_%. Sådan var det også med SVAR, og da jeg fik stavet Gustaf med f var der bid: Han var født 12. juni og boede i Ransberg i Skaraborgs län (vest for Vättern) sammen med sin far, kobbersmeden Ture Reinhold Edin. Jeg fandt ingen andre i hele Sverige, der kunne passe. Derimod var der flere kobbersmede i området ved navn Edin.

Svenske kirkebøger

Da der nu var kommet hul på bylden, måtte jeg videre i kirkebøgerne. Men hvordan? Svaret var GenLine - et computerprogram, der henter scannede kirkebøger etc. fra internettet. Genline er heller ikke gratis - en måneds abonnement koster 249 Sek (www.genline.se). Til gengæld er kvaliteten af billederne sædvanligvis langt bedre end den danske discountudgave *arkivalieronline.dk*, hvor kontrasten i billederne får det halve af skriften til at forsvinde.

Genline findes ligesom databaserne på nogle danske biblioteker.

Når man søger i svenske kirkebøger, skal man kende *länets* og *forsamlingens* navn. På nettet findes nyttige kort, f.eks. www2.lantmateriet.se/ksos, men jeg har også haft meget glæde af et detaljeret bilatlas fra www.liber.se. Man skal være opmærksom på, at der er hoved- og annex-forsamlinger, og at dette kan ændre sig i tidens løb. Her kan Skatteverkets *Sveriges församlingar genom tiderna* være god at have ved hånden: <http://www.skatteverket.se/folkbokforing/sverigesforsamlingar-genomtiderna/forteckning>.

I arbejdet med GenLine gør man klogt i at bruge indholdsfortegnelserne og notere GID-sidenumrene, når man finder noget interessant, men ellers er det ligetil.

At svenskerne er lidt smartere end vi danskere, viser sig også med deres *husförhörslängder*, som kan sammenlignes med vores folketællinger. Her noteres alle forsamlingens beboere med nogle års mellemrum. Der skrives både fødselsdato og år samt fødested, og hvis beboeren flytter i perioden, noteres hvorhen. Det giver muligheder for at følge en person med stor sikkerhed.

Inden længe havde jeg fundet Gustaf Verners rødder langt tilbage i tiden. Det viste sig, at der var kobbersmede og jernsmede i mange generationer, og grenene førte til adskillige *Vallon-slægter*. Det var håndværkere, som rejste til Sverige i 1660-1700 tallet fra Vallonien - den nu fattige fransktalende del af Belgien.

Internettet

Når man slægtsforsker, må man huske at google sine aner tit og ofte. Jeg ved ikke, hvor mange gange jeg har fundet relevante informationer på nettet, som venlige mennesker har lagt ud. Efterhånden har jeg forbindelser til en del folk rundt om i verden, der slægtsforsker, og nogle af dem er jeg i familie med mere eller mindre langt ude. Da jeg googled Gustaf Verners vallon-

slægtsnavne, fandt jeg en svensk forening, der havde specialiseret sig i netop disse slægter, og snart havde jeg kontakt med Hans Hanner, der er ansvarlig for Birath familien. Gustaf Verners farmor hed Gustava Fredrika Birath, og hendes aner var der skrevet en masse om. Min forskning fik et kæmpe skub, selvom jeg naturligvis måtte gå det alt sammen igennem selv på Genline.

Slægtsrejsen

Det er mit indtryk, at mange svenskere er interesseret i deres aner. Googler man *Släktforskning*, fås 846000 hits - det danske *Slægtsforskning* giver 148000. Der findes mange hembygds-foreninger i Sverige, og jeg fandt uden besvær en for det område, hvor mine Ediner kom fra. Hurtigt kom jeg i kontakt med 60-årige Britta Zachs, der var særligt interesseret, da det viste sig, at hun boede lige ved siden af den mark, hvor Gustaf Verners farfar - kobbersmeden Carl Magnus Edin - havde haft sit hus og smedie. Efter nogen tids e-mail korrespondance blev jeg inviteret til Sverige. Jeg købte min togbillet og bestilte et værelse på Nya Hotellet i Tibro, hvor ejeren Margrethe Larsson udmærket kendte Britta Zachs og i øvrigt selv slægtsforskede. Mine svenske aners hjemmehane gik pludselig fra at være noget meget fjernt til at være særdeles nærværende.

Den fire timer lange tur med X-2000 højhastighedstoget endte i Skövde, hvor Britta hentede mig. Allerede efter få timer begyndte begivenhederne at tage fart - rygtet om den ukendte danskers besøg var åbenbart gået forud. Brittass mobiltelefon ringede flere gange. Først var det 70-årige Lennart Hjalmarsson, som tilbød at vise vej til Stugumossen, hvor Gustaf Verner var født. Jeg var ærlig talt lidt spændt, da vi kørte bagved den store Volvo ud i skoven, men det var det hele værd, for da vi standsede og fik sagt goddag, smed han lige en slægtsforskningsmæssig bombe: Han havde et gammelt fotografi

af Gustaf Verners far Ture Reinhold Edin - min tipoldefar! Og som dagene gik, ringede mobilen igen og igen - der var flere, som havde fotos af Ture. Nogle af dem var sågar klistret ind i private fotoalbum, men Ture havde vist også været lidt af en original! Naboen til Tures sted i Stugumossen, Tage Lidenfors, havde foruden et billede også et kobberarbejde fra Tures hånd - nemlig et brandsprøjterør. Tage fortalte, at hans familie havde taget imod en plejedatter, Sahra Pettersson, der som barn tit var nede hos Ture i hans smedje. Hans kone var nemlig død og alle hans børn rejst væk. Sahra var stadig i live og trods sine 93 år ganske åndsfrisk! Det lykkedes mig at overtale Britta til at arrangere et besøg hos den gamle dame. Sahra fortalte, at hun kunne lide Ture, og

Ture Reinhold Edin

Ture kunne lide hende. Han havde endda lavet en bankkonto til hende, hvor han satte penge ind. Engang var der sket det,

at hun havde sat sig på halen i en spand med saltsyre, som Ture brugte i sit arbejde - det glemte hun aldrig! Men Ture kunne godt lide brændevin, og det var det, som gjorde ham kendt i området. Det var fantastisk at tale med en person, som havde kendt min tipoldefar i virkeligheden, og jeg fortrød ikke, at jeg var kommet til at tænde for den lille båndoptager, som var skjult i min kamerataske...

Tilfældigvis havde Britta nøglerne til det lokale museum i Tibro, så der tog vi hen. I kælderen fandt vi en masse kobber-ting stemplet med de forskellige Ediners initialer. Men mest interessant var det, at museet i bankboksen havde nogle omfattende dagbøger, som en lokal landmand, Karl August Carlsson, havde skrevet i årene 1920 til 1950. Der var tale om nogle tykke bøger - i alt over 6000 sider. Da vi havde været forbi den lokale pastors-expedition og fået lov til at kigge i de nyere *husförhörslängder*, vidste vi, at Ture var flyttet på alderdomshjem i 1927. Vi tog derfor chancen og begyndte at skimme bogen med netop det år. Der gik ikke lang tid, før vi stødte på navnet Edin. August Carlsson var nemlig forbi den dag, Ture holdt auktion over sine ting, inden han skulle forlade Stugumossen for at flytte på alderdomshjem. Der var skrevet en hel side i dagbogen, og jeg måtte næsten knibe en tåre:

[1927 July] 11. månd. Varmt. Jag sucklar till en aukt. i Västra Torseryd. Den är hos Thure Edin som är 78 år gam. och nu knappast kan reda sig längre ensam. Edin har, som hans bröder, till yrket Kopparslagare. Ja, det bar syn för säger der, gud så överröket allting var. Jag gik der och plocka i de utställda sakerna tills jag blev så svart om händerne alt det såg at ut som om jag haft svarta hanskar.

Gubben Edin gick der och stälde med sakerna. Han tycktes vara nöjd med att få flytta till alderdomshemmet. Han har varit ensam i många år. Han har uten all gräns varit supig

och oredig. Tjänat mycke pängar har han gjort men supit upp dom

Nu har gubben varit ensam i många år, hustruen är död sedan långt tillbaka och barnen resta sin kos. Nu går folk in i stugan och stimmer. Edin sade någon av aukt. folket "Det får Dom," sa han, "Dom får dansa och, derinne är förrästen mycke dansat." Så börja han tralla och sjunga en stump och stampa tackten med foten.

Amerika

Jeg havde sådan set Gustaf Verners rødder på plads - i et enkelt tilfælde op til 10 generationer tilbage. Men hvor han var taget hen, efter han forlod Assens, vidste jeg ikke. Jeg vidste heller ikke, om han evt. havde giftet sig og fået børn, så der måske var nogle efterkommere et eller andet sted. I desperation sendte jeg flere hundrede breve ud til Ediner i håb om, at der var bid, men operationen mislykkedes.

Jeg fik dog kontakt til Göran Gustafson, en venlig mand med sin daglige gang på Rigsarkivet i Stockholm, der fandt ud af, at Gustaf Verner var død i 1945 i Stockholm. Han var ugift og havde arbejdet som elektriker. Göran kunne også fortælle, at en af Tures sønner, Johan Arvid, havde giftet sig kort før sin død og fået en datter. Berit Elisabeth Carlsson, der i dag bor i Nyköping, er efterkommer af denne datter, og da jeg kontaktede hende, blev hun meget overrasket og glad. Hun var nemlig sat i pleje tidligt og havde stort set intet kendskab til sine rigtige forældre. Nu fik hun et anetræ med over hundrede personer.

Det viste sig, at en del af Tures ni børn var rejst til Amerika, så derfor forsøgte jeg at spore dem der. Til dette arbejde findes mange nyttige databaser: Først de svenske emigrations-baser og den amerikanske www.ellisland.org. Derpå www.ancestry.com, hvor man kan finde amerikanske folketællinger og meget mere. Jeg benyttede mig dog af en helt anden mulighed, nemlig min amerikanske kontakt og slægtrning langt ude,

Aurelia Clemons, som er mormon og af og til starter bilen for at køre til det store arkiv i Utah. Aurelias danske aner kommer fra Holbæk-egnen, og hun har i sin mangeårige forskning lavet en bunke skifteuddrag fra danske godser (myweb.cableone.net/jopasey/probate.htm). Aurelia kendte selvfølgelig en specialist i at finde efterkommere i USA, og der gik ikke mange dage, inden problemet var løst. Det viste sig, at Tures ældste datter, Amanda Ulrika Edin (født 1878), var rejst til Chicago og giftet sig med en anden svensker, Ole Moline. På nettet lå denne dødsannonce fra Chicago Tribune 1964:

Amanda U. Moline, May 30, age 85, wife of the late Ole M; mother of Ruth and the Rev. Ragnar Moline; grandmother of Robert, Charles, and Norman; great grandmother of two. Resting at the Tews Funeral Home, 79th street and Philipps avenue, until 11 a.m.

Nu var det blot at slå op i de amerikanske telefonbøger for at finde hendes efterkommere.

Den første e-mail til professor i geografi ved Augustana College nær Chicago,

Norman Moline, blev besvaret med ret stor skepsis, men da hans pensionerede kone, Janet Ahlström, så den omfattende dokumentation, jeg sendte dem, faldt facaderne. Det viste sig, at Gustaf Verners lillebror, Aron, også var elektriker, men havde fået stød og var død af det et sted i Amerika. De andre børn var det gået mere eller mindre ilde. Med disse nye oplysninger kunne jeg konkludere, at de eneste efterkommere efter kobbersmedene Edin var Amanda Ulrikas, Johan Arvids og Gustaf Verners.

Janette fortalte, at de tre brødre Norman, Robert og Charles havde *lots of stuff* - altså en masse ting fra Amanda Ulrika bl.a. fotografier. Desværre er det endnu ikke lykkedes mig at lokke noget ud af dem, selvom jeg har plaget dem mange gange - ja, det er sikkert derfor! Men tanken om, at der i papkasser på den anden side af Atlanten ligger billeder af mine svenske rødder - billeder af personer, som vi her i Danmark aldrig har set - ja, den tanke kan få mig til at overveje endnu en slægtsrejse.

Brev fra præsten i Ørsted

af Kit Bisgård, Åstoftens 14, Svogerslev, 4000 Roskilde, ☎ 4638 3514. E: kit@roskildeslaegt.dk

som har oversat følgende brev for en herre, der havde henvendt sig til Lokalthistorisk Arkiv i Roskilde med brevet, fordi han ikke selv kunne læse det. Den herre, hvis navn Kit Bisgård har glemte, havde ikke noget imod, at brevet blev trykt i Slægten. Præstens navn var ikke til at tyde, bestod kun af kruseduller.

Brevets udskrift:

Høyædle og Høyærværdige Herr Ludvig Harboe Biskop over Sjællands Stift og General Kirke Inspector
Underdanigst Til Eigbye Præstegaard

Brevet:

Høyædle og Høyærværdige Høystærede Her Biskop!

Hermed har jeg underdanigst at anmelde for Deres Høyædle Høyærværdighed een Casum som ohngefær for 4re uger siden har tildraget sig her i Ørsted Menighed. Een nyelig til Menigheden ankommen Huusmand ved navn Ole Christesøn af Bendzons Eyes gods har villed indføre een nye skik; Hands Kone hafted ikke endnu været 3 Uger inden Kirke effter hendes Barselseng; Da Manden kom til mig, og vilde have hende i Kirken Dagen dereffter paa een Søndag; Jeg som nyelig var kommen op af Feberen og kunde ikke

taale at staae i dend trækvind i Kirkedøren svarede at hans Kone kunde meget vel bje endnu en Uge inden hun holdt sin Kirkegang, og at hun næste Søndag effter skulle blive introducered, hvormed Manden var fornøjed og gik bort. Dette skeede i Degnens overværelse som hørde aldt hvad der passerede. Ikke destomindre gik hands Kone strax Dagen derpaa i Kirken uden at give mig det tilkjende; og hun hafted sit Følgeskab med sig, 2 Mandspersohner hvoraff hendes egen Mand var den eene og nogle Koner, som hun hafted bedt til at følge sig. Dette fik jeg ikke at vide førend Dagen dereffter. Hiellers skulle jeg have indleedet hende af Prædikestolen effter det Kongl. Allernaadigste Rescriptes bydende af 22 Nov. 1754.

Nu har jeg vel søgt, at afgjøre denne Sag i Mindelighed, saaledes at Konen, som endskjøndt hun ikke blev indleedet af Kirkedøren, hvilket var hendes egen Skyld, skulle give Degnen og mig vores offer hvilket vi ville uddele til de fattige, at andre ikke skulle tage et ondt Exempel deraff men det er saa langt fra at enten Manden eller quinden vil finde sig i Billighed, at de tvertjmod ere meget frække og Dumdristige til at forsvare det de haver gjordt. Ja Manden turde sige mig det i mine øyne og han undrede over at jeg turde understaae mig at kræve offer af hands Kone da hand vidste, at der var een forordning for at ingen Præst maatte understaae sig, at introducere nogen Kirkegangs Kone; jeg har vidner paa hands Mund, som altid kand med Eed bekræfte, hvad hand sagde ~

Hand gik derpaa bort og truede, at hand skulle lære mig noget andet som hand ogsaa har sagt til Klokkeren i Kiøge Seigr Rønning – Da nu bemelte Mand og Kone Lader see en aabenbare Malice, deres opførdsel foruden at de understaaer sig vrankelig at forklare det Kongl. Allernaadigste Rescript der ikke forbyder at introducere

en Kirkegangs Kone af Prædikestolen naar hun ikke vil lade sig indleede af Kirkedøren og ikke frietager en saadan Kone fra at offre men allernaadigst paabyder at hun ligefuldt skal give hendes offer; saa formoder jeg underdanigst, at bemelte Mand og Kone bliver anseete straf skyldige og at der bliver Statuered Exempel paa Dem, til advarsel for andre, som maaskee ellers ville træde i Deres fodspor. De ere begge lige gode i ondskab og viiser samme traadzighed jmod Deres Herskab, som mig. De kunde derfor fortjene som modvillige overtrædere af Dend Kongel. Allernaadigste Forordning eller Rescript att staae aabenbare Skriffte og give i det mindste saa meget som Konen og hendes følgeskabs offer kunde beløbe sig til.

Saaledes er det skeet eengang tilforn i sal. Biskop Herslebs Tiid at en Kone som kom for silde til Kirken paa en Søndag, og gik derpaa ind i Kirken uden at blive introduceret, maatte give saa meget til de fattige som hands og hendes Følgeskabs offer kunde beløbe sig til nemblig 4re mark, hvilket hun godvillig gav og loed derfor ikke viidere straffe ~

Jeg har i forvejen villed indberette denne Casum ifald Ole Christesen som han har trued skulle anklage mig for Deres Høyærværdighed, underdanigst bedende at hand ikke maatte faae noget Svar, inden jeg selv er tilstæde som jeg haaber at have dend Ære, at gjøre min opvartning for Deres Høyærværdighed i Eigbye paa næstkommende Mandag.

Har saa dend Ære med al ærbødig veneration stedse at forblive

Høyædle og høyærværdige Høytærede Her Biskop Deres underdanige tjener Og forbeedere hos Gud
Ørsted Præstegrød 25. Aug. 1763

[Ulæselig underskrift]

Sammenslutningen af Slægtshistoriske Foreninger

SSF -udgiver som bindeled til de 36 medlemsforeninger og deres knap 4.500 medlemmer først og fremmest bladet **SLÆGTEN**, *Forum for slægtshistorie*, to gange årligt, 1.1. og 1.7. Foruden programmer fra de slægtshistoriske foreninger bringes meddelelser fra SSF, referat fra årsmødet samt nyttige artikler, råd og vejledninger.

Redaktør: Birte Steffensen, Teglgårdvej 36, 7451 Sunds, ☎ 9714 1323. E: tippe@post.tele.dk
Red.medlem: Ole Bech Knudsen, Jyllands Allé 2, 3. tv., 8000 Århus C, ☎ 8611 5547.

E: obk.aarhus@stofanet.dk

Kasserer: Hans Toudal, Flintøksen 24, Mejrup, 7500 Holstebro, ☎ 9742 3140.

E: hans@toudal.dk

Giro: Reg. nr. 3627, konto nr. 0945587.

Ekspedition: Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 8661 0436.

E: blaab@webspeed.dk

Som tillæg til **SLÆGTEN** - uden for abonnementet - er udgivet følgende særpublikationer v/forlagsredaktør Anton Blaabjerg, se adresse herover.

1 *Slægtsforskning - din Danmarkshistorie.* (ISBN 87-90331-26-5) 18 s., 10 kr.

2 *Slægtsforskere: Lad os hige og søge i bøgerne!* (ISBN 87-90331-27-3), 48 s., 25 kr.

3 *Sognefoged, lægdsmand og Dannebrogsmænd.* (ISBN 87-90331-25-7), 36 s., 25 kr.

4 *Slægtsforskere: Lad os vedgå arv og gæld!* (ISBN 87-90331-30-3), 36 s., 25 kr.

5 *Sogn, herred - kirkebøgerne på Statens Arkiver.* (ISBN 87-90331-39-7), 80 s., 30 kr.

6 *Slægtsforskere: Lad os stå vagt og værne!* (ISBN 87-90331-36-2), 52 s., 25 kr.

7 *Gemmesider - fra nr. 1-10 (1990-94).* (ISBN 87-90331-12-5) 88 s., 25 kr.

8 *Nutiden og Valdemar Sejrs Slægtsforskning og Danmarks historie.* (ISBN 87-90331-13-3), 90 s., 25 kr.

10 *Litteraturfortegnelse 1980-85. Litteratur for slægtshistorisk interesserede. Personalhistorie. Lokalhistorie. Arkivvæsen.* (ISBN 87-985050-8-4), 120 s., 40 kr.

11 *Er du i familie med bryggerne? Slægterne bag J.C. og Carl Jacobsen på Carlsberg.* (ISBN 87-90331-02-8), 90 s., 30 kr.

12 *Voer og Nim samt Nørvang herreder. Uddrag af samtlige bevarede 2.959 skifter i herredernes godser og hospitaler 1716-1850.* (ISBN 87-90331-05-2), 291 s., 130 kr.

13 *Det står skrevet i kirkebøger, skøder, skifter, folketællinger og mange andre arkivalier.* (ISBN 87-90331-09-5), 365 s., 175 kr.

14 *Slægtsforskere: Lad os gøre noget - ved det!* (ISBN 87-90331-18-4), 2000, 54 s., 25 kr.

15 *Tørrild Herred. Uddrag af de 894 skifter i herredets godser 1721-1816.* (ISBN 87-90331-16-8), 88 s., 40 kr.

16 *Dronning Margrethe IIs forslægt - også de hidtil mindre kendte slægtslinier!* (ISBN 87-90331-19-2), 392 s., 175 kr.

18 *1900 godsskifter fra Bjerringbro-Hvorslev-egnen 1715-1815.* (ISBN 87-90331-22-2), 320 s., 190 kr.

19 *I alle de riger og lande ... - Anders Fogh Rasmussen og fortiden!* (ISBN 87-90331-28-1), 60 s., 25 kr.

20 *Gemmesider IIA og Gemmesider IIB - fra nr. 11-20* (1995-1999) (ISBN 87-90331-31-1 og 87-90331-33-8) 2003, 156 s., pr. stk. 25 kr.

21 *Det står skrevet II samt Slægten Brochmanns Herkomst i ny Belysning.* (ISBN 87-90331-34-6), 45 s., 35 kr.

22 *Herredsfogedslægten I-II. Peder Pedersen i Borum og hans efterkommere indtil omkring midten af 1700-tallet.* (ISBN 87-90331-37-0), 670 s., 450 kr.

23 *Folketællinger på mikrokort - nummeroversigt 1787-1890..* (ISBN 87-90331-38-9), 92 s. 30 kr.

24 *Gemmesider III - fra nr. 21-25 (2000-2002)* (ISBN 87-90331-40-0), 84 s., 30 kr.

25 *Præstehustruen i Lyngaa og hendes familie. En genealogisk undersøgelse.* (ISBN 978-87-90331-41-2), 130 sider, 50 kr. - **Nyhed!**

26 *Gemmesider IV - fra nr. 26-29 (2002-04)* (ISBN 978-87-90331-42-9) 2008, 68 s., 30 kr. - **Nyhed!**
Genoptryk af "bevaringsværdige" artikler fra SLÆGTENs numre 26-29.

27 *Gemmesider V - fra nr. 30-33 (2004-06)* (ISBN 978-87-90331-43-6) 2008, 76 s., 30 kr. - **Nyhed!**
Genoptryk af "bevaringsværdige" artikler fra SLÆGTENs numre 30-33.

28 *1790 slægtsbøger* udgivet af kommercielle slægtsforskningsbureauer i Danmark efter 2. Verdenskrig. En oversigt af Peter Kudsk (ISBN 978-87-90331-45-0), 2. og udv. udg. 2009, 50 kr. - **Nyhed!**

Den for længst udsolgte publikation 1760 slægtsbøger genudgives på Cd-rom med rettelser og 30 hidtil ukendte titler som søgbar tekstfil.

29 *Ørslevkloster birketings justitsprotokol 1731-1800.* Af Harald Kristensen med indsatte supplerende oplysninger. (ISBN 978-87-90331-44-3), 2009, 50 kr. - **Nyhed!**
Maskinskrevet afskrift udg. på Cd-rom.

30 *Randrup Gods, specielt Vinkel Sogn.* Brødrene Andersens sognehistoriske værk fra 1907 (ISBN 978-87-90331-46-7, 2009, 50 kr. - **Nyhed!**
Den gamle bog, trykt med gotiske bogstaver, bearbejdet og genudgivet på Cd-rom som søgbar tekstfil af Niels Henry Jensen.

Rabatpriser

for pjecen 1: ved køb af 40 stk. og 100 stk. henholdsvis 8 og 5 kr.

for hæfterne 2-4, 6-8 og 19-20 og 24: ved køb af 12 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 20 og 15 kr.

for hæfterne 5, 10-11, 23 og 26-27: ved køb af 12 og 40 stk. af samme hæfte henholdsvis 25 og 20 kr.

Priser

Alle priser er incl. moms, men excl. forsendelse.

Publikationerne bestilles hos SLÆGTENs ekspedition: Anton Blaabjerg, Fredensgade 38, 8800 Viborg, ☎ 8661 0436.

E: blaab@webspeed.dk

Den komplette fortegnelse med mere detaljerede oplysninger findes på SSFs hjemmeside: www.ssf.dk

Foredrag

Som historiker, Ph.d., har jeg skræddersyet en række foredrag specielt til Slægts- og lokalhistoriske foreninger. Foredragene tager udgangspunkt i min egen forskning og sigter på at inspirere til, hvordan man kan få mere ud af kilderne.

Hør f.eks. om:

- Bønders materielle kultur
- Sociale relationer på landet
- Fortolkning af retssager
- Husstanden på landet
- Gode historier fra et landsogn

Det er faktisk forbavsende, så tæt vi kan komme på de enkelte menneskers hverdag og holdninger til hinanden og deres omgivelser.

Martin Bork
Mag.art., Ph.d.

www.historiskeforedrag.dk

Til bibliotekets stregkoder